

**LİSE COĞRAFYA PROGRAMINDA ZÜMRELER
ARASI İŞBİRLİĞİNİN ÖNEMİ VE ORTAK
KONULARIN ANALİZİ**

GÜLŞAH DOĞANAY

**Yüksek Lisans Tezi
Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı
Doç. Dr. Mete ALİM
2013**

(Her Hakkı Saklıdır)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORTAÖĞRETİM SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
COĞRAFYA EĞİTİMİ BİLİM DALI

LİSE COĞRAFYA PROGRAMINDA ZÜMRELER ARASI
İŞBİRLİĞİNİN ÖNEMİ VE ORTAK KONULARIN ANALİZİ

(The Importance of Cooperation Between the Clan in High School Geography
Program and the Analysis of the Joint Topic)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülşah DOĞANAY

Danışman: Doç. Dr. Mete ALİM

ERZURUM
Aralık, 2013

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Doç. Dr. Mete ALIM danışmanlığında, Gülşah DOĞANAY tarafından hazırlanan "Lise Coğrafya Programında Zümreler Arası İşbirliğinin Önemi ve Ortak Konuların Analizi" başlıklı çalışma 20 / 12 / 2013 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Mete ALIM

İmza: *M. Alim*

Jüri Üyesi : Prof. Dr. Çiğdem ÜNAL

İmza: *Çiğdem Ünal*

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. N. Tanfer ALTAŞ

İmza: *N. Tanfer*

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.. / .. / ..

Prof. Dr. ^{27 Aralık 2013} H. Ahmet KIRKKILIÇ

Enstitü Müdürü

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “LİSE COĞRAFYA PROGRAMINDA ZÜMRELER ARASI İŞBİRLİĞİNİN ÖNEMİ VE ORTAK KONULARIN ANALİZİ” başlıklı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden olduğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla doğrularım.

Tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

- ☒ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- ☐ Tezim sadece Atatürk Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda
- ☐ uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

20/ 12 / 2013

Ad Soyad: Gülşah DOĞANAY

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

LİSE COĞRAFYA PROGRAMINDA ZÜMRELER ARASI İŞBİRLİĞİNİN ÖNEMİ VE ORTAK KONULARIN ANALİZİ

Gülşah DOĞANAY

2013, 123 sayfa

Bu çalışmada, lise coğrafya müfredat programında (2005) yer alan konular ile diğer branşlardaki coğrafya ile ilgili ortak konuların neler olduğu incelenerek zümreler arası işbirliğinin önemi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda örnekleme oluşturan Giresun şehrindeki liselerde görev yapan toplam 37 coğrafya öğretmeninden 32'si ile mülakat yapılarak coğrafya öğretmenlerinin zümre ve zümreler arası işbirliğine bakış açıları tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlere 14 açık uçlu soru sorulmuş ve alınan cevapların değerlendirilmesi sonucunda, öğretmenlerin Coğrafya ders kitaplarında yer alan konuların hangilerinin diğer branşlarla ortak olduğu ve zümre işbirliğine yönelik tutumları belirlenmiştir. Açık uçlu soruların cevap analizleri nitel araştırma veri toplama yöntemleri kullanılarak yapılmıştır. Ortak konuları belirlemek için, MEB ders kitaplarının içerikleri incelenmiş ve coğrafya dersi ile diğer derslerin ortak olduğu düşünülen konuları tespit edilmiştir. Ulaşılan sonuçlara bağlı olarak çözüm önerilerine de yer verilmiştir. Zümreler arası işbirliğini formalite olmaktan çıkarmak, zümre toplantılarının etkinliğini ve önemini artırmak, ortak konuların işlenmesinde diğer zümre öğretmenleriyle yapılacak örnek çalışmaları ortaya koymak, coğrafi gezilerin artırılması ve bu gezilerde zümre işbirliğinin yapılması başlıca çözüm önerileri olarak belirtilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Coğrafya eğitimi, Zümreler arası işbirliği, Ortak konular.

ABSTRACT

MASTER THESIS

THE IMPORTANCE OF COOPERATION BETWEEN THE CLAN IN HIGH SCHOOL GEOGRAPHY PROGRAM AND THE ANALYSIS OF THE JOINT TOPIC

Gülşah DOĞANAY

2013, 123 pages

In this study, it has been investigated the importance of cooperation between clans by examining the high school geography curriculum (2005) with the issues in the common issues related to what is happening in other branches of geography. In this context, the sample form in Giresun, geography teachers working in secondary schools and 32 with a total of 37 people were interviewed and geography teachers' perspectives of cooperation between the clans have been identified. 14 teachers participated in the study were asked open-ended questions, and in the end of the evaluation of the responses, attitudes of the teachers towards co-operation in the subjects listed in geography textbooks, which is common in other branches and branch have been determined. Answer open-ended questions have been analyzed using qualitative research methods of data collection. To identify common issues, the contents of textbooks of Ministry of Education have been examined, and the common issues of the other course considered with the geography lesson have been identified. Depending on the results, the recommendations of the solution have been found. It has been stated as the main solutions that the cooperation between the clans must be informal, the efficiency and the importance of clan meetings must be improved, in the studies of common issues, case studies done by the other branch teachers must be demonstrated, geographical excursions must be increased and the cooperation clan must be done in this trips.

Key Words: Geography education, Cooperation of the clans, Common issues.

ÖN SÖZ

Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Coğrafya Eğitimi Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanan bu araştırmanın konusu; Lise coğrafya programında zümreler arası işbirliğinin önemi ve ortak konuların analizidir.

Hatırlanacağı üzere eğitim, öğrenen kişinin davranış değişikliği sergilemesidir. Bir alanda eğitim ise öğrenilen bilimin özelliklerinin kavratılması ve yeniliklere açık olunmasıdır. Bilginin doğru ve etkin kullanılmasında en önemli görev öğretmenlere ve eğitim sistemimize düşmektedir. 2005 Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nda konular, öğrencilerde coğrafi bilinç oluşturacak nitelikte ve sarmal olarak ele alınmıştır. Coğrafi becerilerin kazanılması ve öğrencilerin yaşantılarında bu becerileri etkin kullanmalarında, öğretmenlere büyük görevler düşmektedir.

Bu çalışma, öğretmenlerin bilgi alışverişi ve etkin işbirliği yapmalarının önemini tespit etmeye yöneliktir. Öğretmenlerin verimliliğinin artması, kişisel ve mesleki gelişimlerinin sağlanması bakımından öğretmen işbirliği oldukça önemlidir. Yapılan iş birlikleriyle öğretmenlerin iş performanslarının artacağı, deneyim ve tecrübelerinin paylaşımı sağlanarak eğitimde amaçlanan niteliklerin öğrencilere kazandırılması için gerekli ortamların sağlanacağını düşünülmektedir. Öğretmenlerin uygun bir iletişimde bulunmaları, zümre toplantılarının etkinliğinin artmasıyla sağlanabilir. Zümre toplantılarının içeriğinin zenginleştirilmesi, öğretmenlerin kariyer gelişimi için de son derece önemlidir. Bu çalışmanın, coğrafya öğretmenlerinin zümreler arası işbirliği yaklaşımları ve tutumlarını belirlemeye yönelik, önemli bir adım olduğu düşünülmektedir.

Coğrafya ilminin disiplinler arası özelliği, diğer branşlarla ortak konuların varlığını ortaya koymaktadır. Örneğin, doğayı ve insana ait unsurları anlamada Biyoloji zümresiyle, millî değerleri tanımada Tarih zümresiyle yapılacak ortak çalışmalar ders başarısını artırmada önemlidir. Sonuç olarak, bu çalışmada diğer branşlarla ortak konuların belirlenmesi ve zümreler arası işbirliği örneklerinin neler olabileceğinin ortaya konması amaçlanmıştır.

Araştırma sürecinde bazı öğretmen ve akademisyenlerden destek alınmıştır. Bu bağlamda, coğrafya ilmini bize sevdiren ve lisans eğitimi sırasında birçok dersi kendisinden aldığım hocam Prof. Dr. Hayati DOĞANAY'a teşekkürü zevkli bir görev

sayıyorum. Tez konumun belirlenmesinde ve çalışmanın sonuçlandırılmasında, tez danışman hocam Doç. Dr. Mete ALIM'ın büyük yardımları olmuştur. Bu vesileyle kendisine teşekkür ederim. Literatür taraması ve yazım aşamasında görüş ve önerilerinden yararlandığım Prof. Dr. Ramazan SEVER ve Prof. Dr. Serkan DOĞANAY'a da ayrı ayrı teşekkür etmek isterim. Ayrıca mülakat sorularına içtenlikle cevap vermeye çalışan coğrafya öğretmeni meslektaşlarıma da teşekkür ederim.

Erzurum-2013

Gülşah DOĞANAY

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI	i
TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
ÖN SÖZ	v
TABLolar DİZİNİ	ix
GRAFİKLER DİZİNİ	x
KISALTMALAR DİZİNİ.....	xi

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ	1
1.1. Problem ve Alt Problemler.....	3
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Varsayımlar	5
1.5. Sınırlılıklar	5
1.6. Tanımlar	6

İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	7
2.1. Coğrafya ve Önemi	7
2.2. Geçmişten Günümüze Coğrafya Müfredat Programları	11
2.2.1. 1941 Lise Coğrafya Müfredat Programı.....	11
2.2.2. 1973-1983 Yılları Arasında Uygulanan Coğrafya Müfredat Programı.....	13
2.2.3. 1983-1992 Yılları Arasında Uygulanan Coğrafya Müfredat Programı.....	14
2.2.4. 1992'den Sonra Uygulanan Coğrafya Müfredat Programları	15
2.2.5. Coğrafya Dersi Öğretim Programı (2005).....	16
2.3. Zümreler Arası İşbirliğinin Önemi	19
2.3.1. Eğitim Bölgesi Zümre Başkanları Kurulu	23
2.3.2. İlçe Zümre Başkanları Kurulları.....	24
2.3.3. İl Zümre Başkanları Kurulları	25

2.4. İlgili Araştırmalar.....	25
-------------------------------	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM.....	29
3.1. Araştırma Modeli	29
3.2. Evren ve Örneklem	30
3.3. Veri Toplama Araçları	31
3.4. Veri Analizi.....	32

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUMLAR	33
4.1. Doküman Analizi ile Elde Edilen Bulgular	33
4.2. Görüşme Formuyla Elde edilen Bulgular	44

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	61
5.1. Sonuçlar	61
5.2. Öneriler	62

KAYNAKÇA	66
-----------------------	-----------

EKLER.....	70
-------------------	-----------

EK 1.....	70
-----------	----

EK 2.....	90
-----------	----

EK 3.....	99
-----------	----

EK 4.....	105
-----------	-----

ÖZ GEÇMİŞ	110
------------------------	------------

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 2.1. 1941 Coğrafya Müfredat Programına Göre Derslerin Dağılışı.....	12
Tablo 2.2. Modern Programlarda Coğrafya Derslerinin Dağılımı (1974-1980 Dönemi).	14
Tablo 2.3. 1983-1987’de Orta öğretim Coğrafya Müfredat Programının Sınıflara Dağılımı.....	15
Tablo 2.4. 1987-1988’de Orta öğretim Coğrafya Müfredat Programlarının Sınıflara Dağılımı.....	15
Tablo 2.5. Coğrafya Dersi Öğretim Programının İçeriği (2005)	17
Tablo 3.1. Giresun’daki Liseler ve Coğrafya Öğretmeni Sayıları (2012-2013)	30
Tablo 4.1. 9. Sınıf Müfredat Konularında Diğer Derslerle Ortak Konuların Dağılışı	35
Tablo 4.2. 10. Sınıf Müfredat Konularında Diğer Derslerle Ortak Konuların Dağılışı	37
Tablo 4.3. 11. Sınıf Müfredat Konularında Diğer Derslerle Ortak Konuların Dağılışı	39
Tablo 4.4. 12. Sınıf Coğrafya Müfredatında Diğer Derslerle Ortak Konuların Dağılışı	42
Tablo 4.5. Araştırma Grubunun Mesleki Kıdem Durumu.....	44
Tablo 4.6. Coğrafya Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Fakülteler	45
Tablo 4.7. Öğretmenlerin Aldıkları Seminerler.....	45
Tablo 4.8. Öğretmen Görüşlerine Göre 9. Sınıftaki Ortak Dersler ve Konular.....	46
Tablo 4.9. Öğretmen Görüşlerine Göre 10. Sınıftaki Ortak Dersler ve Konular	47
Tablo 4.10. Öğretmen Görüşlerine Göre 11. Sınıftaki Ortak Dersler ve Konular	48
Tablo 4.11. Öğretmen Görüşlerine Göre 12. Sınıftaki Ortak Dersler ve Konular	49
Tablo 4.12. Öğretmen Görüşlerine Göre ortak dersler	50
Tablo 4.13. Öğretmen Görüşlerine Göre Zümreler Arası İşbirliğinin Başarı Üzerindeki Etkisi.....	52
Tablo 4.14. Öğretmen Görüşlerine Göre Ortak Çalışmalar ve Başarıya Etkisi	54
Tablo 4.15. Öğretmenlerin Zümre Toplantılarında Alınan Kararlara Yaklaşımları.....	55
Tablo 4.16. Öğretmen Görüşlerine Göre İşbirliği Yaklaşımları.....	56

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik 4.1. 9.sınıf müfredatında diğer derslerle ortak konuların dağılışı.....	36
Grafik 4.2. 10. sınıf müfredatında diğer derslerle ortak konuların dağılışı.....	38
Grafik 4.3. 11. sınıf müfredatında diğer derslerle ortak konuların dağılışı.....	41
Grafik 4.4. 12. sınıf müfredatında diğer derslerle ortak konuların dağılışı.....	43
Grafik 4.5. Öğretmen görüşlerine göre ortak dersler.	51
Grafik 4.6. İşbirliğinin öğrenci başarısı üzerindeki etkisinin oransal dağılışı.	53
Grafik 4.7. Zümre toplantılarında alınan kararların öneminin oransal dağılışı.....	56
Grafik 4.8. Araştırma grubunun işbirliği yaklaşımlarının oransal dağılışı	57

KISALTMALAR DİZİNİ

Bk	: Bakınız
CBS	: Coğrafi Bilgi Sistemleri
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
TD	: Tebliğler Dergisi
TDK	: Türk Dil Kurumu
Vb	: ve benzeri
Vd	: ve diğerleri
ZÖK	: Zümre öğretmenler kurulu
Ö1, Ö2	: Öğretmen bir, öğretmen iki

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Coğrafya; coğrafi yeryüzündeki doğal, beşeri ve ekonomik olguları, insanla ilgi kurarak inceleyen bir bilimdir (Doğanay, 2012, s.13). Bu tanım coğrafya ilminin sadece yeryüzünü incelemediğini, insan ile doğa etkileşiminin de önemli olduğunu göstermektedir. Ortaöğretim okullarında okutulan coğrafya dersi, öğrencilerin yaşadıkları alandan başlayarak ülkemiz ve tüm dünya ile ilgili coğrafi bilinç kazanmalarını, gelecekteki yaşantılarında etkin bir şekilde kullanabilecekleri bir donanımına sahip olmalarını amaçlamıştır (MEB, 2005).

Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nda bilgi, beceri, değer ve tutum açısından denge gözetilmiş, öğrenme sürecinde öğrencinin yaşantıları dikkate alınmıştır. Program sadece sınıf içi değil sınıf dışı etkinlikleri de kapsamaktadır. Program yaklaşımı; öğrenme-öğretme süreçleri, ölçme değerlendirme metotları ile öğretmen ve öğrencinin rolüne bakış açısından ortaya koyduğu aktif sınıf kültürüyle coğrafya öğretiminde yeni bir anlayışı kapsamaktadır. Bu anlayışla coğrafya dersi öğretim programı öğrenci merkezli yaklaşımları, dolayısıyla da aktif öğrenme ve kuramsal temelleri açısından yapılandırmacı yaklaşımı önemsemektedir (MEB, 2005).

2005 Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nda konular, öğrencilerde coğrafi bilinç oluşturacak nitelikte bütün olarak ve sarmal bir şekilde ele alınmış, program öğrenme alanları, kazanımlar ve öğretim etkinliklerine dayalı olarak düzenlenmiştir (MEB, 2005). Eğitim sistemi içerisinde tüm derslerde öğrenci başarısını artırmada öğretmenler en önemli unsurlardan biridir. Öğretmenlerin görüş ve tecrübelerini birbirleriyle paylaşımları öğrenci başarılarını artırmada önemlidir. Bu bağlamda 2005 Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nın genel amaçlarının incelenmesi uygun olacaktır. Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nın genel amaçları şunlardır:

1. Doğal ve beşerî sistemlerin işleyiş ve değişimini kavrar.
2. Ülkesine ve dünyaya ait mekânsal değerlere sahip çıkma bilinci geliştirir.
3. Ekosistemin işleyişine yönelik sorumluluk bilinci geliştirir.

4. Doğa ve insanın uyumlu birlikteliği ve sürekliliği için mekânsal planlamanın önemini kavrar.

5. Doğal ve beşerî kaynakların kullanımında “tasarruf bilinci” geliştirir.

6. Mekânsal süreçlerin yerel ve küresel etkileşim içinde olabilirliğini irdeler.

7. Kalkınma süreçlerinin doğayla uyumlu kılınmasının önemini kavrar.

8. Doğal afetler ve çevre sorunlarını değerlendirerek korunma ve önlem alma yollarına yönelik uygulamalar geliştirir.

9. Bölgesel ve küresel düzeyde etkin olan çevresel, kültürel, siyasi ve ekonomik örgütlerin uluslararası ilişkilerdeki rolünü kavrar.

10. Coğrafi birikim ve sentez ülkesi olan Türkiye’nin bölgesel ve küresel ilişkiler açısından konum özelliklerini kavrayarak sahip olduğu potansiyelin bilincine varır.

11. Coğrafi değerlerin “vatan bilincinin” kazanılmasındaki önemini özümser (MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, 2005).

Bu amaçların en etkin biçimde uygulanabilmesi için zümre içi ve zümreler arası işbirliğinin olması gerekmektedir.

Coğrafya derslerinde istenilen başarıya ulaşmak için öğretim programında yer alan kazanımların edinilmesi gerekmektedir. Bu kazanımların etkin bir şekilde verilmesi coğrafya öğretmenlerinin başarılarını artıracaktır. Bu başarının arttırılmasında, coğrafya derslerinde diğer branşlar ile ortak konularda zümreler arası etkileşimin ve işbirliğinin önemi büyüktür.

Zümreler arası işbirliğinin önemi MEB Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği’nde; zümre öğretmenler kurulu toplantılarında alınacak kararlar içerisinde, diğer zümre veya bölüm öğretmenleriyle yapılacak iş birliği esaslarının belirlenmesi şeklinde vurgulanmıştır. Yine bu yönetmeliğin 37. maddesinin 3. fıkrasının a bendinde zümreler arası işbirliğinin önemi “*eğitim ve öğretimin planlanması, zümre ve alanlar arası bilgi akışı ve paylaşımı ile öğrenci başarısının artırılması*” şeklinde ifade edilmektedir (MEB, Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği, 2012).

Bu çalışmada *Coğrafya Dersi Öğretim Programı* (2005)'na göre hazırlanmış orta öğretim coğrafya kitaplarında yer alan ve diğer branşlar ile ortak olduğu düşünülen konuların tespiti ve zümreler arası işbirliğinin önemi ortaya konmaya çalışılmıştır.

1.1. Problem ve Alt Problemler

Orta öğretim coğrafya derslerinde, diğer branşlarla ortak konuların öğrencilere kavratılmasında bazı problemler mevcuttur. Bu problemlerin çoğunlukla matematik coğrafya konularında olduğu bir gerçektir. Öğrencilerin dört işlem gerektiren konuları anlamalarında bazı sorunlar yaşanmaktadır. Diğer branş dersleri ile ortak olan konuların daha iyi anlaşılmasını sağlamak açısından, diğer zümre öğretmenleriyle ortak bazı çalışmaların yapılması gerekmektedir. Diğer zümrelerle ortak çalışmalar yapılmasının öğrencilerin coğrafya derslerinde öğrenme problemi yaşadıkları konularda faydalı olacağı düşünülmektedir.

Coğrafya, fen bilimleri ile sosyal bilimler arasındaki bağı kuran ve insanın doğal çevre içindeki görevini belirleyen bir bilimdir. Coğrafya bilimler arası köprüdür (Doğanay, 2012, s.16). Coğrafya dersinin bu özelliği, birçok branşla ilişkili bir ders olduğunun göstergesidir. Branşlar arası etkileşimin doğru yapılması öğrenci başarısını arttıracaktır. Bu, öncelikle coğrafya dersi ile ortak konuların tespiti ile mümkündür.

Bu bağlamda, bu çalışmada, “*Coğrafya dersleri ile diğer branşlardaki derslerde yer alan ortak konular nelerdir ve diğer branşlarla nasıl işbirliği yapılabilir?*” problem cümlesine cevap aranmaktadır. Bu temel problem çerçevesinde aşağıdaki alt problemler de araştırılacaktır;

- 1-Ortak konuların branşlara ve sınıflara göre dağılımı nasıldır?
- 2-Hangi ortak konularda öğretim zorlukları yaşanmaktadır?
- 3-Zümre toplantı tutanaklarına göre branşlar arası işbirliği yapılıyor mu?
- 4-Coğrafya zümre toplantı tutanaklarında zümre işbirliği örnekleri nelerdir?
- 5-Coğrafya öğretmenleri ortak konuları işlerken ilgili branş öğretmenleri ile işbirliği yapıyor mu?
- 6-Zümreler arası işbirliğinde karşılaşılan sorunlar nelerdir?
- 7-Coğrafya öğretmenlerinin zümreler arası işbirliği ile ilgili görüşleri nelerdir?

Coğrafya eğitimindeki bazı sorunların en aza indirilmesi açısından, zümreler arası işbirliğinin önemli olduğu düşünülmektedir. Coğrafya dersinde sadece zümre işbirliği yeterli olmayıp diğer zümrelerle işbirliği de gerekmektedir. Coğrafyanın diğer derslerle ortak konularının olması, bu durumu zorunlu hale getirmektedir.

Coğrafya hep bilgiler aktaran bir bilim değildir, komşu bilimlerden, ihtiyacı olduğu kadar alır; almakla kalmaz aldığı coğrafyalaştırarak sunar. İster fen bilimleri olsun, ister sosyal bilimler olsun coğrafi düşünceye katkısı bulunmayan ve araştırma konuları arasında coğrafi düşüncelere rastlanmayan bilim, hemen hemen yok gibidir (Doğanay, 2012, s.186). Bu bakımdan coğrafya derslerinde matematik, biyoloji, kimya, fizik, tarih gibi derslerle ortak konuların varlığı ve işbirliği kaçınılmazdır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın genel amacı, coğrafya dersleri ile diğer branş derslerinde ortak olabilecek konuları ortaya koyarak analiz etmek ve nasıl işbirliği yapılabileceği konusunda çeşitli bulgulara ulaşabilmektir. Ayrıca, zümre tutanaklarındaki işbirliği örnekleri ve öğretmenlerin konu hakkındaki görüşleri de ortaya konmaya çalışılacaktır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Ders kitapları, eğitim sürecinin en önemli araçlarından biridir. Öğretmenler ders etkinliklerini ve aktaracakları bilgilerin sınırlarını belirlemede kitaplardan yararlanmaktadırlar. Bu çalışmada Coğrafya Dersi Öğretim Programı'na (2005) göre hazırlanan orta öğretim coğrafya ders kitaplarında yer alan konular incelenerek, diğer derslerle ortak konuların tespit edilip zümreler arası işbirliğini geliştirmek adına neler yapılabileceği üzerinde durulmuştur.

Çalışmanın konusu, Milli Eğitim Bakanlığının Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "36. Maddesinin 3.fıkrasının e bendinde" yer alan diğer zümre ve bölüm öğretmenleriyle yapılacak işbirliği esaslarının belirlenmesi hususunda ki gerekçeyle de paralellik göstermektedir.

Coğrafya derslerinde öğrenci başarısını artırmak ve konuların anlaşılmasını kolaylaştırma açısından zümreler arası işbirliği zorunludur. Yapılacak bu çalışma, coğrafya derslerinde okutulan kitaplarda diğer zümrelerle ortak konuların tespit edilip

hangi branşlar ile ne tür çalışmaların yapılabileceğini ortaya koyması açısından önemlidir. Branşlar arası ortak konuların tespiti özellikle yıllık planların hazırlanmasını kolaylaştıracak ve öğrencilerin etkili öğrenmelerine de katkı sağlayacaktır. Buna ek olarak, *tez çalışmasından elde edilecek sonuçlar ile;*

1. Ortak konular tespit edildiği için zümreler arası işbirliğinin kolaylaşacağı,
2. Zümreler arası işbirliğinin sağlanması ile öğretmenlerin kullandıkları farklı öğretim yöntemlerini paylaşabilecekleri,
3. Ortak konularda işbirliğinin özellikle matematiksel işlem gerektiren konuların daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacağı,
4. Yapılan teftişlerde zümreler arası ne tür etkinliklerin yapıldığı sık sık gündeme gelmekle beraber öğretmenler iş birliğini formalite olarak görmektedir. Zümreler arası iş birliğinin formaliteden çıkıp etkin ve kullanılabilir hale gelebileceği, düşünülmektedir.

1.4. Varsayımlar

Bu araştırmada,

1. Giresun şehrindeki resmi liselerde görev yapan ve araştırmaya katılan 32 coğrafya öğretmenin görüşlerini objektif olarak belirttikleri,
2. Araştırmada kullanılan ölçme aracının (mülakatın) kapsam geçerliliği ve güvenilirliği konusunda başvuru uzman kanısının yeterli olduğu, varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma,

1. Öğretmenlere uygulanan görüşme formuyla elde edilen veriler ile,
2. Ortak konuların belirlenmesinde incelenen 2012 yılı MEB coğrafya ders kitapları (9.10.11.12. sınıflar) ve diğer branşlara ait ders kitapları ile,
3. Örnekleme oluşturan öğretmenlerin görüşleri ile, sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Coğrafya: Coğrafya ilminin kökeni olan gegraphe (jegrafe) terimi, ge (je) yani dünya (yer), graphe (grafe) tasvir veya anlatım olduğuna göre, buna dayanarak coğrafyanın, en basit ve en yalın anlamıyla bir yeryüzü ilmi olduğunu söyleyebiliriz. Dünya'yı tanıtan bir ilimdir de diyebiliriz (Doğanay, 2012, s.8). Geniş anlamda coğrafya doğal beşeri ve ekonomik özellikleri inceleyen bunlar arasında neden, sebep-sonuç ve bağlantı kuran ve insanlarla iletişim oluşturan bilimdir (Özey ve diğerleri, 2010, s.2).

Orta Öğretim: Ortaokul veya imam-hatip ortaokulundan sonra dört yıllık öğretim veren ve bütün öğrencilere orta öğretim seviyesinde asgari olarak bir genel kültür vererek hayata ve yükseköğretime hazırlayan programların uygulandığı resmi ve özel örgün orta öğretim okul veya kurumlarıdır (<http://ww.meb.gov.tr>).

Zümre: Okullarda aynı dersi okutan öğretmenlere zümre adı verilir (MEB, Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği, 2012, s.10).

Zümre öğretmenler kurulu: Okulda aynı dersi okutan öğretmenlerden oluşur. Kurul ilk toplantısında o eğitim-öğretim yılı için kendi aralarından birini başkan seçer (MEB, 2012, Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği, s.10.).

Zümre öğretmenler kurulu toplantısı: Kurul, eğitim ve öğretim yılı başlamadan önce, ikinci dönem başında ve ders yılı sonunda olmak üzere en az üç defa toplanır. Ayrıca zümre başkanının önerisi üzerine okul veya kurum müdürünün gerekli gördüğü diğer zamanlarda da toplanır. Kararlar, oy çokluğu ile alınır ve müdürün onayından sonra öğretmenlere duyurulur. Kurul toplantıları ders saatleri dışında yapılır (MEB, Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği, 2012, s.10).

Zümre İşbirliği: Derslerin birbirleriyle ahenkli bir surette okutulmasını ve aynı ders zümresiyle ilgili öğretmenlerle, aynı sınıfta ders veren öğretmenler arasında iş birliği yapılmasını sağlamak (<http://ww.meb.gov.tr>).

İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Coğrafya ve Önemi

Eğitimin önemli özelliklerinden biri de öğrencilere en kısa ve en güvenilir bilgi edinme araçlarını bulmalarına yardımcı olmaktır. Teknolojinin günlük yaşantının her aşamasında kullanılır olması, dünyanın en ücra yerlerinden haber almayı sağlamıştır. Coğrafya derslerinde, öğrencilere küçülen dünyada gördükleri resimleri doğru yorumlama ve toplumsal olguları kavrama becerileri kazandırılmaya çalışılmaktadır.

Dünyadaki düzeni, kararsızlıkları, kriz ve kaosu önceden görebilmek coğrafi verilerle mümkündür. Dünyaya ait bilgileri organize etmek ve yaymak için coğrafya gereklidir. Hayata bakışımızdaki farklı kriterleri görebilmek için coğrafya öğrenmekteyiz (Girgin, 2001, s.134). Orta öğretimde coğrafya öğrenmenin amaçları şu şekilde ifade edilebilir (Doğanay, 2002, s.184).

1. İnsan, çevre ve olaylar arasında korelatif ilişkiler kurmayı sağlayarak, bilimsel düşünce gücü kazandırır.
2. Doğal ve beşeri kaynakların, temel zenginlik kaynakları olduklarını ve bir ülkede kalkınmanın, bunları değerlendirmekle mümkün olacağını, örnekler sergileyerek gösterir.
3. Dünyada cereyan etmiş ve etmekte olan doğal olayların, mistik felsefi nedenlerinin eseri olmadığını delilleri ile kavratır.
4. Öğrencilerin dünyayı görüş ufuklarını yer yuvarının merkezinden uzak boşluğuna doğru genişleterek, onların gözleri önüne sonsuz bir dünya serer.
5. Kendi gücümüzü geliştirmekten başka sağlam bir güvencemiz olmadığını, dünya ülkeleri ile kurulmuş ticari ilişkilerimizin üyesi olduğumuz savunma paktlarının, pragmatist (faydacı, çıkarıcı) felsefi esaslar dahilinde kurulduğunu, örnekleri ile kavratır.
6. Bir ülke ne kadar güçlü olursa olsun, dünya milletlerinden soyutlanmış bir şekilde yaşayamayacağını kavratır ve bütün insanları sevmenin bilincini aşılır.

7. Coğrafi olayları gözlem ve sezgi yolu ile kavratarak, öğrencilerin hayal gücünü geliştirir. Coğrafya olaylarının gözlem ve sezgi yolu ile kavratarak öğrencilerin hayal gücünü geliştirir.

8. Coğrafi olayların bağlı oldukları bilimsel yasaları sezdirip keşfetmeyi sağlayarak, her olayın temelinde mistik düşünceler arama alışkanlık ve geleneğini yıkar. Bunu yaparken, sadece materyalist felsefi görüşle, evren ve maddenin sırlarının açıklanabileceğini iddia etmeden objektif düşüncenin gelişmesini teşvik eder ve rasyonel düşünceyi yerleştirir.

9. Coğrafya öğrenmenin, bir iş bir oyun hayal gücünü zorlama ve yerine göre gezip eğlenme faaliyeti, matematiksel işlem, çizim, resmetme, koleksiyon yapma gibi pek çok beceri ve faaliyetleri kendinde toplamış çok güzel bir bilim olduğunu, her fırsatta sezdirir ve anlatır.

10. Kültürlü bir insanın kültürel düzeyinin, dünyayı doğru olarak bakıp gören bir kişi olduğunu, coğrafya bilmeyenlerin, baktıkları halde çevrelerini görmediklerini, örnekleri ile kavratır. Çevreyi ve dünyayı görmenin, çevre ve dünya olaylar sistematigi arasındaki sıkı korelasyonu, örnekler ile anlamaya bağlı olduğunu sezdirir.

11. İnsanın, coğrafi çevrede doğduğunu, bu çevrede yetiştiğini, onun zenginlikleri ile hayatını kazandığını ve ömrünün bitirdiğinde, yine bu çevreye teslim edildiğini örnek ve delilleri ile kavratır.

12. Türkiye'yi görev isteyen ve istenmeyen bölgeler olarak ikiye ayırmanın, ülkemiz ve milletimize karşı saygısızlık ve hatta nankörlük olduğunu, açık açık ifade eder.

13. Coğrafya bilgilerinin, insanın önüne geniş ufuklar serdiğini, Televizyon ekranlarına getirilen görüntülerden, günlük basında çıkan haberlere ve çizgi roman kahramanlarına kadar her şeyde coğrafi görüş ve bilgilerin ağırlık taşıdığını, deliller ile açıklar.

14. Ülke ve millete karşı sevgi duygusu geliştirir.

Öğrencilerin yaşadıkları çevreye duyarlı olmalarının ilk aşaması ve doğadaki unsurları anlamalarının yolu coğrafi bilgilerle gerçekleşir. *“Seyredilen bir film karesindeki görüntüyü sıradanlıktan çıkaran, dünya algısını geliştiren coğrafyadır”* demek çok iddialı olmasa gerek. Günümüzde belki klasik anlamda olmasa da coğrafi

keşifler devam etmektedir. Bu keşiflerin başında, doğada var olan kaynakların en doğru kullanımının ve saklı zenginliklerin bulunup korunmasının sağlanması gelmektedir.

Dünya ekosistemi canlı, dinamik ve açık bir sistemdir. Bu sistem içinde canlıların yaşayabileceği bölgelerin sınırı sanılanın aksine oldukça gevşektir. Yaşam bakımından olağanüstü koşullar bir tarafa bırakılırsa, insan faaliyetleri için genellikle, -70 °C ile +50 °C arasında oldukça geniş teorik bir sınır vardır. Böyle büyük bir hayat alanı ve buraların kendine özgü coğrafi donanımı farklı kültür çevrelerini ve etkinliklerini ortaya çıkarmıştır. Zaman zaman kıtlıkların ve afetlerin zora soktuğu bu yaşam biçimleri tüm insanlığın başka bölge ve ülkelere olan merakını da kışkırtmıştır. Buna rağmen aktif yanardağların etrafında 500 milyon, deprem bölgelerinde 2 milyara yakın insanın, bu topraklarda yaşamaktaki ısrarlı tutumu tartışmaya değer bir konudur. Her ülkenin doğal ve beşeri zenginliklerinin olduğu kadar kültürlerinin de işlenip öğrenileceği ders coğrafyadır (Girgin, 2001, s.130). Kalkınmanın en önemli unsurlarında biri yer altı ve yer üstü kaynaklarının doğru kullanımıdır. Bu kaynakların tanımı ve kullanımı edinilen coğrafi bakış açısıyla sağlanır.

Coğrafya, bilimlerin genelinde olduğu gibi, yeni gelişen veya meydana gelen olaylarla yakından ilgilenir. Nüfusun artması, bir ülkenin kalkınması, savaşların asıl sebebi gibi, içinde yaşadığımız dünyayı anlama ve olayların meydana gelmesindeki asıl nedenleri belirleyebilme özelliğine sahiptir. Coğrafyanın konularıyla günlük hayatta çok karşılaştığımız için çağdaş dünyayı da anlamamızda ve yorumlamamızda yardımcı olur. Geçmişle geleceği karşılaştırmada, bugünün sorunlarıyla geçmişin sorunlarını incelemede coğrafya etkilidir. Coğrafya eğitimi sayesinde bireyler ülkelerin potansiyellerini, siyasi politikalarını, ülkelerde yaşanan gelişmelerin sebeplerini öğrenip bunları yorumlayabilirler. Coğrafya eğitim/öğretimi kültürel, doğal, beşeri ve tarihi eserlere sahip çıkan bireyler yetişmesinde etkilidir. Öğrenciler doğal güzellikleri gördüğünde ve bunların giderek yok olmaya başladığını öğrendiğinde bilinçlenip çevresindeki doğal güzelliklere sahip çıkar. Tarihi eserlere zarar verilirse gelecek nesillerin geçmişteki verilere ulaşamayacağını anlayacaktır. Coğrafya bu konularda öğrencileri bilinçlendirip aynı zamanda bu güzellikleri keşfetmesini sağlar. Coğrafya dersi insanlara çevre bilinci kazandırır. Çevreyi anlama, onu koruma, onu düzenleme bilincini etkiler. Doğal güzelliklerin ne kadar uzun zamanda oluştuğunu öğretir. Coğrafya eğitim/öğretiminde yapılması gerekenler göz önüne alındığında, doğal, beşeri

ve tarihi eserlere sahip çıkan bireyler yetiştirmek coğrafya eğitiminin ve öğretiminin doğal bir görevidir (Akınoğlu, 2006, s.28).

Coğrafi anlayış, günlük yaşamlarında bütün insanların eğitimine katkı sağlar. İşçi, işveren, tüketici ve toplum olarak insanlar kararlarının uluslararası ve çevresel etkilerini anlamalıdır. Sadece bu şekilde uluslararası işbirliği, sürdürülebilir kalkınma ve daha adil bir dünya düzeni kurulacaktır. Her türlü mesleki eğitim, yetişkin eğitimi ve hizmet içi eğitimin coğrafi bir perspektifi kapsamı yoluyla bireylerin yaşamları boyunca bu tür anlayışın sürekli gelişimi sağlanmalıdır (Artvinli ve Kaya, 2010, s.113).

Coğrafya öğretim Programı (2005)'nin amaçları da coğrafya derslerinin önemine yönelik dikkat çekici bir içeriğe sahiptir. Buna göre;

Coğrafya Dersi Öğretim Programı ile öğrenci (MEB,2005,s.13.);

1. Coğrafya biliminin temel kavram, kuram ve metodolojisini kullanarak araştırmalar yapar ve sonucunu raporlaştırır.
2. İnsan-doğa ilişkisi çerçevesinde coğrafi sorgulama becerileri kazanır.
3. Evrene ait temel unsurları yaşamla ilişkilendirir.
4. Doğal ve beşerî sistemlerin işleyiş ve değişimini kavrar.
5. Yakın çevresinden başlayarak ülkesine ve dünyaya ait mekânsal değerlere sahip çıkma bilinci geliştirir.
6. Ekosistemin işleyişine yönelik sorumluluk bilinci geliştirir.
7. Doğa ve insanın uyumlu birlikteliği ve sürekliliği için mekânsal planlamanın önemini kavrar.
8. Doğal ve beşerî kaynakların kullanımında “tasarruf bilinci” geliştirir.
9. Mekânsal süreçlerin yerel ve küresel etkileşim içinde olabilirliğini irdeler.
10. Kalkınma süreçlerinin doğayla uyumlu kılınmasının önemini kavrar.
11. Doğal afetler ve çevre sorunlarını değerlendirerek korunma ve önlem alma yollarına yönelik uygulamalar geliştirir.
12. Bölgesel ve küresel düzeyde etkin olan çevresel, kültürel, siyasi ve ekonomik örgütlerin uluslararası ilişkilerdeki rolünü kavrar.
13. Coğrafi birikim ve sentez ülkesi olan Türkiye'nin bölgesel ve küresel ilişkiler açısından konum özelliklerini kavrayarak sahip olduğu potansiyelin bilincine varır.

14. Coğrafi değerlerin “vatan bilincinin” kazanılmasındaki önemini özümser.

2.2. Geçmişten Günümüze Coğrafya Müfredat Programları

Batılıların coğrafya ile ilgili olarak 19. Yüzyılın sonlarında kurdukları bilimsel temeller, ülkemizde Cumhuriyet devrinde oluşabilmiştir. Büyük Britanya Kraliyet Coğrafyası Enstitüsü 1830 yılında kurulurken, ülkemizde Türk Coğrafya Kurumu yaklaşık 110 yıl sonra 1941 yılında kurulmuştur (Üçışık ve Sekin, 2001, s.114).

Coğrafya müfredatı, Cumhuriyetin ilk yıllarında Osmanlı Devletinin son zamanlarıyla hemen hemen aynı olup bu uygulama 1940’lı yıllara kadar devam etmiştir. 1941 yılındaki ilk Türk Coğrafya Kongresi sonrasında bir ölçüde okullarımızdaki Coğrafya eğitiminin genel ve özel amaçları ile içeriği tespit edilmiş, bu çerçevede etrafında günümüze kadar bazı değişiklikler yapılmıştır. Yapılan bu değişiklikler her zaman Coğrafya eğitimini iyileştirmemiş, bazı yıllar olumsuz etkilemiştir. Bu süreç içerisinde, ortaöğretimde Coğrafya eğitiminin tarihi seyri incelendiğinde, ülkemizdeki siyasi politikanın coğrafya ders programları üzerinde de etkili olduğu açık bir şekilde gözlemlenebilir. Kısa süre içerisinde değişen yönetimler “ne?” “niçin?” sorularının cevabını hep etkilemişlerdir. Buna bağlı olarak da zaman içerisinde Coğrafya derslerinin sayısı ve içeriği konusunda dalgalanmalar olmuştur. Bazı yıllar ülkeler coğrafyasına ağırlık verilirken bazı yıllar ise Türkiye coğrafyasına ağırlık verilmiştir. Bu olumsuz durumun ötesinde, ülkemizdeki eğitimciler Türk gençliğinin coğrafya eğitimini artırmak için oldukça fazla zaman ayırdıkları muhakkaktır. Hiç bir öğrenci coğrafya eğitimi almadan ortaöğretim kurumlarından mezun olamaması bunun kanıtıdır (Taş, 2005, s. 328).

2.2.1. 1941 Lise Coğrafya Müfredat Programı

Cumhuriyet devrinin ilk coğrafya müfredat programları, Türk Coğrafya Kurumu birinci kongresi müzakereleri sonucu oluşmuştur. Bu programlarda Genel liseler ve Meslek liseleri müfredat programlarında coğrafya dersleri liselerin fen şubelerinde birer ve diğerlerinde 2’şer saat olarak, üç ayrı sınıfa dağıtılmıştır (Doğanay,2002,s.327).

Tablo 2.1.

1941 Coğrafya Müfredat Programına Göre Derslerin Dağılışı

DERS ADI	SINIF	HAFTALIK DERS SAATİ
Umumî Coğrafya	I	2
Devletler Coğrafyası	II	2
Türkiye Coğrafyası	III	2
Memleketler Coğr.	I	2
Umumî İktisadî Coğr.	II	2
Türkiye Coğrafyası	III	2
Umumî ve Devletler Coğ. Türkiye Coğrafyası	I	2
	II	2
	III	2
Umumî Coğrafya	I	2
Devletler Coğrafyası	II	2
Türkiye Coğrafyası	III	2

Kaynak: Doğanay,1989,s.16.

1941 yılı coğrafya müfredatı içerisinde yer alan konular ise aşağıdaki şekilde yer almıştır (Birinci Coğrafya Kongresi, 1941,s.26).

Lise coğrafya programı:

-Umumi Coğrafya (Yer hakkındaki toplu açıklama, Atmosfer, Denizler, Karalar, Biyocoğrafya, Yeryüzünde insan, Yeryüzünde coğrafi bölgeler ve ekonomik faaliyetler).

-Devletler Coğrafyası (Devletler, Yeryüzündeki iktisadi faaliyetlere toplu bir bakış, Yeryüzünde büyük ticaret yolları).

-Türkiye Coğrafyası (Fiziki coğrafya, Bölgeler, Beşeri coğrafya, Ekonomik coğrafya, Dünya ekonomisinde Türkiye'nin rolü).

Ticaret Liseleri:

-Memleketler Coğrafyası (Avrupa, Asya, Afrika, Amerika, Okyanusya).

-Umumi İktisadi Coğrafya (İktisadi faaliyetlerin coğrafi temelleri, Gıda maddeleri, Dokuma maddeleri, Sanayii iptidai madde olan diğer mühim nebati maddeler, Madenler, Enerji kaynakları, Sanayii diğer coğrafi temelleri ve büyük sanayii bölgeleri, Münakale coğrafyası).

-Türkiye Coğrafyası (Türkiye'ye umumi bakış, Türkiye'nin coğrafi mntıkları, Türkiye'nin beşeri ve iktisadi hayatı, Türkiye'de tarım, hayvancılık, ormancılık,

madenler, sanayii hayatı, ticaret yolları, nakil vasıtaları, limanlar, ticaret merkezleri, dahili ve harici ticaret, Türkiye'nin dünya iktisadında mevki).

Sanat Okulları:

-Umumi ve Devletler coğrafyası (Dünyanın üzerine umumi malumat, Asya, Avrupa, Amerika, Afrika ve Okyanusya hakkında açıklamalar, Avrupa'da Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya, Balkan Devletleri, Sovyetler Birliği).

-Türkiye Coğrafyası (Türkiye'ye umumi bakış, Coğrafi mntıkalar, Türkiye'nin beşeri iktisadi hayatı).

Öğretmen Okulları:

Lise coğrafya müfredatında yer alan konular aynen okutulmuştur.

Doğanay'a (2002) göre, söz konusu edilen programlar pek yeterli değildi ve de haftalık ders saatleri azdı. Böyle olmakla birlikte, göze batan en önemli eksiklik ise son sınıf fen şubelerinde Türkiye Coğrafyası derslerine sadece birer saat süre ayrılmış olmasıdır.

2.2.2. 1973-1983 Yılları Arasında Uygulanan Coğrafya Müfredat Programı

1973 yılında yürürlüğe konulan modern programlar 1983 yılına kadar uygulamada kalmıştır. Bu devreye kadar 1941 Birinci Coğrafya Kongresi Program komitecilerinin hazırlamış olduğu programlara bağlı kalınmıştır. Modern programlar devresi olarak adlandırılan bu devrede coğrafya dersleri liselerin bütün sınıflarına dağıtılmıştır (Tablo 2.2). Bu programda, ülkelerin ayrı ayrı incelenmesi yerine belli başlı coğrafi bölgeler ele alınmış ve bu bölgelerdeki ülkelerin en çok göze çarpan doğal, beşeri ve ekonomik durumlarına genel bir bakıştan sonra onları birbirinden ayıran ve bizi en çok ilgilendiren özellikleriyle gereksiz ayrıntılara girilmeksizin incelenmesi ve ülkeler incelenirken öğrencilerin, vazgeçilmesi mümkün olmayan temel coğrafya kavramları, coğrafya belirtileri ve bunlar arasındaki bağıntılar hakkında zaman geldikçe ve ihtiyaç hâsıl oldukça bilgi sahibi olmaları veya mevcut bilgilerini derinleştirip geliştirmeleri uygun görülmüştür (Engin, Gençtürk ve Akbaş, 2003).

Tablo 2.2.

Modern Programlarda Coğrafya Derslerinin Dağılımı (1974-1980 Dönemi)

LİSELER	SINIF	HAFTALIK DERS SAATİ
Genel Liseler	I	5
Kız Meslek Liseleri	I	5
Endüstri Meslek Liseleri	I	5
Ticaret Liseleri	I	2
	II	2
	III	2
İmam Hatip Liseleri	I	2
	II	2

Kaynak: Engin, Gençtürk ve Akbaş, 2003.

2.2.3. 1983-1992 Yılları Arasında Uygulanan Coğrafya Müfredat Programı

12 Eylül 1983 tarih ve 2147 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisine göre, modern Fen programı uygulayan liseler dahil Endüstri Meslek Liselerinde 9. 10. Ve 11.sınıflarda haftada 2’şer saat coğrafya dersleri öğretilmekteydi (Tablo 2.3, Tablo 2.4). Kız Meslek Lisesi ve Ticaret Lisesi gibi kurumlarda da 9.ve 10. sınıflarda haftada 2 saat, 11.sınıflarda haftada 1 saat coğrafya eğitimi verilmiştir (Şahin, 2001, s.143).

Bu dönemde meslek liseleri ve lise son sınıf fen şubelerinden Türkiye Coğrafyası dersi kaldırılmıştır. Millî kültürümüzü besleyen ve yurdumuzu tanıyıp, koruma ve ülke kalkınmasında severek sorumluluk alma duygusunu geliştiren bu dersin kaldırılması olumsuz bir değişiklik olarak görülmektedir. 1983 programında coğrafya öğretiminin genel amaçları belirtilmiş fakat daha öncekinde olduğu gibi Ülkeler Coğrafyası, Türkiye Coğrafyası derslerinin genel amaçları belirtilmemiştir. 1974 programında değinilmeyen bir konuda açıklamalar ve tavsiyeler bölümünde Türkiye Coğrafi Bölgeler konusu işlenirken o bölgenin Türkiye tarihi içinde önemli yere sahip olanlarının tarihi önemlerinin vurgulanması istenmektedir. Yine bu programda Genel Coğrafya Konuları Coğrafya I, Ülkeler Coğrafyası konuları Coğrafya II, Türkiye Coğrafyası konuları ise Coğrafya III, şeklinde isim değişikliğine uğramıştır (Engin, Gençtürk ve Akbaş, 2003, s.162) .

Tablo 2.3.

1983-1987’de Orta öğretim Coğrafya Müfredat Programının Sınıflara Dağılımı

LİSELER	SINIF	HAFTALIK DERS SAATİ
Coğrafya I	I	2
Coğrafya II	II	2
Coğrafya III	III	2

Kaynak: Engin, Gençtürk ve Akbaş, 2003.

Tablo 2.4.

1987-1988’de Orta öğretim Coğrafya Müfredat Programlarının Sınıflara Dağılımı

LİSELER	SINIF	HAFTALIK DERS SAATİ
Coğrafya I	I	2
Coğrafya II	II (Edb.Bl.m.)	2
Coğrafya III	III (Edb.Bl.m.)	2

Kaynak: Engin, Gençtürk ve Akbaş, 2003.

2.2.4. 1992’den Sonra Uygulanan Coğrafya Müfredat Programları

Bu yıllarda coğrafya derslerinin hedefi ve amacı değişmemiş olmasına rağmen derslerin dağılımı ve içerikleri çok değişmiştir. Bu değişiklikler genel olarak Türkiye’nin ekonomik yapısı, turizm ve Sovyetler Birliği’nin dağılması sonucu ortaya çıkan yeni Türk Cumhuriyetleri ve Avrupa Topluluğu’na ilişkin konuları içermektedir. Bu yeni program ile ilk defa teklif edilen seçmeli coğrafya derslerinin genel amaçları 1982 yılındaki coğrafya dersleri temel alınarak hazırlanmış, fakat özel amaçlar belirtilmemiştir. Bu yeni program Ders Geçme ve Kredi Sistemine uygun olarak uygulanmaya çalışılmıştır. Ders Geçme ve Kredi Sistemi; öğrenci merkezli, tamamen öğrencinin ilgi ve istekleri doğrultusunda branşlaşmayı hedeflemiş, üretken bireyler yetiştirilmesi hedeflenmiştir. Bu uygulamalar önce pilot bazı illerde, daha sonra bütün Türkiye’de uygulamaya konmuştur (Taş, 2005, s.326).

Ders Geçme ve Kredi Sistemi, bir çok olumlu yanları olmasına rağmen, bazı aksaklıklar gerekçe gösterilerek, bu aksaklıkları gidermek yerine uygulamaya konmasından üç yıl gibi kısa bir süre sonra kaldırılmıştır. O tarihten günümüze kadar geçen süre içerisinde ortaöğretim kurumlarımızdaki coğrafya eğitiminin daha iyi olduğunu söylemek mümkün değildir. Artık ortaokullarda Coğrafya dersleri tamamen kaldırılmış sadece sosyal bilgiler içerisine serpiştirilmiş coğrafya konuları ile yetinilmektedir (Taş, 2005, s. 320).

Sonuç olarak, yıllardan beri coğrafya öğretim programları ve ders saatlerine sürekli müdahale edildiği ve yapılan değişikliklerin çoğunun coğrafya öğretiminin gelişmesine katkı sağlamak bir yana, maalesef zarar verdiği söylenebilir (Alım, 2003, s.9).

2.2.5. Coğrafya Dersi Öğretim Programı (2005)

2005 yılında uygulamaya giren Coğrafya Dersi Öğretim Programı Türkiye’de coğrafya öğretimi konusunda program yaklaşımlarına uygun olarak hazırlanan ilk programdır. Program, eğitim öğretim süreçleri, ders içeriği, ders saatleri, ders adları, öğretim materyalleri, pedagojik yaklaşımlar ve diğer derslerle bağlantıları da dikkate alınarak organize edilmiştir (Karabağ ve Şahin, 2007,s.55). Öğrencilerin yaşadıkları alandan başlayarak ülkemiz ve tüm dünya ile ilgili *coğrafi bilinç* kazanmalarını, gelecekteki yaşantılarında etkin bir şekilde kullanabilecekleri coğrafi bir donanıma sahip olmalarını amaçlayan Coğrafya Dersi Öğretim Programı “coğrafya” dersi adı altında, 9. sınıftan 12. sınıfa kadar her yıl okutulmak üzere tasarlanmıştır. Program, öğrenci merkezli ve sarmal bir yapıya sahiptir. Coğrafya Dersi Öğretim Programı’nda; eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim ve empati, problem çözme, karar verme, bilgi teknolojilerini kullanma, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, girişimcilik gibi genel becerilerin yanı sıra, coğrafya dersine ait; harita kullanma, gözlem, arazi çalışması, coğrafi sorgulama, tablo, grafik ve diyagram hazırlama ve yorumlama, zamanı algılama, değişim ve sürekliliği algılama ile kanıt kullanma becerisi yer almaktadır. Coğrafya Dersi Öğretim Programı dayanışma, hoşgörü, bilimsellik, sevgi, saygı, duyarlılık, vatanseverlik, barış, estetik ve sorumluluk değerlerini kazandırmayı amaçlamıştır. Coğrafya Dersi Öğretim Programında öğrenme alanları arasında ilişkilendirme yapılmıştır. Program günümüz bilgi-iletişim teknolojilerinin coğrafya konularının öğretiminde kullanılmasını desteklenmektedir (MEB, 2011, s.2-7).

Coğrafya dersi öğretim programında sırasıyla şu konulara yer verilmiştir (Tablo 2.5). Türk milli eğitiminin genel amaçları, programın uygulanması ile ilgili açıklamalar, programın genel amaçları, coğrafya dersi öğretim programı hakkında, programın vizyonu ve ilkeleri, program yaklaşımı, programın temel öğeleri (beceriler, kavramlar, değerler ve tutumlar), öğrenme alanları, ölçme ve değerlendirme, coğrafya öğretim programı (9., 10., 11. ve 12. sınıfların her biri için Doğal Sistemler, Beşeri Sistemler,

Mekânsal Bir Sentez: Türkiye, Küresel Ortam: Bölgeler ve Ülkeler, Çevre ve Toplum), coğrafi beceriler ve uygulamalar, sözlük ve kaynakça (Kızılcaoğlu, 2006, s.3).

Eski ile kıyaslandığında yeni müfredatta beceriler ile beceri-kazanım ilişkisi açık ve detaylı bir şekilde verilmiştir. Eski müfredatta değinilmeyen becerilere yeni müfredatta yer verilmiştir. Programda görsel unsurlar bakımından zengin olması zaruri olan coğrafya ders kitapları ve kılavuz kitaplarının büyük ebatta basılmasının uygun görülmesi yerinde bir uygulama olarak dikkat çekmektedir (Kızılcaoğlu, 2006, s.18).

Tablo 2.5.

Coğrafya Dersi Öğretim Programının İçeriği (2005)

ÖĞRENME ALANI	İÇERİK	İLİŞKİLER
COĞRAFI BECERİLER VE UYGULAMALAR	-Harita becerileri -Birinci ve ikincil kaynakları kullanma ve sorgulayıcı yaklaşım -Bilgi-iletişim teknolojilerini kullanma -Arazi Çalışmaları -Coğrafi bilgi sistemleri (CBS)	
DOĞAL SİSTEMLER	Doğal yapılar, ilişkiler, süreçler -Yer şekilleri -Hava ve iklim -Su -Toprak -Bitki	Lise Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nda öğrenciler, farklı ölçeklerde yer/alan ve çevre ile insan etkileşimlerini araştırır. Mekansal dokuları, süreçleri ve etkileşimleri kavrar. Politik, ekonomik, sosyal ve çevresel faktörlerin yaşadığımız ortamı nasıl etkilediğini analiz eder.
BEŞERİ SİSTEMLER	Beşeri yapılar, ilişkiler ve süreçler -Nüfus -Yerleşme -Ekonomi -Ulaşım-iletişim -Politika -Kültür -Turizm	Sınıf içi ve dışında coğrafi sorgulamayı anlar. Coğrafi sorular oluşturur, istatistiksel kanıtlar toplar, analiz eder, yazar ve kendi görüşünü geliştirir. Coğrafi beceriler ile haritalar, uydu görüntüleri ve bilgisayar teknolojileri gibi kaynaklar kullanır.
MEKANSAL BİR SENTEZ: TÜRKİYE	Yaşadığı çevre, bölge ve ülkemiz -Konum analizi -Yakın çevre ve bölgesel analiz, -Ülkemizin doğal ve beşeri sistemleri, -Türkiye'nin bölgesel ve küresel ilişkileri	

Tablo 2.5 (Devamı)

KÜRESEL BÖLGELER VE ÜLKELER	Küresel ölçekte ilişkiler ve oluşumlar -Kıtalar ve Okyanuslar -Bölgeler ve Ülkeler -Uluslararası ekonomik, siyasi ve kültürel birlikler, ilişkiler ve dokular -Küresel ilişkiler ve yapılar
ÇEVRE VE TOPLUM	-Doğal kaynakların kullanımı -Doğal afetler -Çevre sorunları -Yönetim ve planlama -Çevresel değişim

Kaynak: MEB, 2005.

Coğrafya öğretim Programı (2005)'nın vizyonu şöyle ifade edilmektedir (MEB, 2005, s.15):

Coğrafya dersi öğretim programının vizyonu, öğrencilerin yaşadıkları alandan başlayarak ülkemiz ve dünya ile ilgili coğrafya bilinç kazanmaları konusunda;

1. Doğa ve insana ait unsurları anlayarak mekanı doğru ve etkin kullanan,
2. İnsan ve doğa arasındaki karşılıklı etkileşimi fark eden,
3. Çevre kalitesine önem vererek geleceği düşünen,
4. Milli değerlere bağlı, vatanını koruyan,
5. Dünyanın ve insanlığın korunmasına yönelik sorumluluk duygusuna sahip,
6. Coğrafi bilgi ve becerileri kullanarak doğa ve insana ait değerleri geleceğe taşıma stratejileri geliştiren ve uygulayan,
7. İnsan ve doğa süreçleriyle oluşan ekolojik, ekonomik, sosyal ve politik ilişkileri dünya genelindeki insanlar, yerler ve çevrelerin birbirleriyle olan etkileşimini anlayan,
8. Coğrafi sorgulama, harita okur-yazarlığı, bilgi teknolojilerini kullanma, arazi çalışmaları gözlem ve etkili iletişim kurabilmeyi de içeren yöntem ve teknikleri kullanan entelektüel ve sosyal becerilere sahip bireyler yetişmektedir.

Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nda şu ilkeler benimsenmiştir (MEB, 2005):

1. Program öğrenci merkezli yaklaşımları temel alır.

2. Öğrenci bilgileri ezber yoluyla edilgen bir şekilde değil, öğrenme – öğretme sürecine aktif katılarak öğrenir. Bilgiyi anlamlandırarak, yapılandırır ve yorumlar.
3. Programın kazandırmayı hedeflediği bilgi, beceri, tutum ve değerler öğrencilerin günlük ve meslek yaşantıları yoluyla hayata taşınabilir niteliktedir.
4. Programın öğrencileri soru sormaya, araştırma ve planlama yapmaya özendirir.
5. Program doğa ve insan etkileşimine duyarlı, doğaya uyumlu gelişmeyi hedef alan ve tasarruf yapmaya özendiren bir içeriğe sahiptir.
5. Program olay ve olguların yaşanılan alan, bölge, ülke ve dünya ölçeğinde algılanmasına yönelik küresel etkileşimi yansıtabilen bir içeriği görür.
6. Program Türkiye'nin konumsal önemine, vatan bütünlüğüne ve milli değerlere duyarlıdır.

2.3. Zümreler Arası İşbirliğinin Önemi

Zümre, aynı dersi okutan öğretmenlerden oluşan bir gruptur. Okul ortamlarında başarının artırılmasında önemli faktörlerden biri de, öğretmenlerin görüşlerini paylaşarak ortak kararlar ve uygulamalarda bulunmalarıdır. İşbirliğine dayalı bir okulun özellikleri aşağıdaki şekilde özetlenebilir (Büyükkaragöz ve Çivi, 1999,s.128):

1. Öğretmenler sık sık, uzun uzun öğretim uygulamaları konusunda uğraşırlar.
2. Öğretmenler sık sık, gözlem yapar ve eleştirci özellikleri yapıcıdır.
3. Öğretmenler öğretim malzemelerinin planlanması, düzenlenmesi, araştırılması ve değerlendirilmesini hep birlikte yaparlar.
4. Okul ne kadar işbirliği içinde ise öğretmenler veliden, müdürlerden ve diğer öğretmenlerden o kadar çok yardım isterler.
5. Geleneksel okulda öğrenci sorunları denince akla öğrencilerin davranış bozuklukları gelirken, işbirliği içindeki okulda akademik sorunlar da ele alınmaktadır.
6. Geleneksel okulda öğretmenler sorunların kaynağı olarak öğrencileri görürken ve cezayı çözüm olarak düşünürken, işbirliği yapan öğretmenler sorunun kaynağını saptamaya çalışmaktadır.

7. Geleneksel okuldaki öğretmenler öğrencilerin nasıl cezalandırılacakları konusunda yardım ararken, işbirlikçi okuldaki öğretmenler sorunların kaynaklarını saptayabilmek için yardım aramışlardır.

8. Öğretmenler arasındaki işbirliği ile öğrenci başarısı arasında güçlü bir ilişki vardır.

9. Öğretmenler işbirliğinin sağlandığı ortamlarda daha fazla kendisini geliştirdiklerini belirtmektedirler.

Öğretmenler arasında yapılan her türlü faaliyetin görüş alış verişiyle yapılması öğrenci başarısını arttıracak gibi öğrencilerin de işbirliğine dayalı öğretim yöntemini kullanmayı kolaylaştıracaktır. Öğretmenlerin görevi davranış şekilleriyle de öğrencilere örnek olmaktır. İşbirliğiyle yapılan faaliyetler hataları görmede ve eksiklikleri gidermede öğretmenlere yardımcı olacaktır. Böylece öğretmenler arasında olumlu bir etkileşim ve tecrübe paylaşımı gerçekleşecektir.

Öğretmenlerin işbirliği içerisinde bulunması farklı yetenek ve kişilik özelliklerinin de ortaya çıkmasını kolaylaştıracaktır. Böylece öğretmenlerin kendilerini daha fazla geliştirmeleri sağlanabilecektir. Sağlıklı iletişim sağlıklı bireylerin yetişmesine uygun ortamlar yaratacaktır. Öğretmenlerin işbirliği içerisinde olması karşılaşılan sorunların ortak bir akılla çözümünü de kolaylaştıracaktır.

Eğitimin en önemli olgularından biri de öğretmenlerin sık sık toplanarak ders ve öğrenci başarılarını artırmada ortak stratejiler belirlemesidir. Bu nedenle zümre toplantıları yapılır. Toplantıda belirlenen çalışmalar ortak gerçekleştirilir. Başarı ve sınıflar arası uyum iyi bir zümre işbirliğine bağlıdır. İşbirliğinin istenilen ölçülerde olması için zümre kurul toplantıları yapılır.

Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 36. maddesinde kurul ve kurulun görevleri aşağıdaki gibi belirtilmiştir (MEB, Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, 2012):

1. Zümre öğretmenler kurulu, okulda aynı dersi okutan öğretmenlerden oluşur. Kurul, ilk toplantısında o eğitim-öğretim yılı için kendi aralarından birini başkan seçer.

2. Kurul, eğitim ve öğretim yılı başlamadan önce, ikinci dönem başında ve ders yılı sonunda olmak üzere en az üç defa toplanır. Ayrıca zümre başkanının önerisi üzerine okul veya kurum müdürünün gerekli gördüğü diğer zamanlarda da toplanır.

Kararlar, oy çokluğu ile alınır ve müdürün onayından sonra öğretmenlere duyurulur. Kurul toplantıları ders saatleri dışında yapılır.

3. Zümre öğretmenler kurulu toplantılarında;

a) Bir önceki toplantıya ait zümre kararlarının uygulama sonuçlarının değerlendirilmesi ve uygulamaya yönelik yeni kararların alınması,

b) Eğitim ve öğretim ile ilgili mevzuat, Türk Millî Eğitiminin genel amaçları, okulun kuruluş amacı ve ilgili dersin programında belirtilen amaç ve açıklamaların okunarak planlamanın bu doğrultuda yapılması,

c) Öğretim programlarında yer alması gereken Atatürkçülükle ilgili konular üzerinde durularak çalışmaların buna göre planlanması,

ç) Öğretim programında belirtilen kazanım ve davranışlar dikkate alınarak derslerin işlenişinde uygulanacak öğretim yöntem ve teknikleri ile bunların uygulama şeklinin belirlenmesi,

d) Ünite veya konu ağırlıklarına göre zamanlama yapılması, ünitelendirilmiş yıllık planlar ve ders planlarının hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesine ilişkin hususların görüşülmesi,

e) Diğer zümre veya bölüm öğretmenleriyle yapılacak iş birliği esaslarının belirlenmesi,

f) Bilim ve teknolojiadaki gelişmelerin, derslere yansıtılmasını sağlayıcı kararlar alınması,

g) Derslerin daha verimli işlenebilmesi için ihtiyaç duyulan kitap, araç-gereç ve benzeri öğretim materyalinin belirlenmesi,

ğ) Okul veya kurum ve çevre imkânlarının değerlendirilerek, yapılacak deney, proje, gezi ve gözlemlerin planlanması,

h) Öğrenci başarısının ölçülmesi ve değerlendirilmesinde ortak bir anlayışın, birlik ve beraberliğe yönelik belirleyici kararların alınması,

ı) Resim, Müzik, Beden Eğitimi dersleri ile uygulamalı nitelikteki diğer derslerin değerlendirilmesinde dikkate alınacak hususların tespit edilmesi; sınavların şekil, sayı ve süresi ile ürün değerlendirme ölçütleri ile puanlarının belirlenmesi,

i) Öğrencilere verilecek proje ve ödev konularının seçiminde; öğretim programları ile okul veya kurum ve çevre şartlarının göz önünde bulundurulması,

j) Öğrencilerin okul içinde, Öğrenci Seçme Sınavında, ulusal ve uluslararası düzeyde katıldıkları çeşitli sınav ve yarışmalarda aldıkları sonuçlara ilişkin başarı ve başarısızlık durumlarının ders bazında değerlendirilmesi ve benzeri konular görüşülür.

4. Okul veya kurum müdürü gerektiğinde aynı sınıf seviyesinde zümre öğretmenleri ile toplantı düzenleyebilir.

Okulların ve öğretmenlerin çalışmalarında bir uyum sağlanması için okulların zümre başkanları ile okul zümre başkanları kurulu yapılır. Bu kurul (Değişiklik: ARALIK 2006/2591 TD) okul bölgesinde eğitimi planlamak, kalitesini yükseltmek, görüş ve öneriler geliştirmek, zümre ve branşlar arası iletişim ve iş birliğini sağlamak amacıyla yapılır (MEB, Eğitim Bölgeleri ve Eğitim Kurumları Yönergesi, Madde12, 1999).

MEB mevzuat Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 37.maddesinde okul zümre başkanları kurulun özelliği ve görevleri ise aşağıdaki gibi açıklanmıştır.

1. Okul zümre başkanları kurulu, zümre başkanlarından oluşur. Kurul, ilk toplantısında o eğitim ve öğretim yılı için kendi aralarından birini başkan seçer. Gerektiğinde okul veya kurum müdürünün çağrısıyla okul-aile birliğinden bir temsilci de gözlemci olarak bu kurula katılabilir.

2. Kurul, dönem başları ile ders yılı sonunda ve zümre başkanının önerisi üzerine okul veya kurum müdürünün gerekli gördüğü diğer zamanlarda toplanır. Kararlar oy çokluğu ile alınır ve müdürün onayından sonra öğretmenlere ve ilgili kurullara duyurulur. Kurul toplantıları ders saatleri dışında yapılır.

3. Okul zümre başkanları kurulunda;

a) Eğitim ve öğretimin planlanması, zümre ve alanlar arası bilgi akışı ve paylaşımı ile öğrenci başarısının artırılması,

b) Eğitim ve öğretimde niteliğin yükseltilmesine yönelik görüş ve önerilerin değerlendirilerek gerekli önlemlerin alınması,

c) Öğretim programlarında belirlenen ortak hedeflere ulaşılması,

ç) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere uyum sağlamaları amacıyla öğretmenlerin alanlarında hizmet içi eğitime alınmalarının kurum müdürlüğüne önerilmesi,

d) Öğrenme güçlüğü çeken öğrenciler ile öğrenme güçlüğü çekilen konuların ilgili zümre öğretmenleri ile iş birliği yapılarak belirlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması,

e) Ortak sınavların planlanması, uygulanmasına ilişkin usul ve esaslarının belirlenmesi, sonuçlarının değerlendirilmesi ve benzeri konular görüşülür.

4. Millî eğitim müdürleri ihtiyaç duyulması hâlinde okul zümre başkanlarıyla toplantı yapabilir.

2.3.1. Eğitim Bölgesi Zümre Başkanları Kurulu

Eğitim bölgesinde bulunan eğitim kurumlarında aynı sınıfın/dersin zümre başkanlarıyla bölüm şefleri ve gerek duyulduğunda bir rehber öğretmenin katılımı ile oluşan kuruldur (MEB, Eğitim Bölgeleri ve Eğitim Kurumları Yönergesi, 1999). Eğitim Bölgesi Zümre Başkanları Kurulunun oluşumu ve görevleri aşağıdaki gibidir:

1. Koordinatör müdürün veya eğitim bölgesinde görevlendireceği bir okul müdürünün başkanlığında, bölgede bulunan okulların zümre başkanları, bölüm şefleri, koordinatör müdür tarafından belirlenen okulun, okul öğrenci meclisini temsilen iki üye ile gerektiğinde aynı okulun rehber öğretmenin katılımı ile oluşur. Ayrıca yine koordinatör müdürün belirlediği okulun, okul aile birliğini temsilen iki üye bu kurula gözlemci olarak katılır.

2. Eğitim bölgesi zümre başkanları kurulu, koordinatör müdür tarafından yapılacak plânlamaya uygun olarak öğretim yılı başında, ikinci yarıyıl başında, ders yılı sonunda ve ihtiyaç duyuldukça zümreler itibarıyla ayrı ayrı, ya da okul tür ve dereceleri itibarıyla toplanır. Toplantıda kararlar oy çokluğu ile alınır ve alınan kararlar değerlendirilmek üzere koordinatör müdüre sunulur. Kurulun sekretarya işlerini yürütecek personeli koordinatör müdür belirler.

3. Eğitim Bölgesi Zümre Başkanları Kurulunun Görevleri:

a) Eğitim ve öğretim programlarının uygulanmasında karşılaşılan güçlükler ve bu güçlüklerin giderilmesine,

b) Öğrencilerin çalışma ve eğitim durumları ile bölgenin özellikleri incelenerek öğrencilerin başarılı olmaları konusunda alınması gereken önlemlere,

c) Ders programlarının ve derslerin birbirlerine paralel olarak yürütülmesine, bölgede bulunan ders araçlarından laboratuvar, spor salonu, kütüphane, ışık vb. imkânlardan bir program çerçevesinde plânlı bir şekilde yararlanılmasına,

d) Derslerde izlenecek yöntem ve teknikler ile zümre/sınıf öğretmenlerinin eğitim ihtiyaçları ve derslerde kullanılacak eğitim araç ve gerecine ilişkin donatım önceliklerinin belirlenmesine,

e)Yıllık, ünite ve günlük plânlar ile gezi, gözlem, deney ve inceleme plânları arasında bölgede birlik ve koordinasyonun sağlanmasına,

f) Ölçme ve değerlendirmede birlik ve beraberliğin sağlanmasına,

g) Meslekî eserler ile eğitim ve öğretim alanındaki yeni gelişmelerden öğretmenlerin bilgilendirilmesine,

h) Bölgedeki eğitim ve öğretimin plânlanmasına, zümre ve branşlar arası bilgi akışı ve paylaşımı ile öğrenci başarısının artırılmasına,

i) Öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerle öğrenme güçlüğü çekilen konuların ilgili sınıf/zümre öğretmenleri ile iş birliği yapılarak belirlenmesine ve gerekli önlemlerin alınmasına,

j) Bölgede, standart başarı testlerinin uygulanarak toplanan bilgilerle öğrencilerin genel başarı seviyesinin belirlenmesine,

k) Öğretim programları ile öğretim hizmetlerinin değerlendirilerek öğretimin kalitesinin yükseltilmesine,

l) İlköğretimdeki öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre orta öğretim kurumlarına geçişlerine kılavuzluk edecek tanıtıcı programların hazırlanmasına,

m) Bölgenin eğitim ihtiyacı belirlenerek bu ihtiyacın giderilmesine ilişkin olarak görüş ve önerilerde bulunur (MEB, Eğitim Bölgeleri ve eğitim Kurumları Yönergesi, 1999).

2.3.2. İlçe Zümre Başkanları Kurulları

1. İlçe zümre başkanları kurulları, zümre öğretmenler kurulu başkanlarından oluşur. Kurullar, ilk toplantılarında o eğitim ve öğretim yılı için kendi aralarından birini ilçe zümre başkanı seçer. Toplantılar ilçe millî eğitim müdürü, uygun gördüğü bir şube müdürü veya bir okul müdürü başkanlığında yapılır.

2. Kurullar, ders yılı başlamadan önce ve ders yılı sonunda toplanır. Kararlar oy çokluğuyla alınır ve ilçe müdürünün onayından sonra okullara ve ilgili kurullara duyurulur.

3. İlçe zümre başkanları kurullarında;

a) İlçe düzeyinde uygulama birliği, zümreler arası bilgi paylaşımıyla öğrenci başarısının artırılması,

b) Eğitim ve öğretimde niteliğin yükseltilmesi ile iş sağlığı ve güvenliği koşullarının iyileştirilmesine yönelik görüş ve önerilerin değerlendirilerek gerekli önlemlerin alınması ve benzeri konular görüşülür (MEB, Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği, 2013).

2.3.3. İl Zümre Başkanları Kurulları

1. İl zümre başkanları kurulları, ilçe zümre başkanlarından oluşur. Kurullar ilk toplantılarında o eğitim ve öğretim yılı için kendi aralarından birini il zümre başkanı seçer. Toplantılar il müdürü, uygun gördüğü bir müdür yardımcısı/şube müdürü veya bir okul müdürü başkanlığında yapılır. Ayrıca varsa üniversitelerin eğitim veya fen edebiyat fakültelerinin ilgili bölümlerinde görev yapan öğretim üyelerinin de katılımı sağlanır.

2. Kurullar, ders yılı başlamadan önce ve ders yılı sonunda toplanır. Kararlar oy çokluğuyla alınır ve il müdürünün onayından sonra ilçelere ve ilgili kurullara duyurulur.

3. İl zümre başkanları kurullarında;

a. İl düzeyinde uygulama birliği, zümreler arası bilgi paylaşımıyla öğrenci başarısının artırılması,

b) Eğitim ve öğretimde niteliğin yükseltilmesi ile iş sağlığı ve güvenliği koşullarının iyileştirilmesine yönelik görüş ve önerilerin değerlendirilerek gerekli önlemlerin alınması, ve benzeri konular görüşülür (MEB, Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği, 2013).

2.4. İlgili Araştırmalar

Eryalçın (1998) “*Öğretmenler ve zümre başkanlarının bakışı ile zümre etkililiğinin nitel bir değerlendirmesi: bir özel ortaokuldaki Türkçe ve fen zümreleri*

örnekleri” konulu Yüksek Lisans, çalışmasında bir özel okuldaki Türkçe ve Fen zümrelerinden yola çıkarak, öğretmenler ve zümre başkanlarının bakış açısı ile zümre etkililiğini değerlendirmiştir. Türkçe ve Fen zümrelerinin etkinliğini, kaynak araştırması sonucunda geliştirilen etkili zümre özelliklerine göre incelenmiştir. Etkin zümre özellikleri beş başlık altında toplanmıştır: Liderlik, vizyon, meslektaşlık ilişkileri ve öğretmen değerlendirmesi, kayıt tutma ve öğrenci değerlendirmesi ve kaynak yönetimi. Çalışmada Türkçe zümresinden 12 ve Fen zümresinden 10 öğretmen ile görüşme yapılmıştır. Görüşme sonucunda zümre başkanlarının, öğretmenlerin bireysel gelişiminin sağlanmasından toplantıların etkili yönetimine kadar her türlü zümre çalışmasında etkileri önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Zümrelerin çalışmaları için bir yön belirlemelerine rağmen, açık ve çoğunluk tarafından benimsenen bir vizyon geliştirememişlerdir. Zümrelerin ihtiyaç duydukları araç-gereç ve teknolojilerin alımında istedikleri kadar etkin olamadıkları sonucu çıkarılmıştır.

Küçük, Ayvaci ve Altıntaş (2004) *“Zümre öğretmenler kurulu toplantı kararlarının eğitim ve öğretim uygulamaları üzerindeki yansımaları”* adlı çalışmalarında, İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 109. maddesi uyarınca okullarda yapılan ZÖK toplantılarının temel amacı, aynı okulda görev yapan branş öğretmenleri ile bunun yanında diğer branştaki öğretmenler arasındaki iletişimi güçlendirerek işbirliği ve dayanışmayı artırmak olduğunu ortaya koymuştur. Araştırmada öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin sağlanmasında öğretmenler arasındaki fikir alış alış verişi için fırsat sağlanmasının önemi üzerinde durulmuş ve okula dayalı hizmet içi eğitim programları ile okul geliştirme (school development) programlarının yürütüldüğü belirlenmiştir. Bir okulda öğretmenlerin deneyimlerini paylaşmaları için özel fırsatların kendilerine sunulması, yürütülen eğitim ve öğretim çalışmalarının başarılı olması için oldukça önemlidir. İşte bu amaçla, aynı okuldaki branş öğretmenleri arasında ve eğitim/öğretim yılının değişik zamanlarında yapılan ZÖK toplantılarının, bu faaliyetlerin hedeflerine uygun olarak yapılması ve katılımcı öğretmenlerin bu toplantılarda alınan ortak kararları uygulaması durumunda başarının yakalanabileceği vurgusu yapılmıştır. Öğretmenlerin birlikte hareket etmelerinin sağlanması ile branş öğretmenleri arasında aktif fikir alışverişi için ortam sağlanabileceği ortaya çıkmıştır. Bu sonuç, öğretmenlerin ZÖK toplantılarını, okulda o branşla ilgili yürütülecek ortak çalışmaların planlandığı ve kararların alındığı bir yer olarak gördükleri anlamına

gelmektedir. Çalışmada ZÖK toplantı kararlarının öğretmenlerin zihnindeki öncelikli hedefinin öğrencilerin akademik başarılarını arttırmak olduğu anlaşılmaktadır.

Akdemir (2006) “*Zümre öğretmenler kurulu toplantı tutanaklarına göre lise tarih derslerinde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri*” konulu yüksek lisans çalışmasında Tarih öğretmenlerinin kendi zümreleriyle sürekli işbirliği halinde olduklarını belirtmiştir. Özellikle göreve yeni başlayan öğretmenlerin yetersiz kaldıkları konularda ve eksiklerini gidermede tecrübeli öğretmenlerden yardım almaları gerektiğini vurgulamıştır. İşbirliği içerisinde olmaları gereken dersleri ise; Coğrafya, Edebiyat, Felsefe Grubu, Din kültürü olarak açıklamıştır.

Demirtaş, Üstüner, Özer ve Cömert (2008) “*Öğretmenler kurulu toplantılarının etkililiğine ilişkin öğretmen görüşleri*” isimli makale çalışmasında öğretmenler, kurul toplantılarını orta düzeyde etkili olarak değerlendirmişlerdir. Öğretmenlere göre, liselerde yapılan öğretmenler kurulu toplantılarının yeterince etkili ve amaçlara dönük olduğunu söylemek olası değildir. Bu durum liselerimiz adına bir olumsuzluk olarak değerlendirilebilir. Öğretmenler kurulu, bir okulun eğitim öğretim işlerinin ve problemlerinin birlikte tartışıldığı, çözümlerin üretildiği, iş ve işlemlerin karara bağlandığı en üst organdır. Diğer yandan bu kurullar öğretmenlerin okul yönetimine dolaylı yoldan katılacağı ve sürece etki edeceği kurullardır. Bu bağlamda öğretmenlerin ifade ettiği “orta düzeyi” okul yönetimine katılım açısından da olumlu olarak değerlendirmek güçtür. Öğretmenler kurulu toplantılarına ilişkin öğretmen görüşleri arasında cinsiyet, branş, mesleki kıdem, görev yapılan okulun türü ve çalışılan okuldaki toplam hizmet süresi değişkenleri açısından anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Şahin, Maden ve Gedik, (2011) “*Zümre öğretmenler kurulu toplantılarının etkinliğinin Türkçe öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi (Erzurum ili örneği)*” adlı makale çalışmasında, herhangi bir eğitim kurumunda eğitim faaliyetlerinin başarılı olabilmesi için öğretmen çabasının çok önemli olduğu vurgulanmıştır. Bu gayretler, ortak akıl ve katılımcı çabalarla desteklenirse daha iyi sonuçlar alınması mümkündür. Bu bağlamda eğitim-öğretim faaliyetlerinin başarılı olmasında ya da olmamasında en büyük sorumluluk öğretmenlerindir. Layıkıyla katılımcı çabaların uygulanması eğitimde verimliliğin artırılmasının ilk ve en önemli adımını; aynı okulda çalışan öğretmenler arasında katılımcılığı ve ortak çalışmayı teşvik eden ilişkilerin ve yardımlaşma etkinliklerinin artırılmasını ortaya koymaktadır. Türkçe

dersi zümre başkanlarının zümre toplantıları hakkındaki kişisel düşünceleri sorulduğunda, bu toplantıların öğretmenlere verilen bir görevi tamamlamaktan başka bir şey olmadığı, ayrıca bu toplantıların öğretmenlere eziyet etmek için düzenlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle eğitim-öğretim etkinliklerinin temel uygulayıcısı olan öğretmenlerin karşılaştıkları sıkıntıları dile getirip çözüm aramaları gerektiği, tecrübelerini paylaşmaları gerektiği bu toplantılar, bir önceki yılda alınan kararların küçük değişikliklerle tekrar yazılmasından öteye gidilemediği sonucuna varılmıştır.

Acarbaş (2011) *“Zümre öğretmenler kurulunun coğrafya öğretmenleri görüşlerine göre değerlendirilmesi”* adlı yüksek lisans çalışmasında, öğretmenlerin Zümre Öğretmenler Kurulu hakkındaki görüşlerini alarak analiz etmiştir. Bu kurul ile ilgili uygulamaları ve kurulun işlevselliğini tespit ederek çalışmanın amacını, programa katkı sağlamak olarak belirtmiştir. Araştırmada coğrafya öğretmenlerinin, Zümre öğretmenler kurulu hakkında yeterli bilgiye sahip oldukları, Zümre Öğretmenler Kurulunun Coğrafya eğitiminde çok önemli bir yeri olduğu ve Coğrafya Dersi Öğretim Programı ile bu önemin daha da arttığı, hatta bir zorunluluk haline geldiği ve kurul toplantılarının yılda iki defadan fazla olması gerektiği gibi sonuçlar ortaya konmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bu çalışma nitel bir araştırmadır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda ve gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.39). Nitel bir çalışmanın özellikleri aşağıdaki gibi sıralanabilir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010, s. 255):

- a-Olguların, olayların ya da davranışların gerçekleştiği doğal ortamda çalışılır.
- b-Araştırmacı verilere doğrudan kaynağından ulaşır.
- c-Bağlam ve olguların derinlemesine anlaşılmasını sağlayacak detaylı betimlemeler yapılır.
- d-Olgular ve davranışların nasıl ve neden gerçekleştiğine odaklanır.
- e-Sentezlenerek elde edilen bilgilerden hareketle ikna edici genellemeler yapılır.
- f-Katılımcının anlamasına ve anlamlandırmasına odaklanır.
- g-Araştırma deseni çalışmanın gerçekleştiği duruma göre gelişir ve değişir.

Araştırmada nitel bir araştırma modeli olan *Durum çalışması* modeli kullanılmıştır. Durum çalışması, bir yada daha fazla olayın, ortamın, programın, sosyal grubun ya da diğer bir birine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği araştırmalardır. (McMillan, 2000; Akt.Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2009, s.158-160).

Araştırmada özellikle coğrafya ders kitapları derinlemesine incelenerek diğer branşlarla işbirliği yapılabilecek ortak konular analiz edilmiş ve daha sonra da, örnekleme oluşturan coğrafya öğretmenlerinin görüşlerine baş vurulmuştur.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni Giresun il merkezinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı liselerde görev yapan coğrafya öğretmenlerinden oluşmaktadır (Tablo 3.1). Giresun şehrinde görev yapan coğrafya öğretmenleri ve derslerin zümre başkanları örnekleme dahil edilmiştir. Araştırma, Giresun'daki 16 lisede görev yapan 37 öğretmenden görüşmeyi kabul eden 32 coğrafya öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Toplam sayısı 37 olan coğrafya öğretmenlerinin 9'u kadın 28'i ise erkektir. Araştırmaya 5 öğretmen çeşitli nedenler belirterek katılmak istememiştir. Araştırmaya katılan 6 öğretmen okullarında müdür yardımcısı olarak görev yapmaktadırlar.

Tablo 3.1.

Giresun'daki Liseler ve Coğrafya Öğretmeni Sayıları (2012-2013)

KURUM ADI	ÖĞRETMEN SAYISI
Aksu Anadolu Lisesi	3
Atatürk Anadolu Lisesi	3
Atatürk Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	1
Giresun Anadolu İmam Hatip Lisesi	5
Giresun Fatih Ticaret Meslek Lisesi	1
Giresun Fen Lisesi	2
Giresun Hurşit Bozbağ Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	2
Giresun İMKB Anadolu Öğretmen Lisesi	2
Giresun Lisesi	5
Giresun Mimar Sinan Anadolu Lisesi	2
Giresun Otelcilik ve Turizm Otelcilik Lisesi	1
Giresun Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	1
Giresun Ticaret Meslek Lisesi	2
Hamdi Bozbağ Anadolu Lisesi	4
Kız Teknik ve Meslek Lisesi	2
125. Yıl Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	1
TOPLAM	37

Kaynak: Giresun İl Milli Eğitim Müdürlüğü Verilerinden (2012).

Araştırmanın nitel verilerinin bir kısmı ise Doküman incelemesi ile MEB Coğrafya ders kitaplarından elde edilmiştir. Coğrafya 9,10,11 ve 12. sınıf (2012) ders kitapları incelenerek ve ihtiyaç duyulduğunda diğer braşlardaki ders kitaplarına da bakılarak verilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Nitel araştırmada temel veri toplama yöntemleri görüşme, gözlem ve doküman analizidir (Yıldırım ve Şimşek, 2005, s.39). Bu araştırmada, *doküman incelemesi ve yarı yapılandırılmış* görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada diğer branş dersleri ile ortak konuların belirlenmesi ve öğretmenlerin zümreler arası işbirliğine bakışlarının ortaya konması hedeflenmiştir.

Doküman incelenmesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Nitel araştırmalarda doküman incelenmesi tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte de kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2005, s.187). Araştırmada genel olarak coğrafya ders kitapları ve ihtiyaç hissedildiğinde de diğer branşlardaki ders kitapları doküman incelemesine tabii tutularak, ortak konular belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca, zümre toplantıları ile ilgili dokümanlar da incelenmiş ve örneklerle yer verilmiştir.

Görüşme, kaynakların ulaşılabilirliğine ve araştırmada toplanmak istenen verilerin özelliklerine göre farklı şekiller alabilir. Bu araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, hem sabit seçenekli hem de ilgili alanda derinlemesine gidebilmeyi birleştirir. Böylece, Yarı yapılandırılmış mülakatlarda yapılandırılmamış ve yapılandırılmış görüşmelerin avantaj ve dezavantajları birlikte sürece katılmış olur (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010, s.159-160).

Yarı yapılandırılmış görüşme formunu, araştırmacı tarafından hazırlanmış on dört açık uçlu soru oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlere bu ölçme aracı uygulanmıştır. Sorular öğretmenlerin konu ile ilgili bilgilerinin tümünün yerine araştırmacı tarafından belirlenmiş temel konuları içermektedir. Görüşmede öğretmenlere yöneltilen sorular şunlardır:

1. Meslekte kaçınıcı yılınız?
2. Branşınız?
3. Hangi fakülte mezunusunuz?
4. Aldığınız hizmet içi kurs ve seminerler var mı? Nelerdir?
5. Coğrafya müfredatında diğer branşlar ile ortak konular var mı? Hangileridir?
6. Ortak konuların hangi branş veya branşlarla ortak olduğunu belirtiniz.

7. Zümre ve zümreler arası iş birliğinin önemine inanıyor musunuz?
8. Ortak çalışmaların başarıyı arttırmada faydalı olabileceğine inanıyor musunuz?
9. Zümre toplantılarında zümre iş birliği adı altında kararlar sizce formalite mi, yoksa gerçekten önemli mi?
10. Diğer branşlar ile ortak konuların işlenmesinde iş birliği yapıyor musunuz?
11. Yaptığınız iş birliklerine örnek verebilir misiniz?
12. Okulunuzda yaptığınız etkinlikler var mı? Var ise örnek verir misiniz?
13. Toplantılarda zümre iş birliği örnekleri nelerdir?
14. Konu ile ilgili olarak sizin eklemek istediğiniz bir şey var mı?

3.4. Veri Analizi

Araştırmada, coğrafya ders kitaplarında yer alan diğer derslerle ortak konuların tespit edilmesi ve öğretmenlerin zümre iş birliği yaklaşımlarının neler olduğunu belirlemeye yönelik veri analizleri yapılmıştır.

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen bilgiler, nitel veri analiz yöntemlerinden biri olan “*betimsel analiz*” kullanılarak değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu yaklaşıma göre, elde edilen veriler, daha önceden belirtilen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi görüşme ve gözlem sürecinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak sunulabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2005, s. 224).

Betimsel analizde bireylerin görüşlerini yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara yer verilmektedir. Bu amaçla elde edilen veriler, önce sistematik ve açık bir biçimde betimlenir daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, neden-sonuç ilişkileri irdelenir ve bir takım sonuçlara ulaşılır. Ortaya çıkan temaların ilişkilendirilmesi, anlamlandırılması ve ileriye dönük tahminlerde bulunması da araştırmacının yapacağı yorumlar arasında yer alabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2005, s. 224).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bulgular ve yorumlar bölümü doküman analizi ile elde edilen bulgular ve görüşme formuyla elde edilen bulgular bölümlerinden oluşmaktadır. Doküman analizinde MEB coğrafya (2012) ders kitapları incelenmiştir. Coğrafya ders kitapları (9.,10.,11.,12.sınıf) incelenirken, ilgili bölümlerde yer alan konu ve kavramlar değerlendirilerek diğer derslerle ortak konuların tespiti yapılmıştır. Doküman analiziyle elde edilen bulgular, coğrafya dersi ile diğer dersler arasında ortak konuların tespiti ve yorumlanmasından oluşur.

Araştırmada ikinci olarak, coğrafya öğretmenlerinin Coğrafya Dersi Öğretim Programı (2005) ile diğer dersler arasındaki ortak konularla ilgili görüşlerinin tespit edilmesi ve zümreler arası işbirliği yaklaşımlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda örneklem gurubuna 14 sorudan oluşan mülakat soruları yöneltilmiş ve elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

4.1. Doküman Analizi ile Elde Edilen Bulgular

Hatırlanacağı üzere coğrafya, disiplinler arası bir bilimdir. Bir başka ifadeyle coğrafya, konusu itibariyle, fen bilimleri (Fizik, Kimya, Biyoloji, Jeoloji, Astronomi gibi) ile beşerî bilimler (Tarih, Sosyoloji, Psikoloji, Ekonomi, Felsefe gibi) arasında bir köprü vazifesi görür.

Bu nedenle öğretmenler, zaman zaman başka bilim dalları ve disiplinlerin konularından örnekler ele alarak karşılıklı etkileşimde bulunmalıdırlar. Örneğin, fizikçilerin gazlar ile ilgili konularının coğrafyada pek çok olayın anahtarı olduğu, tarihçilerin olayların sebep ve sonuçlarını bulmada mekâna ait özellikleri kullanmaları gibi. Konular işlenirken kazanımların çerçevesinden çok uzaklaşmamak kaydıyla etkileşim hissettirilmeli, öğrencilerde olaylar ile ilgili çok boyutlu düşünebilme becerisi geliştirilmelidir. Coğrafya derslerinde öğrencilerin bilgi, beceri, değer ve kavram

boyutlarında hazır bulunuşluk düzeyi dikkate alınmalıdır. İlköğretim düzeyinde sosyal bilgiler ve fen ve teknoloji derslerinde verilen konular dikkate alınarak öğrencilerin birikimlerinden yararlanılmalıdır (MEB, 2011, s.2). Ayrıca coğrafya müfredatında yer alan diğer derslerle ilgili konularda öğretmenler işbirliği yapmalıdır.

Zümre ve branşlar arası bilgi akışı ve paylaşımı ile öğrenci başarısının artırılmasına gerken özen gösterilmelidir (MEB,1999, Eğitim Bölgeleri ve Eğitim Kurumları Yönergesi , s.11). Bu nedenle orta öğretim coğrafya eğitiminde işlenen bazı konuların diğer branş dersleriyle ilgili olması, özellikle öğrenci başarılarının artırılması açısından zümreler arası iş birliğinin önemini açıkça ortaya koymaktadır.

Eldeki çalışma kapsamında, MEB 9.,10.,11.,12.sınıf Coğrafya ders kitapları incelenmiş, ilgili kitapların bölümleri konu ve kavramlar açısından ortak olduğu dersler belirlenerek tablolar halinde düzenlenmiştir. Ortak konuların belirlenmesi zümreler arası iş birliği etkinliğini artıracaktır.

İncelenen 9. Sınıf coğrafya ders kitabı, toplam 9 bölümden oluşturmaktadır. Söz konusu bölümleri oluşturan konu ve kavramların ortak olduğu düşünülen derslerin dağılımı Tablo 4.1’ de gösterilmiştir. Buna göre 9. Sınıf coğrafya müfredatında diğer branşlarla ortak olduğu ön görülen dersler içerisinde Fizik başta gelmektedir (Tablo 4.1, Grafik 4.1).

9.sınıf coğrafya kitabının birinci bölümünü “Doğa ve İnsan” oluşturur. Bu bölümdeki bazı konu ve kavramların Biyoloji ile ortak olduğu tespit edilmiştir. İkinci bölümü oluşturan Harita Bilgisi ise büyük ölçüde matematik dersiyle ortaklık göstermektedir. Bu bölümde özellikle ölçek, eğim, alan ve uzunluk, yerel saat hesaplamaları matematiksel işlemler gerektirir. Yer kürenin şekli ve hareketlerinin oluşturduğu üçüncü bölümde ise Fizik dersi ile ortak konular dikkati çekmektedir. Yer kürenin şekli ve hareketleri, eksen eğikliği ve mevsimlerin oluşumu buna tipik örnek gösterilebilir. Dördüncü bölüm olan atmosfer ve iklim, konu ve kavramlarıyla Fizik dersiyle ilgili olduğu görülmüştür. Bu bölümde basınç, toriçelli deneyi, sıcaklık ve ısı gibi kavramlar Fizik dersiyle ilgilidir. 9. Sınıf coğrafya ders kitabının beşinci bölümünü yerin şekillenmesi oluşturur. Söz konusu bölümde yerin yapısı ve oluşumu volkanizma, depremler, dış kuvvetler gibi konuların yine Fizik dersiyle ortak olduğu ve işbirliği yapılabileceği düşünülmektedir. 9. Sınıf coğrafya ders kitabının altıncı bölümünü

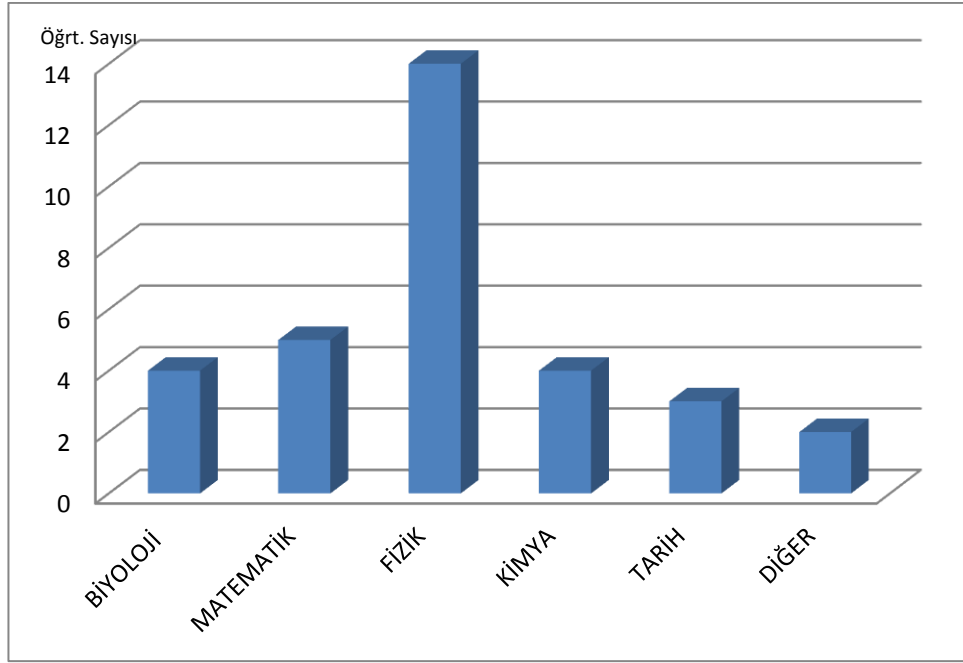
(Beşeri Yapı) ve yedinci Bölümünü (Yaşadığım Yerden Ülkem) önemli oranda Tarih dersiyle ortak yönler taşımaktadır. Dokuzuncu ve son bölümü ise insan ve çevre ünitesi oluşturur. Bu bölümün Biyoloji ve Sosyoloji ile ortak konu ve kavramlara sahip olduğu düşünülmüştür (Tablo 4.1, Grafik 4.1).

Tablo 4.1.

9. Sınıf Müfredat Konularında Diğer Derslerle Ortak Konuların Dağılışı

BÖLÜMLER	KONU VE BELLİ BAŞLI KAVRAMLAR	İLGİLİ BRANŞ
1.BÖLÜM Doğa ve İnsan	Doğal Unsurlar Muhteşem Dörtlü	Biyoloji
2.BÖLÜM Harita Bilgisi	Harita Çeşitleri ve İşlemleri	Matematik
	Paralel ve Meridyenler	Matematik
	Boylam ve Yerel Saat Hesaplamaları	Matematik
	Eğim Hesaplamaları	Fizik, Matematik
3.BÖLÜM Yer Kürenin Şekli ve Hareketleri	Yer Kürenin Şekli ve Hareketleri	Fizik
	Mevsimlerin Oluşumu	Fizik
	İklim Kuşakları ve İklimler	Biyoloji
	Eksen Eğikliği	Fizik
4.BÖLÜM Atmosfer ve İklim	Atmosfer ve Gazlar	Kimya, Fizik
	Basınç Toricelli Deneyi	Fizik
	Atmosferin Katları	Fizik
	Sıcaklık ve Isı	Fizik
	İndirgenmiş Sıcaklık Hesaplamaları	Matematik
5.BÖLÜM Yerin Şekillenmesi	Yerin Yapısı ve Oluşumu	Fizik
	Sial, Sima	Kimya
	Volkanizma, Levha	Fizik
	Kayaçlar	Fizik
	Kayaçların Özellikleri	Kimya
	Depremler	Fizik
	Dış Kuvvetler, Dalgalar ve Akıntılar	Fizik
	Fiziksel Aşınma Kimyasal Ayrışma	Kimya
6.BÖLÜM Beşeri Yapı	İlk Yerleşmeler ve Değişimler	Tarih
	Yerleşmelerin Farklılaşması, Dini Kentler	Din ve Ahlak Kültürü Bilgisi
7.BÖLÜM Yaşadığım Yerden Ülkem	Nerede Yaşıyorum, Coğrafi Değişim ve Tarihi Süreç	Tarih
8.BÖLÜM Bölgeler ve Ülkeler	Kültür Bölgeleri	Tarih
	Deprem ve Jeotermal Bölgeler	Fizik
9.BÖLÜM İnsan ve Çevre	Çevre ve Çevre Sorunları	Biyoloji
	Toplum	Sosyoloji
	Ekolojik Denge	Biyoloji

Kaynak: MEB, 2012, Coğrafya 9. Sınıf Ders Kitabı.

Grafik 4.1. 9.sınıf müfredatında diğer derslerle ortak konuların dağılışı.

İncelenen 10. sınıf coğrafya ders kitabı, toplam 11 bölümden oluşmaktadır. Söz konusu bölümleri oluşturan konu ve kavramların ortak olduğu varsayılan derslerin dağılışı Tablo 4.2’de gösterilmiştir. Buna göre 10.sınıf coğrafya müfredatında diğer branşlarla ortak olduğu öngörülen dersler içerisinde Tarih dersi başta gelmektedir (Tablo 4.2, Grafik 4.2).

10. sınıf coğrafya kitabının birinci bölümünü Topoğrafya ve Kayaçlar oluşturur. Bu bölümdeki bazı konu ve kavramların Fizik ve Kimya dersleriyle ortak konular içerdiği düşünülmektedir. İkinci bölümü oluşturan levha hareketleri ise büyük ölçüde Fizik dersiyle ilgilidir. Doğadaki üç unsur: su, toprak, bitkinin oluşturduğu Üçüncü bölüm ise özellikle bitki türlerinin sınıflandırılması, endemik bitki, relik bitki, toprakta humus gibi konu ve kavramlarıyla büyük oranda Biyoloji dersiyle ortaklık göstermektedir. Dördüncü bölüm olan nüfusun gelişimi, dağılışı ve nitelikleri büyük oranda Tarih dersiyle ilgili konuların varlığı ile dikkati çekmektedir. Bu konuların başında geçmişte sayımların yapılma nedenleri, Osmanlı İmparatorluğu’nda nüfus sayımlarının nasıl ve niçin yapıldığı gibi.

Tablo 4.2.

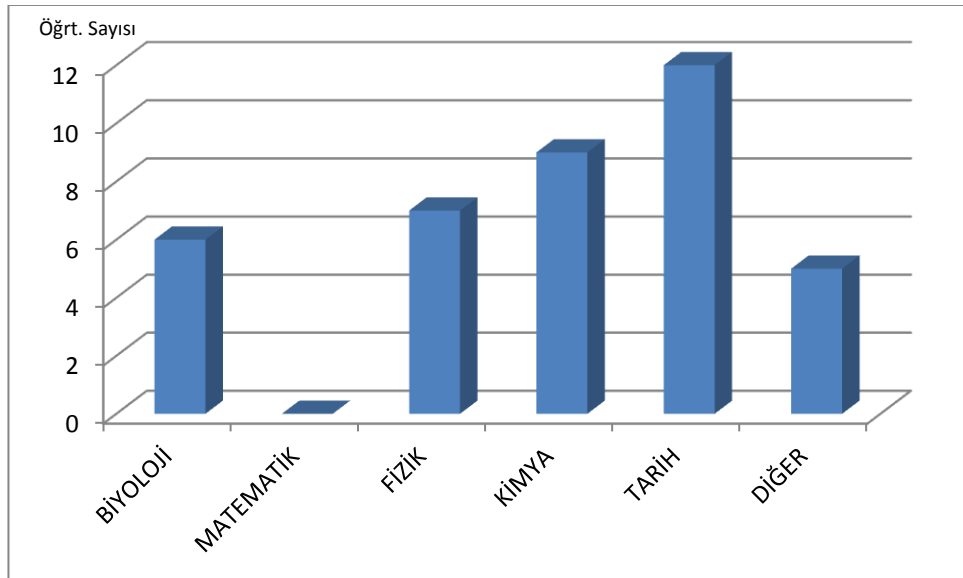
10. Sınıf Müfredat Konularında Diğer Derslerle Ortak Konuların Dağılışı

BÖLÜMLER	KONU VE BELLİ BAŞLI KAVRAMLAR	İLGİLİ BRANŞ
1.BÖLÜM	Mineral	Kimya
Topografya ve Kayaçlar	Kayaç, Magma	Fizik
	Kayaçların Özellikleri	Kimya
	Tortullaşma	Kimya
2.BÖLÜM	Levha, Deprem, Volkanizma, Levha	Fizik
Levha Hareketlerinin Etkileri	Tektoniği	
	Kıtaların Kayma Teorisi	Fizik
3.BÖLÜM	Su Döngüsü	Kimya Ve Biyoloji
Doğada Üç Unsur Su, Toprak, Bitki	Terleme Buharlaştırma	Kimya
	Fiziksel Ayrışma Kimyasal Çözünme	Kimya
	Topraklarda Humus	Biyoloji
	Bitki Türlerinin Sınıflandırılması	Biyoloji
	Endemik, Relikt Bitkiler	Biyoloji
4.BÖLÜM	Nüfusun Tarihsel Dağılışı Ve Değişimi	Tarih
Beşeri Sistemler Nüfusun	Nüfusun Olumlu Ve Olumsuz Etkileri	Sosyoloji Psikoloji
Gelişimi Dağılışı ve	İlk Nüfus Sayımları	Tarih
Nitelikleri	Nüfus Sıçramaları	Tarih
5.BÖLÜM	Kavimler Göçü, Mübadele Göçü, Yeni	Tarih
Göçlerin Nedenleri ve	Dünya Göçü	
Sonuçları	Göçün Etkileri	Sosyoloji Psikoloji
6.BÖLÜM	Geçmişten Günümüze Geçim Kaynakları	Tarih
Geçmişten Günümüze	Paleolitik Çağ Mezolitik Çağ Neolitik	Tarih
Ekonomik Faaliyetler	Çağ Kalkolitik Çağ	
	Ekonomik Faaliyetlerin Çeşitlenmesi	Tarih
	Türkiye'nin İklimi	Fizik
	Basınç, Sıcaklık	
7.BÖLÜM	Türkiye'nin Ağaç Türleri Endemik Bitki	Biyoloji
Türkiye'de Yer Şekilleri	Relikt Bitki	
İklimi Bitki Örtüsü Toprak ve	Ayrışma, Mineral	Kimya
Su Varlığı	Endemik Bitki, Relik Bitki	Biyoloji
	Topraklardan Yararlanma, Seramik, Cam	Kimya
	Çimento	
	Suyun Özellikleri, Karstik Şekiller	Kimya
	Jeotermal Kaynaklar, Gayzerler	Fizik
8.BÖLÜM Nerede ve Nasıl Yaşıyoruz	Türkiye De Yerleşmelerin Tarihi	Tarih
9. BÖLÜM	Tarihi Nüfus Sayımları	Tarih
Türkiye'nin Nüfus Özellikleri	Türkiye De Nüfus Artışın Etkileri	Sosyoloji
Ve Nüfus Hareketleri		
10. BÖLÜM Kıtaların Keşfi	Almanya İşçi Göçleri, Mübadele Göçleri	Tarih, Sosyoloji
Küçülen Dünya	Coğrafi Keşifler İpek Yolu,	Tarih
	Önemli Keşifler İletişim Tarihi	Tarih
	Deprem, Tsunami	Fizik
11. BÖLÜM	Fay Hatları, Volkanizma	Fizik
Doğal Afetler ve Toplum	Doğal Afetlerin İnsanlar Üzerindeki Etkileri	Sosyoloji, Psikoloji

Kaynak: MEB, 2012, Coğrafya 10. Sınıf Ders Kitabı.

10. Sınıf ders kitabı beşinci bölümünü göçlerin nedenleri ve sonuçları, altıncı bölümünü ise geçmişten günümüze ekonomik faaliyetler oluşturur. Söz konusu olan bu bölümlerde tarihi çağlar, geçmişten günümüze geçim kaynakları kavimler göçü gibi konular ve kavramlar Tarih dersiyle ilgili olduğu ön görülmüştür. Yedinci bölümü Türkiye'nin yer şekilleri, iklimi, toprak, su ve bitki varlığı oluşturur. Bu bölümde yer alan konu ve kavramların bir çoğunun verilmesinde Biyoloji, Fizik ve Kimya gibi branşlarla işbirliği yapılabileceği tespitinde bulunulmuştur.

10. sınıf ders kitabının sekizinci bölümü Nerede ve Nasıl Yaşıyoruz, dokuzuncu bölümü Türkiye'nin Nüfus Özellikleri ve Nüfus Hareketleri, onuncu bölümü Kıtaların Keşfi ve Küçülen Dünya büyük ölçüde, konu ve kavramları itibariyle Tarih ve Sosyoloji dersiyle ortak yönler taşımaktadır. Onbirinci ve son bölümü ise Doğal Afetler ve Toplum oluşturur. Bu bölümde yer alan deprem, tsunami, volkanizma, fırtına, kasırga, hortum gibi kavramların Fizik dersiyle, doğal afetlerin insanlar üzerindeki etkilerinin ise Sosyoloji ve Psikoloji dersiyle ilişkilendirilebileceği düşünülmektedir.

Grafik 4.2. 10. sınıf müfredatında diğer derslerle ortak konuların dağılışı

Araştırma kapsamında incelenen 11. Sınıf ders kitabı, sekiz bölümden oluşmaktadır. 11. sınıf Coğrafya müfredatında diğer derslerle ilgili olduğu düşünülen konuların dağılışı Tarih dersi ilk sırada gelmektedir (Tablo 4.3, Grafik 4.3).

Tablo 4.3.

11. Sınıf Müfredat Konularında Diğer Derslerle Ortak Konuların Dağılışı

BÖLÜMLER	KONU VE BELLİ BAŞLI KAVRAMLAR	İLGİLİ BRANŞ
1.BÖLÜM	Biyo Çeşitlilik, Ekosistemlerin İşleyişi	Biyoloji
Ekosistem ve Madde Döngüsü	Enerji Akışı ve Madde Döngüsü	Biyoloji
	Biyomlar, Besin Zinciri , Enerji Akışı	Biyoloji
	Hidroelektrik Santralleri	Fizik
	Fotosentez	Kimya
2.BÖLÜM	Nüfus Politikaları	Tarih
Şehirlerin Fonksiyonları ve	Tarihi Süreçte Şehirler	Tarih
Nüfus Politikaları	Dini Fonksiyonlu Şehirler	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi
	Şehirlerin Fonksiyonları ve Etki Alanları, Tarihi Şehirler	Tarih
	Şehirlerin Etkileri	Sosyoloji
3.BÖLÜM	Doğal Kaynaklar, Enerji Kaynakları	Fizik
Ekonomik Faaliyet Türleri	Biyomas, Biyodizel	Fizik, Biyoloji
4.BÖLÜM	Medeniyetlerin Merkezi Türkiye	Tarih
	Medeniyetlerin Etkileşimi	Tarih
Türkiye’yi Tanıyalım	Türkiye’nin Ekonomi Politikaları Sektörel Dağılımı ve Kalkınma Planları	Tarih
	Türkiye’de Madenler ve Enerji Kaynakları	Fizik
	Türkiye De Sanayi ve Sanayi Dalları	Kimya
	Doğal Afetler ve Türkiye İçin Riskleri	Fizik
5.BÖLÜM	Kültür Bölgelerinin Oluşumu ve Türk Kültürü	Tarih
Ülkeler Arası Etkileşim	Turizm Faaliyetleri, Tarihi Kültürel Değerler	Tarih
	Dünyanın 7 Harikası	Tarih
	Kültürel Etkiler	Sosyoloji
6.BÖLÜM	Sanayi Devrimi Sanayi Süreci	Tarih
Ülkeleri Tanıyalım	Küresel ve Bölgesel Örgütler	Tarih
7.BÖLÜM	Nükleer Enerji, Biyoenerji, Dalga Enerjisi	Fizik
Doğal Kaynaklar ve Çevre	Kaynakların Kullanımı İle Ortaya Çıkan Belle Başlı Çevre Sorunları	Biyoloji
8.BÖLÜM	Atıklar, Küresel Isınma, Geri Dönüşüm, Döngülerin Bozulması	Biyoloji
Doğal Kaynakların Küresel Etkileri		

Kaynak: MEB, 2012, Coğrafya 11. Sınıf Ders Kitabı.

11. sınıf coğrafya kitabının birinci bölümünü Ekosistem ve madde döngüsü oluşturur. Bu bölümdeki biyoçeşitlilik, ekosistemlerin işleyişi, enerji akışı, madde

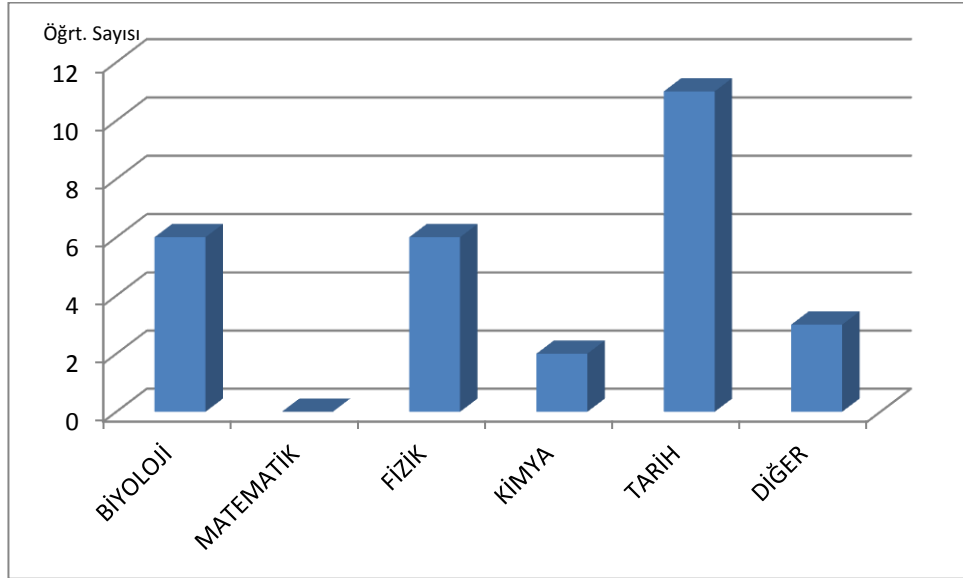
döngüsü ve biyomlar dikkat çeken konu ve kavramlar arasında gelmektedir. Bu nedenle birinci bölüm içerik açısından Biyoloji dersiyle ilişkilendirilebilir. İkinci bölümü oluşturan şehirlerin fonksiyonları ve nüfus politikaları ise büyük ölçüde Tarih dersiyle ortaklık göstermektedir. 2. bölümde yer alan şehirlerin fonksiyonları konusu içerisinde yer alan dini fonksiyonlu şehirler (Mekke, Medine, Roma vb) konu ve kavramları itibariyle Din kültürü ve Ahlak Bilgisi dersiyle de ilişkilendirilebilir. Coğrafya öğretmenleri öğrencilerin ilgisini çeken her konuda ilgili öğretmenler ile ortak çalışmalar yaparak başarılarını artırmada gereken tetbirleri almalıdır. Öğrencilerin hazırlayacakları performans ödevlerinde ve proje çalışmalarında etkin danışmanlık yapılarak öğrencilerin derslere aktif katılımları sağlanmalıdır. Örneğin biyomlar konusunda çalışma yapmak isteyen öğrencilerin Biyoloji öğretmenlerinden görüş ve yardım almaları için gerekli ortamlar hazırlanmalıdır.

Ekonomik faaliyet türlerinin oluşturduğu üçüncü bölümde bulunan doğal kaynaklardan enerji kaynakları konusunun Fizik dersiyle de ilgili olduğu tespiti yapılmıştır. Enerji kaynakları 9. Sınıf Fizik dersi müfredatında da yer almaktadır. Konunun kazanımları ise yenilenebilir ve yenilenemez enerji kaynaklarının avantaj ve dezavantajlarını toplum, teknoloji ve çevre faktörlerini göz önünde bulundurarak karşılaştırması olarak belirtilmiştir. Medeniyetlerin merkezi Türkiye ve medeniyetlerin etkileşimi konusunda ise Tarih dersiyle ortak olduğu düşünülmüştür.

11. sınıf coğrafya ders kitabının beşinci bölümünü Bölgeler ve Ülkeler oluşturur. Bu bölümde yer alan kültür bölgelerinin oluşumu, Türk kültürü, Tarihi Kültürel Değerler ve Dünyanın 7 Harikası gibi konuların büyük oranda Tarih dersiyle ilgili olduğu düşünülmektedir. Küresel ortam bölgeler ve ülkeler olan altıncı bölüm konu ve kavramları itibariyle, Tarih ve Coğrafya öğretmenlerinin işbirliği yapabilecekleri konular olarak belirlenmiştir.

Araştırmadaki 11. sınıf coğrafya ders kitabının yedinci bölümü Doğal Kaynaklar ve Çevre, sekizinci ve son bölümü Doğal Kaynakların Küresel Etkileri'nden oluşur. Söz konusu bu bölümler, konu ve kavramlar itibariyle, Fizik ve Biyoloji dersleriyle ilişkilendirilebilir. Özellikle kaynakların kullanımı ile ortaya çıkan belli başlı Çevre Sorunları ve Atıklar, Küresel Isınma, Geri Dönüşüm, Döngülerin Bozulması gibi

konular Biyoloji dersiyle paralellik göstermektedir. Bu konular işlenirken işbirliği yapılacak dersler olarak Biyoloji ve Fizik belirtilebilir.

Grafik 4.3. 11. sınıf müfredatında diğer derslerle ortak konuların dağılışı

Doküman analizi kapsamında incelenen 12. Sınıf coğrafya ders kitabı 12 bölümden oluşmaktadır. 12. Sınıf coğrafya müfredatında diğer branşlarla ilgili olduğu ön görülen dersler arasında Biyoloji dersi başta gelmektedir (Tablo 4.4, Grafik 4.4).

12. sınıf coğrafya ders kitabının birinci bölümünü “Doğadaki Ekstrem Olaylar” oluşturur. Bu bölümdeki kavram ve konu içeriklerinin daha çok Biyoloji ve Fizik dersleri ile ortak olduğu tespit edilmiştir. İkinci bölümü Oluşturan “Uygarlıkların Ortaya Çıkışı” büyük ölçüde Tarih dersiyle ilişkilendirilebilir. Bu bölümde yer alan İlk Kültür Merkezleri, Yazı, Takvim, Kâğıt, Medeniyetlerin Dağılışı gibi konu ve kavramlar verilirken Tarih dersiyle ortaklık yapılabilir. Ekonomik faaliyetlerin sosyal ve kültürel etkileriyle göç ve kentleşme konuları içerikleri bakımından daha çok Sosyoloji ve Psikoloji dersiyle ilgilidir. Şehirleşmenin gelişimi konusu içerisinde yeralan, ilk çağ, yeniçağ gibi kavramlar ise Tarih dersiyle ortaklık göstermektedir. Bu bölümde yer alan Uzun Teknolojisi ve Geleceğin Evleri ise Fizik öğretmenleriyle işbirliği halinde verilebilir.

Tablo 4.4.

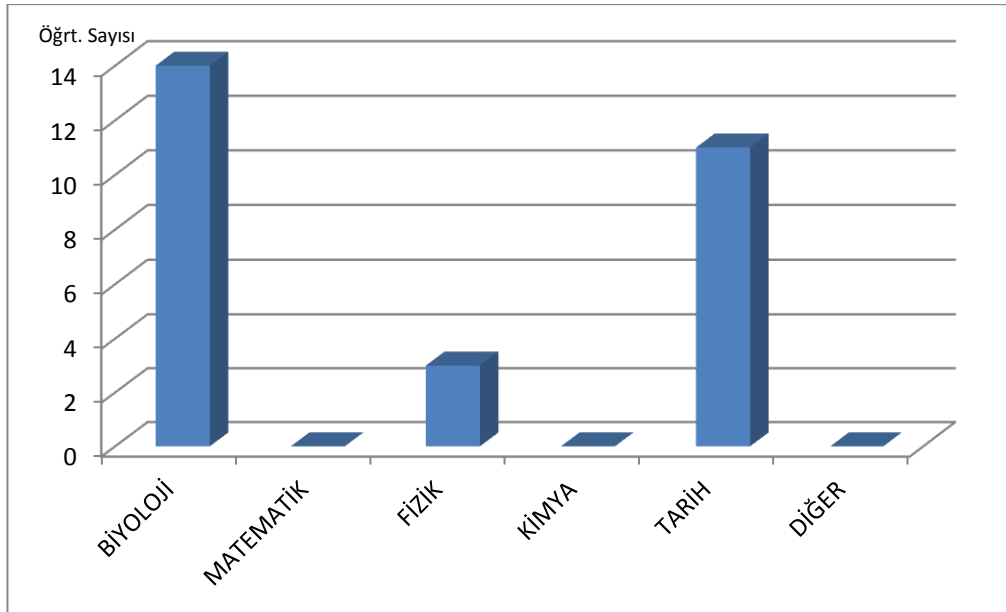
12. Sınıf Coğrafya Müfredatında Diğer Derslerle Ortak Konuların Dağılışı

BÖLÜMLER	KONU VE BELLİ BAŞLI KAVRAMLAR	İLGİLİ BRANŞ
1.BÖLÜM Doğadaki ekstrem olaylar	Depremler ve volkanizma, sıra dışı olaylar	Fizik
	Buzlar eriyecek, Atmosferde gaz oranları değişecek	Biyoloji
	İnsan ve doğa etkileşimi	Biyoloji
	Buzul erimeleri	Biyoloji
2.BÖLÜM Uygarlıkların ortaya çıkışı	İlk kültür merkezi	Tarih
	Yazı, takvim, demir, kağıt	Tarih
	Medeniyetlerin doğuşu	Tarih
	Flora Fauna	Biyoloji
3.BÖLÜM Ekonomi, göç ve yerleşme	Ekonomik faaliyetlerin sosyal ve kültürel etkileri	Psikoloji, Sosyoloji
	Şehirleşmenin Gelişimi ilk çağ, orta çağ, Yeniçağ	Tarih
	Uzay teknolojisi, geleceğin evleri	Fizik
	Göç ve kentleşme ilişkisi	Sosyoloji
4.BÖLÜM Türkiye’de coğrafi bölgelerin oluşturulması	Bitki örtüsüne göre bölgeler, Su özelliklerine göre bölgeler	Biyoloji
5.BÖLÜM Türkiye’de ulaşım ve ticaret	Ulaşım sisteminde cumhuriyet öncesi dönem 1923-1950 yılları arasında demiryollarının ağırlıklı olduğu dönem	Tarih
	Hızlı trenler	Fizik
6. BÖLÜM Türkiye’de kültür ve turizm	Av turizmi, Botanik Turizmi, Kuş gözlemciliği, Su Altı dalışı turizmi	Biyoloji
	İnanç ve kültür turizmi	Tarih, Din kültürü Bilgisi
7.BÖLÜM Türkiye’de nüfusun geleceği	Geçmişten günümüze nüfus politikaları	Tarih
8.BÖLÜM Türkiye’nin bölgesel kalkınma projeleri	Çevresel etkiler	Biyoloji
9.BÖLÜM Türkiye’nin jeopolitiği	Türkiye’nin jeopolitik geçmişi, Batı Trakya sorunu, Bosna Hersek sorunu, Kıbrıs sorunu	Tarih
	Uluslararası Örgütler	Tarih
10.BÖLÜM Ülkelerin gelişmişlik düzeyleri ve doğal kaynak potansiyelleri	Ülkelerin tarihleri	Tarih
11.BÖLÜM Küreselleşmenin etkisi	Uluslararası çatışma nedenleri	Tarih
12.BÖLÜM Doğal kaynaklar ve çevre	Doğanın işleyişi	Biyoloji
	Doğadaki tehlikeler	Biyoloji
	Çevre koruma uygulamaları	Biyoloji
	Çevresel örgütler ve özellikleri	Biyoloji
	Biyoçeşitlilik	Biyoloji
	Çevre bilinci	Biyoloji
	Doğal mirasın korunması	Biyoloji

Kaynak: MEB, 2012, Coğrafya 12. Sınıf Ders Kitabı.

Dördüncü bölüm Türkiye’de Coğrafi Bölgelerin Oluşturulmasında yeralan bitki örtüsüne göre bölgeler ve su özelliklerine göre bölgeler konu içeriği bakımından daha çok Biyoloji dersi ile ortaklık gösterdiği düşünülmüştür. Türkiye’de ulaşım ve ticaretin oluşturduğu beşinci bölümde ise Tarih dersiyle ilgili konuların varlığı dikkati çekmektedir. Av turizmi, botanik turizmi, kuş gözlemciliği ve su altı dalış turizmi gibi konu ve kavramların olduğu altıncı bölüm Türkiye’de Kültür ve Turizmdir. Bu bölümdeki içeriklerin daha çok Biyoloji dersiyle ilişkilendirilebileceği söylenebilir.

12. sınıf coğrafya kitabının onbirinci bölümünü Küreselleşmenin Etkisi oluşturur. Bu bölümdeki sıcak çatışma bölgeleri, konusu ve içeriği yönünden Tarih dersiyle ilişkilidir. Bu konularda Tarih öğretmenleri ile yapılacak çalışmalar ve etkinlikler öğrencilerin ilgisini artıracaktır. Onikinci bölüm doğal kaynaklar ve çevredir. Bu bölümdeki doğanın işleyişi, doğadaki tehlikeler, çevre koruma, çevre bilinci gibi kavramların Biyoloji dersiyle ortaklık gösterdiği sonucuna varılmıştır. Biyoloji müfredatında da yeralan bu konularda yapılacak ortak çalışmalar öğrencilerde etkili bir çevre bilinci oluşturacaktır.

Grafik 4.4. 12. sınıf müfredatında diğer derslerle ortak konuların dağılışı.

4.2. Görüşme Formuyla Elde edilen Bulgular

Araştırmada 32 öğretmene 14 açık uçlu soru sorulmuştur. Görüşme sonucunda elde edilen bulgular tablo ve grafikler kullanılarak yorumlanmıştır.

Örnekleme oluşturan coğrafya öğretmenlerine, ‘‘meslekte kaçınıcı yılları olduğu’’ sorusu yöneltilmiş ve alınan cevaplar Tablo 4.5’de incelenmiştir. Bu soru ile öğretmenlik mesleğindeki tecrübe ile zümre işbirliği tutumları arasındaki yaklaşımlar ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Tablo 4.5.

Araştırma Grubunun Mesleki Kıdem Durumu

Yıllar	Öğretmen Sayısı
1-4 Yıl	-
5-9 Yıl	1
10-14 Yıl	8
15-19 Yıl	11
20-24 Yıl	9
25 +	3

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ortalama çalışma yıllarının 10-24 yıl arası olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerden çalışma yılı 10 ile 14 yıl aralığında 8 kişi, 15-19 yıl aralığında 11 kişi, 20-24 aralığında ise 9 öğretmenin olduğu belirlenmiştir (Tablo 4.5). Toplam 32 öğretmenden 28’ inin 10 ile 24 yıl arasında çalışmış olmaları, mesleki tecrübelerinin fazlalığına işaret etmektedir. Bu sonucun çalışmaya olumlu katkı sağlayacağı varsayılmaktadır.

Örnekleme oluşturan öğretmenlere yöneltilen bir diğer soru mezun oldukları branşlara yöneliktir. Bu sorunun amacı, farklı branşlardan mezun olup Coğrafya derslerine giren öğretmenlerin olup olmadığını tespit etmektir. Alınan cevaplarda çalışmaya katılan tüm öğretmenlerin coğrafya mezunu oldukları görülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin coğrafya mezunu olması, diğer derslerle ortak konuların tespit edilmesine olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Doküman analiziyle belirlenen dersler ve ortak konular ile araştırmaya katılan öğretmenlerin yaklaşımlarının paralel olduğu tespit edilmiştir.

Örnekleme oluşturan coğrafya öğretmenlerinin ‘‘Hangi fakülte mezunu sunuz?’’ sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 4.6’da gösterilmiştir.

Tablo 4.6.

Coğrafya Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Fakülteler

FAKÜLTELER	ÖĞRETMEN SAYILARI
Eğitim Fakültesi	23
Fen-Edebiyat Fakültesi	5
Edebiyat Fakültesi	2
Diğerleri (Yüksek lisans, doktora)	2

Elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 23'ü Eğitim Fakültesi, 5'i Fen-Edebiyat Fakültesi, 2'si Edebiyat Fakültesi mezunu olup 2 öğretmen ise yüksek lisans programından mezundur (Tablo 4.6). Öğretmenlerin alan bilgisi yanında pedagojik bilgi ve tecrübelerinin fazla olması, zümreler arası işbirliği yaklaşımına olumlu bir bakış açısı geliştirebilecekleri şeklinde yorumlanmıştır.

Örneklemeyi oluşturan coğrafya öğretmenleri ‘‘Aldığınız hizmet içi seminer ver kurslar var mıdır? Nelerdir?’’ sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 4.7’de incelenmiştir.

Tablo 4.7.

Öğretmenlerin Aldıkları Seminerler

SEMINERLER	ÖĞRETMEN SAYILARI
MEB hizmet içi seminerleri	32
Mesleki bilgi seminerleri	12
Bilgisayar semineri	19
Özel ilgi alan seminerleri	17
CBS	2
Diğer	9

Araştırmaya katılan tüm öğretmenlerin en az 3 seminere katıldıkları tespit edilmiştir (Tablo 4.7). Bunların başlıcalarını; Deprem, afet, erozyon, birleştirilmiş eğitim, ölçme ve değerlendirme, ilk yardım, sivil savunma, stres yönetimi, okul sağlığı, eğitim yönetimi, proje yönetimi, çevreyi koruma, coğrafya müfredat seminerleri oluşturmaktadır.

Tüm öğretmenlerin (32 kişi) bilgisayar kursu ve Milli Eğitim Bakanlığı’nın açtığı seminerlere katıldığı tespit edilmiştir (Tablo 4.7). 7 öğretmenin etkileşimli tahta (Fatih projesi) kullanma semineri aldığı, diğer öğretmenlerin de bu semineri belirlenen tarihlerde alacağı belirlenmiştir. Böylece tüm öğretmenlerin ise 2012-2013 öğretim yılı bitimine kadar Fatih Projesi kapsamındaki etkileşimli tahta kullanımı seminerini alacakları öğrenilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlere coğrafya müfredatında diğer branşlar ile ortak konular var mı hangileridir? (9, 10, 11, 12) sorusu yöneltilmiştir? Soruya verilen cevaplar Tablo 4.8, Tablo 4.9, Tablo 4.10, Tablo 4.11’de yer almaktadır.

Tablo 4.8.

Öğretmen Görüşlerine Göre 9. Sınıfdaki Ortak Dersler ve Konular

KONU	İLGİLİ BRANŞ	ONAYLAYAN ÖĞRETMEN SAYISI
Yerin Şekli ve Hareketleri	Fizik	20
Alan Uzunluk Hesaplamaları	Matematik	32
Saat Hesaplamaları	Matematik	32
İklim	Fizik, Biyoloji, Kimya	25
Mevsimler	Fizik, Matematik	16
Atmosfer ve Özellikleri	Kimya, Biyoloji, Fizik	17
Yerin Şekli ve Oluşumu	Fizik	11
İç Kuvvetler Dış Kuvvetler	Fizik	17

Araştırmada öğretmenlerin diğer branşlar ile coğrafya dersinin ortak konuları nedir? Sorusuna verdikleri cevaplarda, yerin şekli ve hareketleri konusunda 20 öğretmen Fizik dersi ile Coğrafyanın ortak konusu olduğunu belirtmiştir. Tüm öğretmenler (32 kişi) alan ve uzunluk hesaplamaları ve yerel saat hesaplamaları konusunda Matematik branşından yardım alınabileceğini belirtmişlerdir. İklim konusunda 25 öğretmen coğrafya ile ortak dersi belirtirken konu içeriğini dikkate alarak Fizik, Biyoloji, Kimya olarak vurgulamıştır. Yerin oluşumu, iç kuvvetler ve dış kuvvetler konusunda ise Fizik ders öğretmeni ile işbirliği yapılabileceğini belirtmişlerdir. 16 öğretmen, 9. Sınıf müfredat programındaki mevsimler konusunun Matematik ve Fizik dersleriyle ilgili olduğunu ifade etmiştir (Tablo 4.8). Öğretmen görüşlerine göre, 9. sınıf coğrafya müfredatında en fazla ortak konusu olduğu düşünülen dersin Matematik dersi olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan tüm öğretmenler (32 kişi) Matematik dersini ilk sırada belirtmiştir.

Elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmenlerden (32 kişi) 9. sınıf coğrafya dersi ile ortak konuları olduğunu düşündükleri ve ilk belirttikleri ders Matematiktir. Bunun nedeni olarak dört işlem gerektiren konuların belirgin olması ve konuların kavratılmasında zorluklar yaşanması gösterilebilir. Nitekim Aydın (2012) sosyal bilimler lisesi öğrencilerinin coğrafya dersinin öğretimine yönelik görüşleri konulu çalışmalarında, sosyal bilimler lisesi öğrencilerinin coğrafya dersinde anlamakta

en fazla zorlandığı konuların başında “dünyanın şekli ve hareketleri”, “iklim konuları”, “harita bilgisi” ve “toprak çeşitleri” olduğunu belirtmiştir. Bunun nedeni olarak; bu konulardaki soyut kavramların fazla olması, konuların somutlaştırılarak anlatılamaması, matematiksel işlemlerin yer alması ve öğrencilerin bu konularda zorlanmasını göstermiştir.

Tablo 4.9.

Öğretmen Görüşlerine Göre 10. Sınıftaki Ortak Dersler ve Konular

KONU	İLGİLİ BRANŞ	ÖĞRETMEN SAYISI
Levha Hareketleri ve Topografya ve Kayaçlar	Fizik	10
Su, Toprak, Bitki	Kimya, Biyoloji	17
Nüfusun Gelişimi Dağılışı ve Nitelikleri	Tarih	26
Göçlerin Nedenleri ve Sonuçları	Tarih	30
Geçmişten Günümüze Ekonomik Faaliyetler	Tarih	29
Türkiye’de Bitki Toprak Su	Kimya, Biyoloji	3
Türkiye’nin Nüfus Özellikleri	Tarih	2
Kıtaların Keşfi Küçülen Dünya	Tarih	3
Doğal Afetler ve Toplum	Biyoloji	16

10. sınıf müfredatında ortak konu ve dersler belirtilirken birinci bölümün konusu olan kayaçlar ve ikinci bölümün konusu olan levha hareketlerinin Fizik dersiyle ortak olduğunu söyleyen öğretmen sayısı 10’dur. 17 öğretmen, su, toprak, bitki konusunun Kimya ve Biyoloji dersiyle ilgili olduğunu belirtmiştir. 26 öğretmen nüfusun gelişimi dağılışı ve nitelikleri konusunda, 30 öğretmen, göçlerin nedenleri ve sonuçları içerisinde yeralan mübadele göçleri ile kavimler göçü konularının Tarih dersi ile ilişkilendirilebileceğini belirtmiştir. 29 öğretmen, geçmişten günümüze ekonomik faaliyetler konusunda özellikle Tarihi çağlarda (Paleolitik, Mezolitik, Neolitik, Kalkolitik) etkinlik hazırlayan öğrencilerin Tarih öğretmenleri ile işbirliği yapabileceklerini vurgulamışlardır (Tablo 4.9). 3 öğretmen Türkiye’de bitki, toprak, su konusunun Kimya ve Biyoloji dersleri ile ilgili olduğunu belirtmiştir. Türkiye’nin nüfus özellikleri konusunda 2 öğretmen, kıtaların keşfi küçülen dünya konusunda ise 3 öğretmen coğrafya dersinin bu konular açısından Tarih dersiyle ilgili olduğunu ve Tarih

öğretmenleri ile işbirliği yapılabileceğini vurgulamıştır. 10.sınıf coğrafya ders kitabının onbirinci ve son bölümü Doğal Afetler ve Toplum'dur. Öğretmen görüşlerine göre bu konunun Biyoloji dersiyle işbirliği halinde yürütülebileceğini belirtenlerin sayısı 16'dır (Tablo 4.9).

Görüşmeye katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu, 10. sınıf Coğrafya müfredatının Tarih dersiyle ortak konuları olduğunu ifade etmişlerdir. Bu sonucun doküman analizi ile elde edilen verilerle örtüştüğü de dikkati çekmektedir.

Araştırma gurubunun görüşlerine göre, 10. Sınıf Coğrafya müfredatı ile ortak konuları olduğunu düşündükleri derslerin başında Tarih gelmektedir Nitekim 30 öğretmen coğrafya 10 konularında Tarih dersi ile ilgili konuların olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Tarih dersinin sık tekrarlanması, Coğrafya ile Tarih derslerinin birbirlerini tamamlayan ve ihtiyaç olduğunda işbirliği yapılabilecek branşlar olmalarından kaynaklanmaktadır. Tarih dersini 17 öğretmen ile Biyoloji dersi takip etmektedir. Kimya dersi ile Coğrafya 10 müfredatının ortak konuları olduğunu belirten öğretmen sayısı 10'dur. Dikkat çekici diğer bir ders ise Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi'dir. Nitekim araştırmaya katılan 3 öğretmen dini fonksiyonlarına göre şehirler konusu işlenirken Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerden görüş alınması gerektiğini vurgulamıştır. Elde edilen bulgulara göre 30 öğretmenin Tarih dersini 17 öğretmenin de Biyoloji dersini söyledikleri tespit edilmiştir. Buna göre öğretmenlerin müfredata ilişkin yeterli bilgiye sahip oldukları ve doküman analizi ile elde edilen ders dağılışı verileriyle uygunluğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.10.

Öğretmen Görüşlerine Göre 11. Sınıftaki Ortak Dersler ve Konular

KONU	İLGİLİ BRANŞ	ÖĞRETMEN SAYISI
Ekosistem ve Madde Döngüsü	Biyoloji	25
Şehirlerin Fonksiyonları ve Nüfus Politikaları	Tarih	22
Medeniyetlerin Merkezi Türkiye	Tarih	22
Türkiye'yi Tanıyalım	Tarih	5
Bölgeler ve Ülkeler	Tarih	12
Doğal Kaynakların Küresel Etkileri	Biyoloji	3
Çevre ve Toplum	Biyoloji	1

Öğretmen görüşlerine göre, 11. sınıf Coğrafya müfredatında diğer derslerle ortak olan konuların dağılışında Biyoloji ile Tarih dersi çoğunluktadır (Tablo 4.10). Nitekim Coğrafya 11 ders kitabının birinci bölümünü oluşturan Ekosistem ve madde döngüsü konusunun Biyoloji dersiyle ortak olduğunu belirten öğretmen sayısı 25'dir. 22 öğretmen Şehirlerin Fonksiyonları ve Nüfus Politikaları konusununda yer alan Osmanlı döneminde nüfus sayımları ve nedenleri konusunun, Tarih dersiyle ilgili olduğunu belirtmiştir. Medeniyetlerin Merkezi Türkiye konusunda 22 öğretmen, Türkiye'yi tanıyalım konusunda 5 öğretmen Bölgeler ile Ülkeler konusunda 12 öğretmen Tarih dersini işbirliği yapılabilecek ders olarak belirtmişlerdir. Bu bölümlerde Anadolu'da Kurulan Medeniyetler, Türk Kültürünün İzleri ve Özellikleri gibi konuların olması Tarih dersini belirtmelerinde etkili olmuştur. 3 öğretmen doğal kaynakların küresel etkileri konusunda yer alan çevre sorunları, ekolojik döngüler, atıklar gibi konuların Biyoloji dersiyle ilgili kavramların olduğunu belirtmiştir. 1 öğretmen, Çevre ve Toplum konusunun Biyoloji dersiyle ilgili olduğunu belirtmiştir.

Elde edilen bulgulara göre, 11.sınıf müfredatında ortak konu olarak en fazla belirtilen konu Ekosistem ve Madde Döngüleri; dersi ise Biyoloji oluşturmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 11. sınıf müfredatıyla ilgili daha çok Biyoloji dersini hatırlamaları dikkat çekicidir. Bu durumun nedeni olarak, Enerji akışı, Biyomlar, besin piramidi biyoçeşitlilik kavramlarının Biyoloji dersini hatırlattığı düşünülmektedir. Bu sonuç, öğretmen görüşleri ile elde edilen veriler ve doküman analizi ile elde edilen veriler arasında belirgin bir tutarlılık olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.11.

Öğretmen Görüşlerine Göre 12. Sınıftaki Ortak Dersler ve Konular

DERS	İLGİLİ BRANŞ	ÖĞRETMEN SAYISI
Doğadaki Ekstrem Olaylar	Biyoloji, Fizik	15
Uygarlıkların Ortaya Çıkışı	Tarih	18
Geçmişte Ulaşım	Tarih	5
Türkiye'de Kültür ve Turizm	Tarih	3
Sıcak Çatışma Bölgeleri	Tarih	3
Çevre ve Toplum	Biyoloji	5

Örnekleme oluşturan öğretmenlerin “12. sınıf Coğrafya konularından altısı ile diğer braş dersleri arasında ilgi kurdukları söylenebilir.” 18 öğretmen, uygarlıkların Ortaya Çıkışı konusunun Tarih dersiyle ortak olduğunu belirtmiştir (Tablo 4.11). Tarih dersini doğadaki ekstrem olaylar ile Biyoloji ve Fizik dersleri takip etmektedir. Bu dersleri Coğrafya ile ortak olarak belirten öğretmen sayısı 15’tir. 5 öğretmen, Geçmişte Ulaşım ve Ticaret Yolları, Osmanlı Döneminde yol Ağı konularının Tarih ile ilişkilendirilebileceğini belirtmişlerdir. 3 öğretmen Türkiye’de Kültür ve Turizm konusunda yeralan tarihi mekanların özelliklerin belirlenmesinde Tarih dersini ilgili ders olarak belirtmiştir. Çevre ve Toplum konusunu Biyoloji dersiyle ilişkilendiren öğretmen sayısı ise 5’dir (Tablo 4.11).

Elde edilen bulgulara göre 12. Sınıf müfredatında ortak dersler ve konular olarak daha çok Tarih dersinin belirtildiği tespit edilmiştir. 18 öğretmenin Uygarlıkların Ortaya Çıkışı konusunda Tarih dersine vurgu yapmaları, bu konuların Tarih dersini çağrıştırmamasından kaynaklı olabilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin 12. sınıf müfredatı konularını belirtirken zorlandıkları tespit edilmiştir. Bu durumun nedeni olarak; 12 sınıfta müfredat konularından çok sınava yönelik çalışmaların yapılması, seçmeli ders olması ve sınava hazırlanan öğrencilerin müfredat konularını işleme konusunda isteksiz olmaları gösterilebilir. Örnekleme oluşturan coğrafya öğretmenlerine “*Ortak konuların hangi branş ve branşlarla olduğunu belirtiniz sorusu sorulmuştur?*” Soruya verilen cevaplar Tablo 4.12’de incelenmiştir.

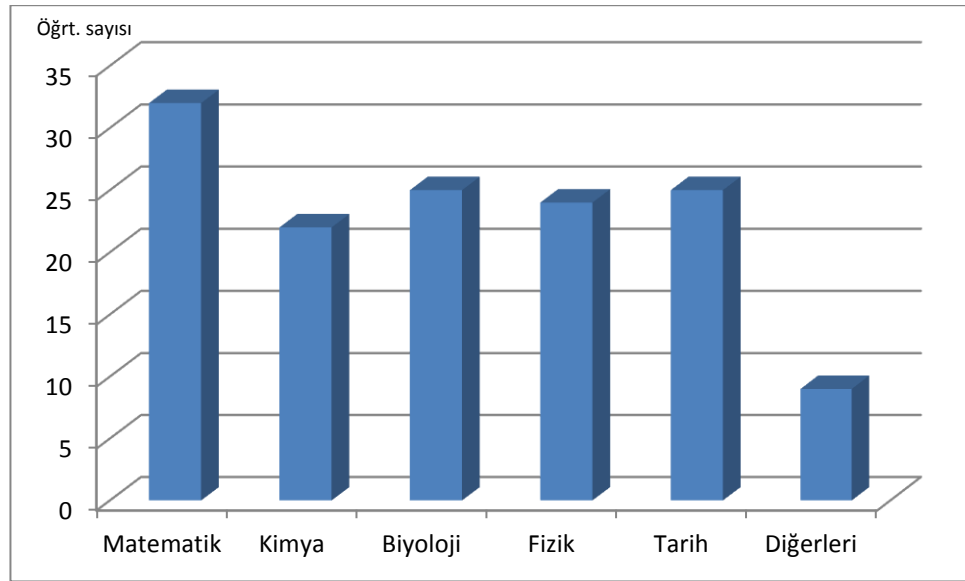
Tablo 4.12.

Öğretmen Görüşlerine Göre ortak dersler

DERSLER	ONAYLAYAN ÖĞRETMEN SAYISI
Matematik	32
Kimya	22
Biyoloji	25
Fizik	24
Tarih	25
Diğerleri	9

Öğretmenlerin (32 öğretmen) Coğrafya dersi ile ortak konusu olduğunu düşündükleri branşları belirtirken, Matematik dersini ilk sırada belirtmesi dikkat

çekicidir. Hatırlanacağı üzere dört işlem gerektiren konular sadece coğrafya 9 müfredatında yer almaktadır. 22 öğretmen Coğrafya ile ortak konusu olan dersi Kimya olarak belirtmiş. Öğretmenlerden 25'i Biyoloji ile Coğrafya dersinin ortak konularının olduğunu söylemiş. 24 öğretmen Fizik dersini, 25 öğretmen Tarih dersini ve 9 öğretmen diğer dersler (Psikoloji, Sosyoloji, Edebiyat vb.) ile coğrafyanın ortak konuları olduğunu belirtmiştir (Tablo 4.12).

Grafik 4.5. Öğretmen görüşlerine göre ortak dersler.

Matematiksel işlem gerektiren konularının sadece 9. Sınıf müfredatında yer almasına karşın araştırmaya katılan tüm öğretmenlerin (32 Kişi) bu dersi belirtme nedenlerini aşağıdaki gibi sıralayabiliriz.

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunun (24 kişi) 9. Sınıf müfredatını okutmaları.
- Dört işlem gerektiren konuların açık ve belirgin olması, öğretmenlerin bu konuları hatırlamalarını kolaylaştırması.
- Öğrencilere bu konuların kavratılmasında zorluk çekildiği ortak görüşünün hakim olması.
- 9.sınıf müfredatının ağırlıklı olarak Fen ve matematik dersleri ile ortak konularının çoğunlukta olması. 11.sınıf ile 12. sınıf Coğrafya derslerinin seçmeli olması

araştırmaya katılan öğretmenlerin ortak dersleri belirtirken daha çok 9.sınıfı dikkate almış olmaları.

e) 12. Sınıf öğrencilerinin sınav kaygıları ve 9. sınıf müfredat sorularını cevaplamada zorlanmaları.

f) Coğrafya 9 dersinin ortaöğretime yeni adım atmış öğrenciler için kavramsal ve içerik olarak yeni olması. Öğretmenlerin, öğrencilere temel bilgileri öğretmede yeterli olmama kaygısı taşımaları.

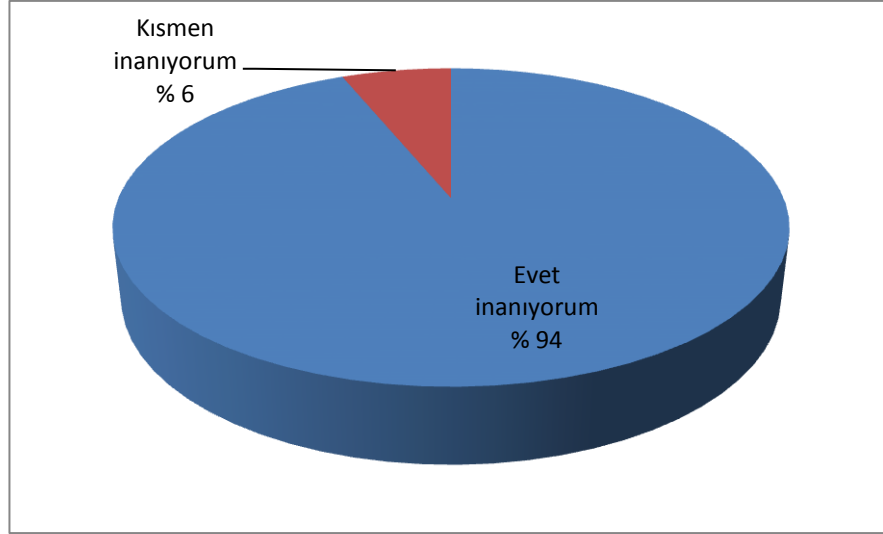
Örnekleme oluşturan Coğrafya öğretmenleri “Zümre ve zümreler arası ortak çalışmaların başarıyı arttırmada faydalı olabileceğine inanıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 4.13’te gösterilmiştir.

Tablo 4.13.

Öğretmen Görüşlerine Göre Zümreler Arası İşbirliğinin Başarı Üzerindeki Etkisi

VERİLEN CEVAPLAR	ÖĞRETMEN SAYISI
Evet inanıyorum	30
Hayır inanmıyorum	-
Kısmen inanıyorum	2

Öğretmen görüşlerine göre zümre ve zümreler arası ortak çalışmaların başarıyı artırdığını düşünen öğretmenlerin sayısı 30 iken, kısmen inandığını düşünen öğretmen sayısı 2’dir (Tablo 4.13, Grafik 4.6). Elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmenlerin % 94’ü zümreler arası işbirliğinin başarıyı artırdığını düşündükleri tespit edilmiştir. Örnekleme oluşturan coğrafya öğretmenlerinden sadece % 6’sı kısmen inandıklarını söylemiştir (Grafik 4.6). Araştırmaya katılan coğrafya öğretmenlerinin tamamına yakını, diğer zümre öğretmenleriyle yapılacak her türlü işbirliğinin öğrenci başarılarını artıracığı sonucuna varılmıştır.

Grafik 4.6. İşbirliğinin öğrenci başarısı üzerindeki etkisinin oransal dağılışı.

Zümreler arası işbirliğinin başarıya etkileri konusunda, öğretmen görüşleri ayrıntılı olarak incelendiğinde, bazı farklı değerlendirmeler ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda kısmen inandığını belirten bir Coğrafya öğretmeni, “iş birliklerinin gerçek anlamda yapılmadığını, yapıldığı takdirde iş birliğinin faydalı olacağını belirtmiştir” (Ö1).

Araştırmaya katılan bazı Coğrafya öğretmenleri ise “özellikle öğretmenlerin tanışma ve kaynaşmasında iş birliğinin önemli olduğunu belirtmişlerdir” (Ö2, Ö3).

Ö4 ise “iş birliğinin yararlı olduğunu çünkü coğrafya dersinin farklı derslerle ortak konuları bulunduğunu” belirtmiştir.

Ö5 “en azından bazı konularda fikir alışverişi bulunması açısından zümre işbirliğinin önemli olduğunu” belirtmiştir

Ö6 “zümreler arasında iş birliği olmalı ve etkin bir şekilde değerlendirilmeli, fikir alışverişinde bulunulmalı, sürekli diyalog içinde olunmalı” açıklamasında bulunmuştur. Zümre toplantılarının iş birliği anlamında etkili olması gerektiğini fakat toplantı zamanları ve sürelerinin iyi belirlenmediğini açıklamıştır.

Ö7 “karşılıklı bilgi alışverişinin önemli olduğunu bunu da zümre iş birliği ile olacağını” belirtmiştir.

Ö8 öğretmen ise “iş birliğine inandığını fakat verimli bir iş birliği yapılmadığını” söylemiştir.

Elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmenlerin % 94’ü zümre iş birliğinin önemli olduğu görüşünde birleşmişlerdir.

Örnekleme katılan Coğrafya öğretmenleri “*Ortak çalışmaların başarıyı arttırmada faydalı olabileceğine inanıyor musunuz?*” sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 4.14’de incelenmiştir.

Tablo 4.14.

Öğretmen Görüşlerine Göre Ortak Çalışmalar ve Başarıya Etkisi

CEVAPLAR	ÖĞRETMEN SAYISI
Evet inanıyorum	30
Hayır inanmıyorum	-
Kısmen	2

Öğretmen görüşlerine göre ortak çalışmaların başarı üzerinde etkili olduğuna inanan ve evet inanıyorum cevabını veren öğretmen sayısı 30’dur. Kısmen katıldığını belirten öğretmen sayısı ise 2 olarak belirlenmiştir (Tablo 4.14).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, “okul ortamında tüm branşların yapacakları ortak çalışmaların öğrenci başarılarını olumlu yönde etkileyeceği”, ortak görüşünü paylaştıkları tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan öğretmenler işbirliğinin önemine inanmakta ve işbirliğinin başarıyı artıracığı görüşünde birleşmektedirler.

Örnekleme oluşturan bazı öğretmenler işbirliği ve öğrenci başarısı arasındaki ilişkiyi açıklarken şunlara değinmiştir;

Evet inanıyorum diyen Ö8, “*bilgi alışverişi daima güçlü bilgiler doğurur ve öğrenci başarısını artırır*” açıklamasında bulunmuştur.

Ö9 “*arttıracaktır fakat bu konuda çalışılmalı ve gayret gösterilmelidir*”

Ö10 “*evet ortak çalışmak ortak bir aklın ortaya çıkmasına ve kişilerin hatalarını fark etmesine yol açar ve alınan tedbirler öğretmenin öğrenci başarısındaki etkinliğini artırır*”

Örnekleme oluşturan Coğrafya öğretmenlerinin; *Zümre toplantılarında zümre iş birliği adı altında alınan kararlar sizce formalite mi, yoksa gerçekten önemli mi?* sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 4.15’de incelenmiştir.

Tablo 4.15.

Öğretmenlerin Zümre Toplantılarında Alınan Kararlara Yaklaşımları

VERİLEN CEVAPLAR	ÖĞRETMEN SAYISI
Evet formalite	7
Hayır önemli	16
Kısmen formalite	9

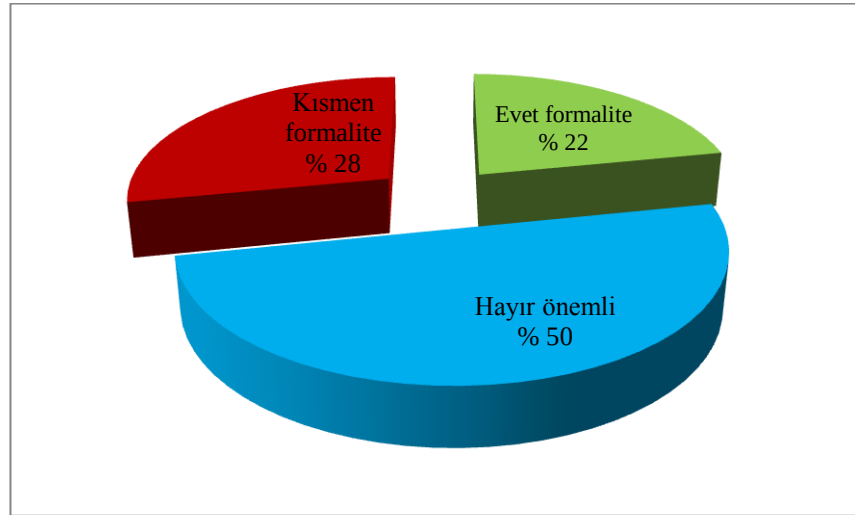
Elde edilen verilere göre, zümre toplantılarında alınan kararların formalite olduğunu belirten öğretmen sayısı 7’dir. 16 öğretmen ise zümre toplantılarında alınan kararların önemli olduğunu belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 9’u ise zümre toplantılarında alınan kararların kısmen formalite olduğunu belirtmiştir (Tablo 4.15).

Elde edilen bulgulara göre örnekleme oluşturan öğretmenlerden % 50’si zümre toplantılarında alınan kararların önemli olduğunu, % 28’i kısmen formalite olduğunu, % 22’si ise formalite olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir (Grafik 4.7).

Öğretmenlerin zümre ve zümreler arası ortak çalışmaların başarıyı artırmada faydalı olabileceğine ve işbirliğinin önemine inandıkları tespit edilmiştir (30 kişi). Böyle olmakla birlikte, 9. soruyu oluşturan zümre toplantılarında alınan kararların ise önemli olduğunu düşünen sadece 16 öğretmendir (Tablo 4.15). Bu durumun genel olarak zümre toplantılarında alınan kararların formalite olduğu ve uygulanamadığı düşüncesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca, öğretmenlerin toplantı sürelerini ve zamanlarını da yanlış bulmaları bunda etkili olmuş olabilir.

Genel anlamda zümre ve zümreler arası işbirliğinin önemli olduğunu kabul eden öğretmenler, bu işbirliklerinin zümre toplantılarına gerektiği kadar yansıtılmadığı ve

toplantıların daha verimli geçmesi yönünde fikir ürettiklerini gösterir niteliktedir. Öğretmenlerin zümre toplantılarındaki işbirliğinin yetersiz olduğu yönündeki fikirleri zümre toplantıları süreçlerini birebir yaşamış olmalarından kaynaklanmış olabilir.

Grafik 4.7. Zümre toplantılarında alınan kararların öneminin oransal dağılışı

Örnekleme oluşturan Coğrafya öğretmenlerinin; “*diğer branşlar ile ortak konuların işlenmesinde iş birliği yapıyor musunuz?*” sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 4.16’da incelenmiştir.

Tablo 4.16.

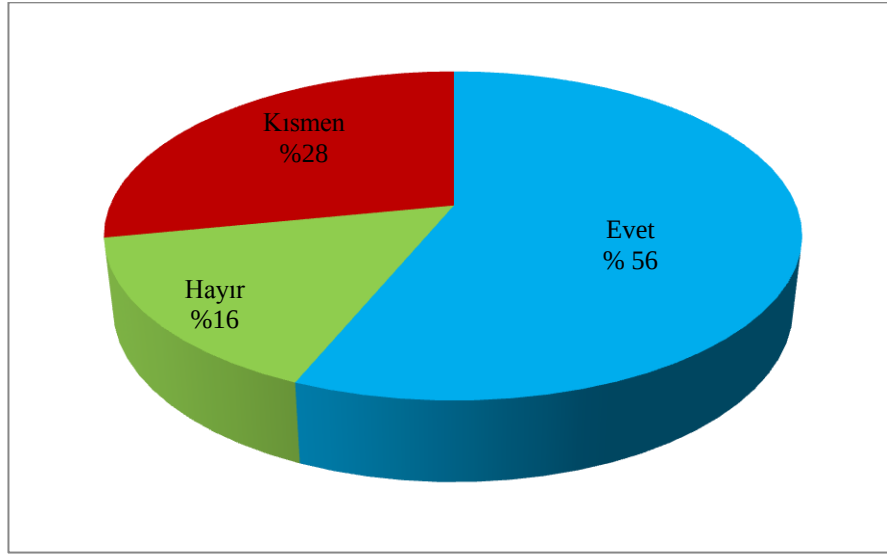
Öğretmen Görüşlerine Göre İşbirliği Yaklaşımları

CEVAPLAR	ÖĞRETMENLER
Evet	18
Hayır	5
Kısmen	9

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 18’i diğer branşlar ile ortak konuların işlenmesinde işbirliği yaptığını belirtmiştir. 5 öğretmen diğer derslerle ortak olan konuların işlenmesinde ilgili branş öğretmenleri ile işbirliği yapmadığını belirtmiştir. 9 öğretmen ise kısmen işbirliği yaptığını ifade etmiştir (Tablo 4.16, Grafik 4.7).

Elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmenlerin % 56’sı evet cevabını vermiştir (Grafik 4.7). Bu sonuç öğretmenler arasında iletişim olduğunu desteklemekle birlikte, bu oranın daha da artırılması gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

Ayrıca bu durumun, öğretmenlerin birlikte etkinlik yapma önyargılarından ve yeterince zaman ayırmamalarından kaynaklandığını söyleyebiliriz.

Grafik 4.8. Araştırma grubunun işbirliği yaklaşımlarının oransal dağılışı

Araştırmaya katılan öğretmenlere, “*yaptığınız işbirliklerine örnek verebilir misiniz?*” sorusu sorulmuş soruya verilen cevaplar alıntılarla açıklanmıştır. *Hayır*, cevabı veren öğretmenler ortak çalışma belirtmemişlerdir. *Kısmen* cevabını veren öğretmenler ise yeri geldiğinde öğretmenler odasında görüş alışverişinde bulunduklarını ya da diğer coğrafya öğretmenleri ile gerekli görülen konularda görüş alışverişi yaptıklarını belirtmişlerdir. İşbirliği çalışmalarının önemli olduğunu, öğretmenlerin çoğunluğu kabul ettikleri halde işbirliği örneklerinin azlığı, öğretmenlerin işbirliği yaklaşımına yeterince önem vermemeleri ya da sağlıklı iletişim sürecini yaşamamış olmalarından kaynaklandığı sonucuna varılmıştır. Etkinlik örnekleri istendiği halde verilen etkinlik örneklerinin oldukça sınırlı olduğu ve benzer çalışmalar oldukları tespit edilmiştir. Bunlardan bazıları şunlardır;

Etkinlik örneği 1: Coğrafi keşiflerle ilgili tarihi devirlerle tarih öğretmeni arkadaşımın konuyla ilgili belirttiğim sınıflarda (10 ve 11.sınıf) bu konulara ders esnasında değinmesini rica ediyorum ya da öğrencilerime Tarih öğretmenlerine bu konu hakkında anlamadıkları noktalarda sorular yöneltip ayrıntılı bilgi edinmelerini istiyorum. Bazen de bilgiyi doğrudan öğretmen arkadaşımın ben ediniyorum (Ö8, Ö12).

Etkinlik örneği 2: Fizik ve Matematik öğretmenlerinden Harita Bilgisi konusunu işlemeden uzunluk ölçü birimleri konusunu öncelikli olarak anlatmalarını rica ediyorum. Kültürel Şehirler konusunda ise okul panosu hazırlandı. Bu pano hazırlanırken Tarih, Coğrafya ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi zümreleri ortak çalışma gerçekleştirmişlerdir (Ö7, Ö9, Ö11).

Etkinlik örneği 3: Özellikle Kimya ve Biyoloji öğretmenlerinden ilgili konularda ödev hazırlayan öğrencilere danışmanlık yapılması konusunda yardımlarını istiyorum (Ö18).

Etkinlik örneği 4: Yerel saat hesaplamalarının öğrenciler tarafından zor anlaşılması, konunun kavratılmasında bazı güçlüklerin yaşanmasına zemin hazırlıyor. Öğrencilerin konuyu daha iyi anlamaları açısından Matematik öğretmenlerinden, ilgili sınıflarda konu hakkında bilgi vermelerini ve ön hazırlık yapmalarını istiyorum (Ö16).

Etkinlik örneği 5: Edebiyat öğretmenleri ile Türkçe'nin doğru kullanımı ve değişen ölçme değerlendirme sorularında bilgi alışverişinde bulunuyoruz. Örneğin verilen coğrafi kelimelerden bir hikâye ya da paragraf oluşturmada, Edebiyat öğretmenlerinin bilgi birikiminden yararlanılarak çalışmalar yapıldı (Ö14).

Etkinlik örneği 6: Ekosistem konusunda Biyoloji öğretmeni ile ortak çalışma yapılıyor. Çünkü aynı konunun Biyoloji müfredatında da yer alması ortak görüş almamızı kolaylaştırıyor. Örneğin yakın çevredeki ekolojik değerlerin belirlenmesi gibi (Ö17).

Etkinlik örneği 7: Öğrencileri hayata ve topluma kazandırmak adına sanatsal ve kültürel etkinlikler hazırlanırken ortak fikir ve çalışmalar yapılmaktadır. Örneğin afiş, pano hazırlama, okul dergisi, okul gezileri, tiyatro gösterileri gibi (Ö13, Ö15, Ö5).

Etkinlik örneği 8: TÜBİTAK projesine Tarih öğretmenleri ile ortak hazırlanılarak okulumuz öğrencilerinin derece alması sağlanmıştır (Ö1,Ö2).

Etkinlik örneği 9: Ekolojik çevre ve sistem olaylarının biyoloji derslerinde nasıl işlendiği ve öğrenci eksikliklerinin neler olduğu belirlenip Coğrafya derslerinde ya da Biyoloji derslerinde çapraz işlenip telafi edilmesi konusunda karşılıklı etkileşimde bulunuyoruz (Ö6, Ö10).

Etkinlik örneği 10: Okul gezileri düzenlenirken gezilecek yerlerin belirlenmesi ve tarihi mekânlar hakkında verilecek bilgilerin ve konuların hazırlanmasında Tarih öğretmenleriyle ortak çalışmalar yapılıyor (Ö3, Ö4).

Örnekleme oluşturan öğretmenlere, “*Okulunuzda yaptığınız etkinlikler var mı?*” var ise örnek verir misiniz sorusu sorulmuştur. Soruya verilen cevaplardan elde edilen bulgulara göre hiçbir etkinlik örneği vermeyen 11 öğretmen tespit edilmiştir. Bu öğretmenlerden 6’sı idareci olmaları ve haftada 6 saat ders yüklerinin bulunması nedeniyle, etkinlik ve işbirliği çalışmalarına yeterince zaman ayıramadıklarını belirtmişlerdir. 5 öğretmen ise çeşitli meslek liselerinde görev yaptıklarını, bu okullarda Coğrafya derslerinin sadece 9. ve 10. sınıflarda olması ve öğrencilerin kültür derslerine yaklaşımlarının yetersiz olması, işbirliği ihtiyacını azalttığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Coğrafya öğretmenlerinin “*Toplantılarda zümre işbirliği örnekleri nelerdir?*” sorusuna verdikleri cevaplar ise aşağıdaki şekildedir:

Müdür yardımcısı olan Coğrafya öğretmenleri toplantılara katılmadıkları için görüş belirtmemişlerdir. Diğer 26 öğretmen, zümre toplantı tutanaklarında yer alan ilgili maddeye, “matematiksel işlem gerektiren konuların öğrencilere kavratılması konusunda Matematik öğretmenleri ile zümre işbirliği yapılacaktır” örneğini vermişlerdir.

Örnekleme katılan öğretmenlere son olarak, “*Konu ile ilgili olarak sizin eklemek istediğiniz bir şey var mı?*” sorusu sorulmuş ve alınan cevap örnekleri aşağıda verilmiştir;

Ö1: “*Zümre toplantılarının mutlaka yapılması taraftarıyım, toplantıların sık aralıklarla yapılması gerekir*”.

Ö2: “*Öncelikle coğrafya öğretmenleri arasında işbirliği sağlanmalı ve ortak etkinlikler düzenlenmeli*”.

Ö3: “*Bence zümreler mekânsal alanda daha eğlenceli ve daha geniş zamanlarda sohbet havasında ve daha sık yapılmalıdır*”.

Ö4: “*Eğitim-öğretim faaliyetleri tek başına yapılan bir faaliyet değildir. Bizlerin ortak çalışma yapmak istediği diğer branştaki arkadaşlarımızın da bizlerle aynı fikirde (Eğitim-öğretim konularında) olması gerekir. O zaman gerçek anlamda amacına ulaşır ve etkili olur*”.

Ö5: “Aslında işbirliği adına yapılacak birçok şey var fakat gerekli önemi vermiyoruz”.

Ö6: “İşbirliği oldukça önemli ama gerekli hassasiyet ve önem gösterilmiyor”.

Ö7: “Diğer zümrelerle işbirliği sadece zümre toplantılarında alınan kararlar arasındaki madde içerisinde kalıyor. Daha çok aynı branş öğretmenleri kendi aralarında işbirliği yapıyor”.

Ö8: “Yıllardan beri zümre toplantılarında öğretmenler karar almakta fakat eğitimi yönetenler bu kararı dikkate almadıkları ve kararlar ya da alt yapılar hazırlamadıklarından maalesef istenilen şekilde yapılmamakta ve yarar sağlamamaktadır”.

Ö9: “Coğrafya, yaparak, yaşayarak, gezerek öğrenilecek bir derstir. Okullarda yapılacak geziler dersin öğretilmesini kolaylaştırıp coğrafya dersini sevdirecektir. Bu nedenle geziler için okullara belirli bütçeler verilmelidir”.

Ö10: “Coğrafya müfredatı içinde coğrafya ile ilgili önemli konular eksiktir. Yeteri kadar harita, atlas bilgisi yoktur. Ülkelerin yerleri, illerin yerleri, boğazlar, kanallar, bölgeler gibi. Müfredatta harita bilgisine daha çok yer verilmelidir”.

Ö11: “Tüm öğretmenler işbirliğinin ne kadar önemli olduğunu biliyoruz fakat diğer işlerde olduğu gibi uygulamada gereken önemi göstermiyoruz. Önemli olan bilmek değil bildiğini kullanabilmektir”.

Ö12: “E”ksikliklerin giderilmesi ve öğrenci başarılarının artmasında her türlü işbirliği önemli fakat yeterince yapılmıyor”.

Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin sahip oldukları bilgi birikimlerinin yeterli olması işbirliğine yaklaşımlarının olumlu olmasını sağlamıştır. Başarının artmasında ortak çalışmanın gerekli olduğu fikrinde birleşmektedirler. Farklı tekniklerin ve görüşlerin derslerde uygulanması, öğrenme-öğretme sürecini olumlu olarak etkilemektedir. Buna göre öğretmenlerin bilgilerini paylaşmaları ve etkili işbirliği yapmaları, öğrenci başarılarını olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Ortaöğretimde uygulanan Coğrafya programında (2005) yapılandırmacı yaklaşımla konular sarmal olanak hazırlanmıştır. Bu nedenle öğrencilerin derslerde aktif olmaları, öğretmenlerin desteği ve rehberlik yapmalarıyla sağlanabilir. Öğretmenlerin diğer branşlarla etkileşim içerisinde olması ve ortak çalışmaların yapılması, öğrenci davranışı ve başarısı üzerine olumlu etkiler yapacaktır. Bu noktadan hareketle araştırmadan elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

1. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çok önemli bir kısmının zümre işbirliğinin önemine inandıkları tespit edilmiştir.
2. Öğretmen görüşlerine göre, zümre ve zümreler arası işbirliğinin öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkisi olduğu ortaya konmuştur.
3. Örneklemi oluşturan tüm öğretmenler ortak ders ve konu belirtirken ilk olarak Matematik dersini ve işlem gerektiren konuları belirtmişlerdir.
4. Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamı, Coğrafya müfredatında diğer derslerle ortak konuların olduğunu belirtmişlerdir.
5. Araştırmaya katılan öğretmenler, Coğrafya dersleri ile ortak konuları olduğunu düşündükleri dersleri sırasıyla 9. sınıf Matematik (32 kişi), 10. sınıf Tarih (30 kişi), 11. sınıf Biyoloji (25 kişi), 12. sınıf Tarih (18 kişi) olarak belirtmişlerdir.
6. Zümre işbirliğinin önemine inan öğretmenler oranı çok yüksekken, zümre toplantılarının önemine inan öğretmenlerin oranı istenen düzeyde değildir.
7. Zümre işbirliği çalışmalarının daha çok zümre toplantılarıyla sınırlı kaldığı belirlenmiştir.
8. Zümre ve kurul toplantıları içeriğinin yetersiz olduğu tespiti yapılmıştır.

9. Araştırmaya katılan öğretmenler işbirliği çalışmalarının daha çok aynı branş öğretmenleri arasında olduğunu, bu durumun önemli, fakat yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

10. Zümre işbirliğinin mutlaka yapılması gerektiği sonucu ortaya konmuştur.

11. Zümre işbirliğine yönelik yapılan çalışmaların zümre toplantılarında belirlendiği (Ek 1, Ek 2) fakat geliştirilmesi gerektiği sonucu çıkarılmıştır.

12. Zümre işbirliği ile ilgili çalışma örneklerinin, il zümre toplantıları ve okul zümre toplantı tutanaklarında (Ek1) yeterince olmadığı belirlenmiştir.

13. Öğrencilerin aynı konuları farklı derslerde farklı öğretmenlerden dinlemelerinin, öğrenci başarılarını olumlu yönde etkileyeceği sonucuna varılmıştır.

14. Öğretmenlerin mesleki işbirliğinin öneminin farkında oldukları fakat yapılan işbirliğini yetersiz buldukları tespit edilmiştir.

15. Öğretmenlerin öğretirken en çok zorlandıkları konuların matematiksel işlem gerektiren konular olduğu belirlenmiştir.

16. Öğrencilerin hayata daha iyi hazırlanmaları öğretmenlerin önce meslektaşlarıyla sonra öğrencileriyle işbirliği ve doğru iletişimle sağlanacağı sonucuna varılmıştır.

17. Müdür yardımcısı olarak görev yapan coğrafya öğretmenlerinin, etkinlik ve işbirliği çalışmalarına yeterince zaman ayıramadıkları belirlenmiştir. Meslek liselerinde görev yapan öğretmenler, bu okullarda Coğrafya derslerinin sadece 9. ve 10. sınıflarda alınması ve öğrencilerin kültür derslerine yaklaşımlarının yetersiz olması nedeniyle, işbirliği ihtiyacının azaldığını düşünmektedirler. Bu durumun zümre işbirliği yaklaşımlarını olumsuz şekilde etkilediği sonucu ortaya konmuştur.

5.2. Öneriler

Elde edilen bulgulara göre coğrafya ders kitaplarında diğer derslerle ortak konuların olduğu ve konuların öğrencilere daha verimli kavratılmasında öğretmen işbirliğinin önem taşıdığı belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

1. Öğretmenler zümre işbirliği konusunda teşvik edilmeli ve yöneticiler tarafından her türlü ortam ve destek sağlanmalıdır.

2. Ortak çalışmaların neler olabileceği konusunda seminerler düzenlenmeli ve zümreler arası işbirlikleri aktif hale getirilmelidir.

3. Zümre toplantılarına, uygun koşullarda ve uygun zamanlarda, tüm öğretmenlerin katılımı sağlanmalıdır.

4. Yapılan başarılı ortak çalışmalar ve örnek işbirlikleri tespit edilip ödüllendirilmelidir.

5. Eğitim-öğretimin önemli bir parçası olan öğretmen işbirliklerinin daha verimli yapılması için, öğretmenlerin diğer derslerin içeriğinden haberdar olmaları gerekmektedir.

6. Öğretmenler sadece kendi branş kitaplarını incelemeyip diğer ders kitaplarını incelemeli ve ortak konular belirlenip yapılacak işbirlikleri çalışmalarının neler olacağı tespit edilmelidir.

7. Mesleğe başlamadan zümre, zümre işbirliğinin önemi konusunda öğretmenlerin hazır bulunuşluk düzeyleri yüksek tutulmalıdır. Öğretmen adayları lisans öğrenimlerinde bu tür bilgiler alarak mezun olmalıdırlar.

8. Öğrencilerin proje çalışmalarında farklı yaklaşımlar sergilemeleri için farklı branş öğretmenlerinden yardım almaları sağlanmalıdır.

9. Farklı branş öğretmenleri arasında işbirliği etkinliklerinin sağlıklı bir şekilde koordine edilmesi, dersler arasında bütünlük sağlayacağı gibi öğrenci başarılarını da olumlu yönde etkileyecektir.

10. Tarih, Biyoloji, Coğrafya derslerinin öğretmenlerin ortak çalışmalarıyla zaman zaman doğal ortamlarda yapılması sağlanmalıdır.

11. Müzelere, Milli parklara ve çevreye yönelik geziler düzenlenmeli ve farklı branşlardaki öğretmenler işbirliği yaparak öğrencilere bilgiler vermelidir.

12. Öğrencilere bazı konuların, farklı derslerde de yer aldığı yönünde açıklamalar yapılmalıdır.

13. Okullarda yıllık planlar hazırlanırken, ortak dersler ve konular dikkate alınmalıdır.

14. Kitaplardaki etkinlikler ortak çalışmaları destekler nitelikte hazırlanmalı.

15. Okullardaki kulüp çalışmaları, işbirliği yapılarak hazırlanmalıdır.

16. Proje çalışmaları konusunda öğrenciler teşvik edilmeli ve bu çalışma sürecine farklı branş öğretmenlerinin katkısı sağlanmalıdır.

Araştırmadan elde edilen bulgular bir arada değerlendirilerek yorumlandığında, araştırmaya katılan öğretmenler Coğrafya müfredatında ortak derslerin olduğunu kabul etmişlerdir. Bu nedenle başarıyı artırmak için mutlaka işbirliği yapılması gerçeği çalışmada ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın işbirliğine önem vermelerine rağmen, yeterli çalışmaların yapılmadığı ortaya çıkmıştır. Örneğin Mart 2013 ve 2666 sayılı MEB Tebliğler Dergisi'nde yayınlanan öğretmenlerin ödül, başarı ve üstün başarı değerlendirme kriterlerinden birisi *işbirliği yapmada ve değişen şartlara görevlere uymada gösterdiği başarı* olarak belirtilmiştir. Bu da ortak çalışmalara verilen önemi açıkça ortaya koyan bir gösterge olarak değerlendirilebilir.

Programda bulunan derslerle konular arasında kuvvetli bir bağ, bütünlük kurulmalıdır. Mesela, Matematik dersinde işlenecek problemler, Sosyal ve Fen Bilgileri alanlardan seçilebilir. Böylece öğrenciler hem bir konuyu çeşitli yönleriyle inceleme imkânı ve öğrendikleri arasında bağlantı kurma yeteneği geliştirecek, hem de bildiklerini pekiştirme ve yerinde kullanabilme özelliklerini geliştireceklerdir. Bu bakımdan programlar hazırlanırken dersler arasında kuvvetli bir bağlılık bulunmasına her yönüyle dikkat çekmek gerekir (Büyükkaragöz ve Çivi, 1999, s. 220). Bu yaklaşım öğretmenlerin işbirliği içerisinde olmaları gerektiğini destekler niteliktedir.

Ayrıca araştırmadan elde edilen sonuç Acarbaş'ın (2011) yüksek lisans çalışması ile elde ettiği bulgularla paralellik göstermektedir. Acarbaş, öğretmenlerin coğrafya eğitiminin amaçlarına ulaşmasında Zümre Öğretmenler Kurulunun önemli bir yeri olduğu sonucuna varmıştır. Elde edilen bulgulardan, öğretmenlerin Zümre Öğretmenler Kurulunun önemine inandıkları, fakat alınan kararları ise çeşitli nedenlerle yeterince uygulayamadıkları anlaşılmıştır. Acarbaş'ın (2011) tespit ettiği bu durum, araştırmamızda elde edilen bulgularla büyük ölçüde paralellik göstermektedir.

Demirtaş, Üstüner, Özer ve Cömert (2008) tarafından hazırlanan makale çalışmasında, liselerde yapılan öğretmenler kurulu toplantılarının, öğretmenlere göre orta düzeyde etkili olarak yürütüldüğü tespiti yapılmıştır. Eğitim-öğretim açısından bir karar organı olarak nitelendirilebilecek bu kurulların ve toplantıların en etkili biçimde yürütülmesi gerektiğine vurgusu yapılmıştır. İlgili yönetmeliklerce, bu kurullara verilen görevler incelendiğinde bunun önemi kendiliğinden anlaşılabilecektir. Kurul toplantılarını etkili olarak yürütmek, bir yandan okulun eğitim-öğretim problemlerinin çözümüne

seçenekler oluştururken, diğer yandan öğretmenlerin yönetime katılımını sağlayarak alınan kararları sahiplenmeyi, kararların uygulanabilirliğini ve okulda demokrasiyi güçlendirecektir. Dolayısıyla bu durum, okul yönetiminin işini de kolaylaştıracayı sonucuna varılmıştır. Bu sonuç ğretmen işbirliğinin ve görüş paylaşımının olması gerektiğini destekler niteliktedir.

Sonuç olarak, öğretmenlerin işbirliğini önemli gördükleri halde etkin işbirliği yapmadıkları ortadadır. Buna göre öğretmenlerin iletişim ve işbirliği ortamlarının yeterince desteklenmediği söylenebilir.

İnsanın sosyal bir varlık olması sürekli iletişimi gerektirir. Gelişim çağındaki gençlerin sağlıklı değişim geçirmeleri doğru örneklerle olur. Öğretmenlerin meslektaşlarıyla yapacakları ortak etkinlikler öğrencilere örnek olacaktır. Yapılan ortak çalışmalar okul kültürünü ve ortamını olumlu etkileyecektir. Bu nedenle eldeki çalışmanın, iletişimin ve işbirliğinin önemini ortaya koymada, yol gösterici bir adım olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Acarbaş, Y. (2011). *Zümre Öğretmenler Kurulu'nun Coğrafya öğretmenleri görüşlerine göre Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri enstitüsü, Ankara
- Akdemir, S. (2006). *Zümre Öğretmenler Kurulu Toplantı Tutanaklarına Göre Lise Tarih Derslerinde yaşanan sorunlar Ve Çözüm Önerileri (2001-2005)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Akınoğlu, O. (2004). Yapılandırmacı Öğrenme ve Coğrafya Öğretimi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, Sayı: 10, s. 74-94.
- Akınoğlu, O. (2006). Coğrafya Eğitimi ve Toplum. *Marmara Coğrafya Dergisi*, Sayı: 13, s. 25-45.
- Alım, M. (2003). *Dokuzuncu Sınıf Coğrafya Öğretim Programının Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Erzurum.
- Arı, Y., Öztürk, M., Demirci, A., Alkış, S., İncekara, S., Taş, H.İ., Yıldırım, Ü., Karatepe, A., Özel, A., Kesler, T., Ünlü, M., Kaya, İ., Karakuyu, M. (2010). *Coğrafya Öğretiminde Yöntem ve Yaklaşımlar*. (2. Basım). Ankara: Aktif Yayınevi.
- Artvinli, E., Kaya, N., (2010). 1992 Uluslararası Coğrafya Eğitimi Bildirgesi ve Türkiye'deki Yansımaları. *Marmara Coğrafya Dergisi*, Sayı: 22, S. 93-127.
- Aydın, F. (2012). Sosyal Bilimler Lisesi Öğrencilerinin Coğrafya Dersinin Öğretimine Yönelik Görüşleri. *Kastamonu Eğitimi Dergisi*, Cilt: 20, No: 3, s.1035-1050.
- Aziz, A. (2008). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri ve Teknikleri*. (4.Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Birinci Coğrafya Kongresi, Kararlar, Raporlar, Müzakereler, Kararlar, (1941).
- Büyükkaragöz , S.S., Çivi, C. (1999) . *Genel Öğretim Metodları Öğretimde Planlama ve Uygulama*. (10. Baskı). İstanbul: Beta Yayıncılık.

- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (3.Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çağlayantaş, Y. (2008). *Ortaöğretim Coğrafya Ders Kitaplarında Güncellik İlkesinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Coğrafya Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.
- Demirkaya, H. (2003). Eleştirel Düşünme Kuramının Lise Coğrafya Programı Üzerindeki Etkileri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Cilt: 36, Sayı: 1-2, s. 98-106.
- Demirtaş, H., Üstüner, M., Özer, N., Cömert, M. (2008). Öğretmenler Kurulu Toplantılarının Etkinliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:9, Sayı:15, S. 55-74.
- Doğanay, H. (1989). Coğrafya ve Liselerimizde Coğrafya Öğretim Programları. *Coğrafya Araştırmaları*, Cilt:1, Sayı:1, S.7-24.
- Doğanay, H. (2002). *Coğrafya Öğretim Yöntemleri (Ortaöğretimde Coğrafya Eğitiminin Esasları)*. (5.Basım). İstanbul: Aktif Yayınevi.
- Doğanay, H. (2012). *Coğrafyaya Giriş*. (10. Basım). İstanbul: Aktif Yayınevi.
- Engin, İ., Gençtürk, E., Akbaş, E. (2003). 1.Coğrafya Kongresinden Günümüze Liselerimizde Müfredat Programlarındaki Değişmeler. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı:157.http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/157/ergin.htm.
- Ertuğrul, H. (2000). *Öğretmenin Başarı Kılavuzu*. (2.Basım). İstanbul: Nesil Matbaacılık A.Ş.
- Ertürk, M. Girgin, M. (2005). Standartları Bakımından Coğrafya Müfredat Programlarının Karşılaştırması. *Doğu Coğrafya Dergisi*, Cilt: 10, Sayı: 3, s. 219-231.
- Eryalçın, G. (1998). *Öğretmenler ve Zümre Başkanlarının Bakışı İle Zümre Etkinliğinin Nitel Bir Değerlendirmesi: Bir Özel Okuldaki Türkçe Ve Zümreleri Örnekleri*.

- Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Girgin, M. (2001). Neden Coğrafya Öğreniyoruz? *Doğu Coğrafya Dergisi*, Sayı: 5 s. 127-145.
- Karabağ, S. ve Şahin, S. (2007). Kuram ve Uygulamada Coğrafya Eğitimi. Servet Karabağ ve Salih Şahin (Ed.). Coğrafya Dersi Öğretim Programı 2005 (s.53-74). Ankara:Gazi Kitabevi.
- Kızılçaoğlu, A. (2006). Coğrafya Dersi Öğretim Programı Hakkında Düşünceler. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 9, Sayı: 16, s.1-21.
- Kolukısa, E.A. (2002). Lise Coğrafya Öğretim Programı Hazırlanırken Dikkat Edilmesi Gerekli Bazı Hususlar. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi (TSAD)*, Cilt: 6, Sayı: 2, s. 159-165.
- Küçük. M., Ayvacı. H.Ş., Altıntaş.A., (2004). *Zümre öğretmenler kurulu toplantı kararlarının eğitim ve öğretim uygulamaları üzerindeki yansımaları*, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, Malatya Üniversitesi, Malatya.
- Mcmillan, J.H. (2000). Education research:Fundamentals fort the consumer. New York: Longman.
- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). (2005). *Coğrafya Dersi Programı (9.,10.,11. ve 12.Sınıflar)*. Ankara: Talim Terbiye Başkanlığı.
- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). (2011). *Coğrafya Dersi Programı (9.,10.,11. ve 12.Sınıflar)*.Ankara:TalimTerbiyeBaşkanlığı.<http://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretim-programlari/icerik/72>
- MEB (Milli, Eğitim Bakanlığı). (1999). Eğitim Bölgeleri ve Eğitim Kurumları Yönergesi. *Tebliğler Dergisi*.
- MEB (Milli, Eğitim Bakanlığı). *Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği*. <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/273050.html>.
- MEB (Milli, Eğitim Bakanlığı). Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği.(7 Eylül 2013). *Resmî Gazete*, sayı: 28758.
- Öncül, R. (2000). *Eğitim ve Eğitim Bilimleri Sözlüğü*. (1.Cilt). MEB Yayınları, Ankara: Milli Eğitim Basım Evi.

- Özey, R., Arı,Y., İncekara, S., Alkış, S., Karabağ, S., Ünlü, M., Şahin, S., Karaburun, A., Demirçi, A., Karakuyu, M., Kaya, İ., Ekinci, D., Tuna, F. (2010). *Coğrafya Eğitiminde Kavram ve Değişmeler*. (1.Basım). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Şahin, E., Maden.S.,Gedik.M., (2011). zümre öğretmenler kurulu toplantılarının etkinliğinin Türkçe öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi (Erzurum ili örneği). *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:13,Sayı:1, s.155-172.
- Şahin, Kemalettin, (2001). Cumhuriyet Döneminde Ortaöğretim Kurumlarında Coğrafya Eğitim ve Öğretiminin Gelişim Süreci. *Osman Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 2, S. 137-147.
- Taş, H.İ. (2005). Cumhuriyet'in Kuruluşundan Günümüze İlköğretim İkinci Kademe ve Liselerde Coğrafya Dersi ve Müfredatının Değişimi. *Doğu Coğrafya Dergisi*, Cilt: 10, Sayı: 14, S. 320-328.
- Turoğlu, H. (2006). Ortaöğretim Coğrafya Müfredatında Yapılandırmacı Öğrenme. *Türk Coğrafya Dergisi*, Sayı: 47, s. 115-130.
- Üçışık, S., Sekin, S. (2001). Lise Coğrafya Dersi Öğretim Programının İncelenmesi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 3, s. 113-124.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (6.Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (5.Basım). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EKLER

EK 1. GİRESUN AKSU ANADOLU LİSESİ 2012- 2012 EĞİTİM- ÖĞRETİM YILI 1.DÖNEM BAŞI COĞRAFYA DERSİ ZÜMRE ÖĞRETMENLER KURULU TOPLANTI TUTANAĞI

GÜNDEM MADDELERİ:

1-Açılış ve yoklama

2-T.C. Anayasasının 24 ve 42.maddeleri,

3- Bir önceki toplantıya ait zümre kararlarının uygulama sonuçlarının değerlendirilmesi ve uygulamaya yönelik yeni kararların alınması,

4- Eğitim ve öğretim ile ilgili mevzuat, Türk Millî Eğitiminin genel amaçları, okulun kuruluş amacı ve Coğrafya dersi programında belirtilen amaç ve açıklamaların okunarak planlamanın bu doğrultuda yapılması

5-1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 2., 3., ve 28. maddelerinde yer alan amaç ve ilkelerin M.E.B. Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 5 ve 10 maddelerinin Anadolu Liseleri Yönetmeliği'nin 5.maddesi okunması.

6- Değişen ders programlarının içerik, uygulama, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri,

7- Öğretim programlarında yer alması gereken Atatürkçülükle ilgili konular üzerinde durularak çalışmaların buna göre planlanması,

8- Öğretim programında belirtilen kazanım ve davranışlar dikkate alınarak derslerin işlenişinde uygulanacak öğretim yöntem ve teknikleri ile bunların uygulama şeklinin belirlenmesi,

9- Ünite veya konu ağırlıklarına göre zamanlama yapılması, ünitelendirilmiş yıllık planlar ve ders planlarının hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesine ilişkin hususların görüşülmesi,

10- Diğer zümre veya bölüm öğretmenleriyle yapılacak iş birliği esaslarının belirlenmesi,

11-Fatih Projesi, etkileşimli tahtaların kullanımı, Bilim ve teknolojiadaki gelişmelerin, derslere yansıtılmasını sağlayıcı kararlar alınması,

12- Derslerin daha verimli işlenebilmesi için ihtiyaç duyulan kitap, araç-gereç ve benzeri öğretim materyalinin belirlenmesi,

Her zümre, öğrencilerin dönem içinde okuyacağı en az üç kitap ismi belirleyecek

13- Okul veya kurum ve çevre imkânlarının değerlendirilerek, yapılacak deney, proje, gezi ve gözlemlerin planlanması,

14- Öğrenci başarısının ölçülmesi ve değerlendirilmesinde ortak bir anlayışın, birlik ve beraberliğe yönelik belirleyici kararların alınması, sözlü ve yazılı sınav sayılarının belirlenmesi.

15- Resim, Müzik, Beden Eğitimi dersleri ile uygulamalı nitelikteki diğer derslerin değerlendirilmesinde dikkate alınacak hususların tespit edilmesi; sınavların şekil, sayı ve süresi ile ürün değerlendirme ölçütleri ile puanlarının belirlenmesi,

16- Öğrencilere verilecek proje ve ödev konularının seçiminde; öğretim programları ile okul veya kurum ve çevre şartlarının göz önünde bulundurulması, ödev konularının ve puanlamanın tespiti

17- Öğrencilerin okul içinde, Öğrenci Seçme Sınavında, ulusal ve uluslararası düzeyde katıldıkları çeşitli sınav ve yarışmalarda aldıkları sonuçlara ilişkin başarı ve başarısızlık durumlarının ders bazında değerlendirilmesi

18-Yapılacak sınav tarihlerinin belirlenmesi, ortak sınavların planlanması (Okul Sınav takvimi hazırlanacağından sınav günlerinin belirlenmesi önemlidir.)

19-Tüpitak ve Proje yarışmalarına katılımın görüşülmesi

20-2012 YGS ve LYS sınavları ile ilgili sayısal hedeflerin belirlenmesi, zümre olarak sınavlarda hedeflenen net sayılarının belirlenmesi

21-.Bir önceki yıl yapılan Öğrenci Seçme Sınavının ders bazında değerlendirilmesi ve 2013 sınavı için ders bazında hedef belirlenmesi.

22- Zümre öğretmenlerinin teklif edeceği gündem maddelerinin görüşülmesi

23-Dilek temenniler ve kapanış.

MADDELERİN GÖRÜŞÜLMESİ

MADDE1- Gündem maddeleri görüşülmek üzere Zümre Başkanı Ömer BEKTAŞ başkanlığında Coğrafya Öğretmeni Gülşah DOĞANAY katılımlarıyla 19/ 09 / 2011 tarihinde, saat 15:30'da öğretmenler odasında toplantıya başlandı.

MADDE2-Aşağıda yer alan Anayasanın 24. ve 42. Maddeleri Zümre başkanı Ömer BEKTAŞ tarafından okundu.

24. Madde: Din ve Vicdan Hürriyeti

Herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir.14 üncü madde hükümlerine aykırı olmamak şartıyla ibadet, dini ayin ve törenler serbesttir. Kimse, ibadete, dini ayin ve törenlere katılmaya, dini inanç ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; dini inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanamaz ve suçlanamaz. Din ve ahlak eğitim ve öğretimi Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır. Bunun dışındaki din eğitim ve öğretimi ancak, kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanuni temsilcisinin talebine bağlıdır. Kimse, Devletin sosyal, ekonomik, siyasi veya hukuki temel düzenini kısmen de olsa, din kurallarına dayandırma veya siyasi veya kişisel çıkar yahut nüfuz sağlama amacıyla her ne suretle olursa olsun, dini veya din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz.

42. Madde: Eğitim ve Öğrenim Hakkı ve Ödevi

Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz.

Eğitim ve öğretim hürriyeti, Anayasaya sadakat borcunu ortadan kaldırmaz. İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve Devlet okullarında parasızdır. Özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, kanunla düzenlenir. Devlet, maddî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez. Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez. Eğitim ve öğretim kurumlarında okutulacak yabancı diller ile yabancı dille eğitim ve öğretim yapan okulların tâbi olacağı esaslar kanunla düzenlenir. Milletlerarası antlaşma hükümleri saklıdır.

MADDE3- Bir önceki toplantı tutanağı okundu. Alınan kararların uygulandığı kanaatine varıldı.

MADDE4- Zümre Öğretmeni Gülşah DOĞANAY tarafından aşağıda belirtilen; Eğitim ve öğretim ile ilgili mevzuat, Türk Millî Eğitiminin genel amaçları, okulun kuruluş amacı ve Coğrafya dersi programında belirtilen amaç ve açıklamaların okunarak planlamanın bu doğrultuda yapılması kararlaştırıldı.

Türk Millî Eğitiminin genel amacı, Türk milletinin bütün fertlerini;

1. Atatürk inkılâp ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin milli, ahlakî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;
2. Beden, zihin, ahlâk, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip; insan haklarına saygılı; kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek, gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

Coğrafya Dersinin Eğitim ve Öğretiminde:

1. Coğrafya biliminin temel kavram, kuram ve metodolojisini kullanarak araştırmalar yapar ve sonucunu raporlaştırır.
2. İnsan – doğa ilişkisi çerçevesinde coğrafi sorgulama becerileri kazanır.
3. Evrene ait temel unsurları yaşamla ilişkilendirir.
4. Doğal ve beşerî sistemlerin işleyiş ve değişimini kavrar.
5. Yakın çevresinden başlayarak ülkesine ve dünyaya ait mekânsal değerlere sahip çıkma bilinci geliştirir.
6. Ekosistemin işleyişine yönelik sorumluluk bilinci geliştirir.
7. Doğa ve insanın uyumlu birlikteliği ve sürekliliği için mekânsal planlamanın önemini kavrar.
8. Doğal ve beşerî kaynakların kullanımında “tasarruf bilinci” geliştirir.
9. Mekânsal süreçlerin yerel ve küresel etkileşim içinde olabilirliğini irdeler.
10. Kalkınma süreçlerinin doğayla uyumlu kılınmasının önemini kavrar.
11. Doğal afetler ve çevre sorunlarını değerlendirerek korunma ve önlem alma yollarına yönelik uygulamalar geliştirir.
12. Bölgesel ve küresel düzeyde etkin olan çevresel, kültürel, siyasi ve ekonomik örgütlerin uluslararası ilişkilerdeki rolünü kavrar.

13. Coğrafi birikim ve sentez ülkesi olan Türkiye'nin bölgesel ve küresel ilişkiler açısından konum özelliklerini kavrayarak sahip olduğu potansiyelin bilincine varır.

14. Coğrafi değerlerin “vatan bilincinin” kazanılmasındaki önemini özümser.

MADDE 5-Zümre Başkanı Ömer BEKTAŞ tarafından aşağıda belirtilen; 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nu 2., 3., ve 28. maddelerinde yer alan amaç ve ilkeleri M.E.B. Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği’nin 5 ve 10 maddelerini Anadolu Liseleri Yönetmeliği’nin 5.maddesi okundu.

Milli Eğitim Temel Kanunu ve Milli Eğitim Temel Amaçları: 1739 sayılı kanunda yer alan Türk Milli Eğitimin Temel İlkeleri olan *Genellik ve eşitlik, *Ferdin ve toplumun ihtiyaçları, *Yöneltme, *Eğitim hakkı, *Fırsat ve imkan eşitliği, *Süreklilik, *Atatürk İnkılapçılığı ve Türk Milliyetçiliği, *Demokrasi eğitimi, *Laiklik, *Bilimsellik, *Planlılık, *Karma eğitim, *Okul ile aile işbirliği, *Her yerde eğitim ilkeleri incelendi.Oy birliği ile “**Ülkemizi ve milli kültürümüz çağdaş uygarlık düzeyine çıkarmak için önemli görev ve sorumluluklar yüklenebilecek iyi yurttaşlar yetiştirmek temel amacımız olmalıdır.**” Bunun için öğretimden çok eğitime ağırlık vermemiz gerektiği sonucuna varılmış, Türk Milli Eğitimin Temel İlkelerinin genel olarak açıklanması ve uygulamada temel oluşturması karara bağlanmıştır.

M.E.B. Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği’nin 5. Ve 10. Maddelerini;

5. Madde: Ortaöğretimde;

a) Okul veya kurumlar, Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda işlevlerini, evrensel hukuka, demokrasi ve insan haklarına uygun bir bütünlük içinde öğrenci merkezli, aktif öğrenme ve demokratik okul kültürü anlayışı ile yerine getirir.

b) Öğrenciler, Atatürk ilke ve inkılâplarını benimsemiş, temel demokratik değerler ile donanmış, araştırma, sorgulama, eleştirel düşünme, problem çözme ve karar verme becerileri gelişmiş; hayat boyu öğrenen, insan haklarına saygılı, mutlu bireyler olarak yetiştirilir.

- c) Öğrencilere, asgari ortak bir genel kültür verilerek onlarda kişi ve toplum sorunlarını tanıma ve çözüm yollarını arama; ülkenin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasına katkıda bulunma bilinci kazandırılır.
- ç) Öğrencilerin; hayata ve yükseköğretime hazırlanması, kendisine, ailesine, çevresine, millî kültür değerleri ile milletine ve insanlığa saygısının geliştirilmesi sağlanır.
- d) Bilimsel ve teknolojik gelişmeler izlenerek bu gelişmelerden eğitim ve öğretim sürecinde etkin ve verimli bir şekilde yararlanılır ve uluslararası standartların yakalanması sağlanır.
- e) Eğitim ve öğretimin verimini artırmak amacıyla sivil toplum kuruluşları ve çevredeki yükseköğretim kurumları ile iş birliği yapılır.
- f) Yerel yönetimler, kamu veya özel kurum ve kuruluşlar ile sivil toplum örgütlerinin eğitim yönetimi karar süreçlerine katılmaları sağlanır.
- g) Eğitim binalarının fiziki kapasiteleri ile personel, donatım ve diğer imkânlarının etkin ve verimli biçimde kullanılması amacıyla eğitim bölgesindeki kurumlar arasında iş birliği yapılır.
- ğ) Öğrencilerin rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri yoluyla zihinsel, duygusal, sosyal ve fiziksel yeteneklerinin fark edilmesi, becerilerinin geliştirilmesi ve yönlendirilmesi; sosyal, kültürel, eğitsel ve akademik gelişmelerinin sağlanması için okul ve aile ile iş birliği yapılır.
- h) Eğitim ve öğretim sürecinde; bilimsel düşünce esas alınarak, üretkenlik, insan ve doğa sevgisi, estetik anlayışın geliştirilmesi sağlanır.
- ı) Yönetici, öğretmen, öğrenci, veli ve çevre ilişkilerinde; gönüllülük, karşılıklı sevgi, saygı, hoşgörü ve görgü kurallarına uygun davranışların ön planda tutulması sağlanır.
- i) Değerlendirmeler objektif olarak yapılır, başarı teşvik edilir, desteklenir ve ödüllendirilir. Başarısızlık nedenleri araştırılarak giderilmesi sağlanır.
- j) Yetki ve sorumlulukların paylaşımında, iletişim kanalları açık tutulur.
- k) Yönetici ve öğretmenlerin, eğitim öğretimle ilgili gelişme ve yeniliklere açık olması, eğitim liderliği yapması sağlanır.
- l) Sosyal etkinlikler eğitim-öğretimin bir parçası olarak değerlendirilir ve öğrencilerin bu etkinliklere katılmaları teşvik edilir.
- m) **(Değişik:RG-22/4/2010-27560)** Özel eğitim gerektiren öğrencilerin eğitiminde; özel eğitim ilke, yöntem ve tekniklerine göre gerekli önlemler alınır.

- n) Öğrencilerin gelişim ve sağlıklarını tehdit eden şiddet, suç, istismar, madde kullanımı ve bağımlılığı gibi çeşitli psiko-sosyal bozukluklar ve risklere karşı temel önleme çalışmalarının rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri ile diğer destekleyici uygulamalarla güçlendirilmesi sağlanır, öğrencilerin sağlıklarının korunması için gerekli önlemler alınır.
- o) Öğrencilerin kendisine, çevresindeki kişilere ve doğaya değer veren, yaşadığı toplumun ve insanlığın bir parçası olarak kendine güvenen ve topluma katkıda bulunabilen bir bilince sahip olmaları sağlanır.

10. Madde: Ortaöğretimin amacı;

- a) Öğrencilere asgari ortak bir genel kültür vererek toplumu tanımalarını, sorunlara çözüm yolları aramaları ve yurdun iktisadi sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunma bilinç ve gücünü kazanmalarını,
- b) Öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretime veya hem mesleğe hem de yükseköğretime veya hayata ve iş alanlarına hazırlanmalarını sağlamaktır.

Anadolu Lisesi Yönetmeliğinin 5. Maddesi; Okulun amacı, öğrencilerin;

- a) İlgi, yetenek ve başarılarına göre yükseköğretim programlarına hazırlanmalarını,
- b) Yabancı dili, dünyadaki bilimsel ve teknolojik gelişmeleri izleyebilecek düzeyde öğrenmelerini sağlamaktır.

MADDE6- Zümre Başkanı Ömer BEKTAŞ; Bu yıl coğrafya programında bir değişikliğin olmadığını fakat geçen yıllarda 9. Ve 10. Sınıflarda yapılan değişikliğin yerinde olduğunu, özellikle 9. Sınıfta yer alan Türkiye Coğrafyası konularının 10. Sınıfa alınmasının isabetli bir değişiklik olduğunu vurguladı.

Zümre Öğretmeni Gülşah DOĞANAY; Türkiye Coğrafyası konularının 9. Sınıfın son ünitelerinde yer almasından müfredatın da yoğun olmasından dolayı konuların genelde işlenemediğini bu nedenle öğrencilerin Türkiye Coğrafyasını yeterince öğrenemediğini vurguladı.

MADDE7-2488 sayılı tebliğler dergilerinde yayınlanan esaslar doğrultusunda davranılmasına, Atatürk'ün önderliğinde kurulan T.C'nin sınırlarını Misak-ı Milli ile belirlediği anlatılmalıdır.

Türkiye'nin Jeopolitik ve stratejik önemi açıklanırken geçmişte ve günümüzde Türkiye üzerine oynanmış ve oynanmakta olan oyunlar ve günümüzdeki terör olayları ele alınmalıdır. Ortadoğu'nun karışık siyasi ve coğrafi yapısı içinde ülkemizin her geçen gün önem kazandığı, petrol yataklarına yakınlığı, Asya ile Avrupa arasında kültür, uygarlık ve ulaşım yönünden bir köprü teşkil ettiği açıklanmalıdır.

Nüfus konusunda okuma ve yazma seferberliği, alfabenin kabulüne yer verilmelidir. Türkiye ekonomisi işlenirken Kapitülasyonlar ve Lozan anlaşmasına değinilmelidir. Şeker, dokuma, kağıt sanayisinin temellerinin atılması, İzmir İktisat Kongresi kararlarına ve millileştirme olaylarına değinilmelidir.

Ülkeler coğrafyası konuları işlenirken II. Dünya Savaşı sonrası oluşturulan kuruluşları konusunda "Yurtta Sulh Cihanda Sulh" ilkesi açıklanmalıdır. Asya ve Afrika ülkelerine değinilirken, bazı ülkelerin bağımsızlık savaşları ve ülkelerinin kalkındırılması konularında Atatürk'ü yalnız Türk milletinin değil Dünya'nın lideri olduğu açıklanmalıdır.

Yurt sevgisinin okuma parçası olarak verilmesi zümremiz tarafından kararlaştırılmalıdır.

MADDE8- Zümre Başkanı Ömer BEKTAŞ: Ders işlenirken her konuda aynı yöntemin kullanılmasının uygun olmayacağını, özellikle konuların ve öğrencilerin özelliğine göre farklı metotların uygulanmasının başarıyı arttıracığını söyleyerek, öğrencilere konuların önceden verilmesi, öğrenciler bu konuları evde hazırladıktan sonra sınıfa gelmelerinin sağlanması, sınıfta öğretmenin rehberliğinde bu konuları tartışmalarının öğrenciyi aktif hale sokacağını ve başarıyı arttıracığını belirtti. Ayrıca konunun esasları belirdikten sonra ,öğretmen öğrencilerin derse katılmalarını sağlamak için çevreden örnekler vererek ve güncel olayları hatırlatarak soru-cevap yöntemi ile de dersi işlemeye özen göstermelidir. Örnek olarak; enerji konusunda Türkiye'nin tükenen ve tükenmeyen enerji kaynakları ve bunların potansiyeli hakkında bilgi verildikten sonra, enerji kullanımında tasarruf fikri soru ve cevaplar ile işlenmeli ve Türkiye'nin nükleer santrale ihtiyacının olup olmadığı bile tartışılmalıdır, dedi. Ayrıca Lise I. Sınıflarda konuların özelliğine göre grup (küme) çalışmalarının yapılması ve yaygınlaştırılması gerektiğini

ifade etti. Yine Lise 2. sınıflarda özellikle nüfus, göçler, şehir ve köylerimizin sorunları gibi konular işlenirken bölgemizden örnekler verilmesi, göçün nedenlerinin tartışılması, nüfus artışının olumsuz sonuçları ve bunun yanında köy ve şehirlerimizin yaşadığı sorunların örneklendirilmesi ile konuların daha anlaşılır hale geleceğini belirtti. Sınıflarda yer alan etkileşimli tahtaların aktif bir şekilde kullanılması gerektiğini, görselliğin ön planda olması dersi öğrenmede verimi arttıracakını belirtti

KARAR:

- Etkileşimli tahtalar aktif bir şekilde kullanılacak
- Öğretimde verimliliği arttırmak için öğretmen-öğrenci aktifliği esas tutulacak,
- Öğretmen yerine göre etkili, ilgi çekici anlatım ve açıklamaları yanı sıra cevaplandırılması kolay sorular ile öğrencilerin konulara katılımlarını sağlayacak,
- Zümremiz konuların işlenmesinde ısrarla aynı yöntemlerin kullanılmamasını, konuların özelliklerine göre farklı yöntemler kullanılması yanında coğrafya öğretiminde öğretmen; düz-anlatım, soru-cevap, tartışma, gösteri, alan gezisi, dramatize, kroki yapma, inceleme-araştırma, gözlem ve röportaj gibi yöntemleri başarı ile seçip uygulamalı, öğrencilere alanı sevdirmek ve öğretimde başarı sağlamak için bunların dikkate alınmasını kararlaştırmıştır.
- Konuların özelliğine göre dersin dışarıda işlenmesi, öğrencilerin doğal çevreyi daha iyi tanımaları adına kısa süreli geziler yapılması kararlaştırıldı

MADDE9- Gülşah DOĞANAY: Bu Eğitim- Öğretim yılında da **Ağustos 2003 tarih ve 2551** sayılı tebliğler dergisindeki “*Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim ve Öğretim Çalışmalarının Plânlı Yürütülmesine İlişkin Yönerge*” ye göre planlar yapılacaktır.

Ayrıca, Talim Terbiye Kurulunun 14.07.2005 tarih ve 198 sayılı Kararı ile kabul edilen **Yeni Coğrafya Dersi Müfredat Programındaki** açıklamalar ile **26.08.2011 tarih ve 131** sayılı kararı ile **Ortaöğretim Coğrafya Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıflar) Öğretim Programında Değişiklik Yapılması** hakkındaki kararıyla gerçekleştirilen değişiklikler de dikkate alınarak yeni planlar oluşturulacaktır.

O halde planlar bu açıklamalar doğrultusunda yapılacaktır. Buna göre;

Plânlarda aşağıdaki temel ilkeler göz önünde bulundurulacaktır:

- a) Plânlar; çağdaş eğitimin gereklerine uygun olarak öğrenci merkezli, bireyselleşmiş öğretim, tam öğrenme, aktif öğrenme-öğretme ve disiplinleri arası çalışmaları esas alan uygulanabilir etkinliklere dayalı olmalıdır.
- b) Plânlama çalışmalarında öğrenme-öğretme süreci, etkin hâle getirilerek eğitimdeki yeni gelişmeler, çevre özellikleri, öğrencilerin bireysel gelişim özellikleri(fiziksel, duygusal, bilişsel ve psikomotor) ile okul-çevre ilişkileri göz önüne alınmalıdır.
- c) Plân, standart değil, gerektiğinde konu, süre ve uygulamada değişiklikler yapılabilecek esneklikte olmalıdır.
- d) Plân, Eğitim-öğretimin hedeflerine ve öğretim kurumlarının özel amaçlarına uygun olmalıdır.
- e) Plânda öğretim programlarına göre konular belirlenir. Ayrıca konuların işlenişinde kullanılacak öğrenme-öğretme yaklaşımları, araç-gereç, kaynaklar, öğrenci etkinlikleri, gezi, gözlem ve deneyler göz önünde bulundurulur.
- f) Her plân belli bir süreyi kapsayacak şekilde olur.
- g) Plân, öğretimin niteliğine ve seviyesine, konuya, öğretim dalına ve amacına uygun olur.

KARAR:

- 2012-2013 Eğitim Öğretim yılında hazırlanacak yıllık ve günlük planların yukarıda belirtilen ilkeler doğrultusunda hazırlanması karara bağlandı.

MADDE10- 9. Sınıflarda; doğal sistemler konusunda tarih, biyoloji, kimya öğretmenleriyle coğrafyanın yararlandığı bilim dalları açısından; yerin şekli, boyutları, hareketleri, yerçekimi konularında fizik; saat ve ölçek hesaplamalarında matematik; taşların çözülmesi, toprak oluşumu konularında kimya ve fizik öğretmenleriyle taşların

çözülmesi ve ufalanması açısından; karstik şekiller konusunda Kimya öğretmeni ile kalkerin çözünmesi ve CaCO_3 açısından; yine tarih öğretmenleri ile Atatürkçülük konularında iş birliği yoluna gidilecektir.

10. Sınıflarda; Türkiye'nin bitki örtüsü konusunda biyoloji öğretmeni ile bitkilerin yapısı ile toprak iklim arasındaki ilişki açısından; Türkiye'nin toprakları konusunda kimya ve fizik öğretileriyle taşların çözülmesi ve ufalanması açısından; Göçler, Geçmişten Günümüze Geçim Kaynakları ve Coğrafi Keşifler konularında tarih öğretmenleriyle iş birliği yoluna gidilecektir.

11. Sınıflarda özellikle ilk konular olan biyoçeşitlilik ve madde döngüleri konusunun işlenmesinde biyoloji öğretmeniyle sıkı bir iş birliğine gidilecektir. Ayrıca madenler konusunda kimya öğretmeniyle, hidroelektrik potansiyeli konusunda ise fizik öğretmeniyle, Medeniyetler Merkezi Türkiye, Türk Kültürü ve Dünyanın Yedi Harikası konularında tarih öğretmeniyle iş birliği yapılacaktır.

12. Sınıflarda Uygarlıkların Ortaya Çıkışı, Ülkemizi Sembolize Eden Mekanlar ve Türkiye'nin Jeopolitiği konularında tarih öğretmenleriyle iş birliği yapılacaktır.

Sonuç itibarıyla genel olarak matematik coğrafya konuları (ölçekler, alan hesaplamaları vb.) işlenirken Matematik Öğretmenleriyle, geçmişten günümüze geçim tarzları işlenirken Tarih Öğretmenleriyle, madencilik, enerji kaynaklarında Fizik ve Kimya Öğretmenleri ile yurt sevgisi, Türkçeyi güzel konuşma ve yazma konusunda; Edebiyat Öğretmenleri ile; öğrencilerin sergilemiş oldukları olumsuz davranışların giderilmesi için Sınıf Rehber Öğretmenleri ve Rehber Öğretmeni ile iş birliğine gidilmesi kararlaştırılmıştır.

MADDE 11- Fatih Projesi, etkileşimli tahtaların kullanımı, Bilim ve teknolojiye gelişmelerin, derslere yansıtılmasını sağlamak amacıyla;

Etkileşimli tahtaların aktif bir şekilde kullanımı sağlanacak

Öğretmenlerin bilim ve teknolojik gelişmeleri takip ederek bu tahtalar sayesinde öğrencilere en verimli şekilde ulaştırılmasını ve anlamaları sağlanacak.

Coğrafya dersinde görsel materyallerin fazla olması sebebi ile öğrencileri de işin içine katarak materyal hazırlamaları ve etkileşimli tahtaları etkin şekilde kullanımı sağlanacak.

EBA(Eğitim Bilişim Ağı) internet sitesinde de vurgulandığı üzere;

- Bireylerin yaşamboyu öğrenim yaklaşımı ve e-öğrenme yoluyla kendilerini geliştirmeleri için uygun yapıların oluşumu ve e-içeriğin geliştirilmesi,
- Ortaöğretimden mezun olan her öğrencinin temel bilgi ve iletişim teknolojileri kullanım yetkinliklerine sahip olması,
- İnternetin etkin kullanımı ile her üç kişiden birisinin e-eğitim hizmetlerinden faydalanması,
- Herkese bilgi ve iletişim teknolojilerini öğrenme ve kullanma fırsatının sunulması,
- Her iki kişiden birinin internet kullanıcısı olması,
- İnternet, toplumun tüm kesimleri için güvenilir bir ortam haline getirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 12- Zümre Başkanı Ömer BEKTAŞ: Okulumuzda sınıflara kurulan etkileşimli tahtalardan azami ölçüde yararlanılması gerektiğini belirtti. Öğrenciler bir araçtan yararlanmadan önce kullanma tekniğini pratik olarak öğrenmede, okul içinde bulundurulacak bütün araçların tertibi, kullanılması, bakımı, zarar görmeden saklanması konusunda öğrencilere aktif görev verilmesi gerektiğini belirtti. Ayrıca okulumuzda tepegöz, projeksiyon aleti, model küreler, çeşitli haritaların kullanılabileceğini belirtti.

Gülşah DOĞANAY: Film, slâyt, interaktif CD’ler, videobantları temin edilebileceğini belirtti. Coğrafya dersinin görsellikle yakından ilişkili olduğunu, bu sebeple de haritaların, film, slâyt, enteraktif CD’ler, video gibi görsel araçların çok gerekli olduğunu belirtti.

KARAR:

- Ders araç ve gereçlerinin saklanması, kullanılması ve yıpranmış haritaların bakımından öğretmenin sorumlu olmasına,
- Bir coğrafya dersliği oluşturulması için okul idaresine başvurulmasına,

- Dersler işlenirken, projeksiyon, küre, atlas, duvar haritaları, film, slayt, ansiklopediler, D.İ.E yayınları, basın ve yayın organlarından yararlanılmasına,
- Öğrencilerin okul kütüphanesinden yararlanılmalarının teşvik edilmesine,
- Coğrafya derslerini öğrencilere sevdirmek ve amacına ulaşabilmek için, yazılı kaynaklar olan atlas, rehber, yıllık, gazete, dergi, bülten, istatistik bilgiler ve ayrıca süreli yayınlar ile ilgili listelerden yararlanabilmeyi ve konuların özelliğine göre tepegöz ve projeksiyon kullanmaya karar verilmiştir.

Edebiyat Öğretmenleri ile işbirliğine gidilerek öğrencilerin dönem içinde okuyacağı en az üç kitap ismi belirlenerek okumaları sağlanacak.

MADDE 13- Zümre Başkanı Ömer BEKTAŞ: Derslerde yapılacak gezi gözlem ve deneyler yıllık planlarda belirtilmelidir. Çevre şartları ve ekonomik koşullar göz önünde tutularak gezi ve gözlemler yapmaya çalışacağım.

9.Sınıflarda güneşin doğuş batış saatleri ve yerlerindeki değişim, cisimlerin gölge boylarının değişimi, hava koşullarının mevsimlere göre değişimi, Akarsulardaki akım düzeni ve çevresindeki yer şekillerinin gözlemlenmesi çalışmaları yapılabilir. Yine Taşlar konusu işlenirken değişik taş örnekleri sınıfa getirilip incelenebilir. Erozyon konusu işlenirken, gerekli teknik donanım sağlanıp erozyon konulu sunu yapılabilir

Gülşah DOĞANAY: **Yeni Coğrafya Dersi Müfredat Programında** da üzerinde önemle durulan konulardan biri de, inceleme gezileridir. Coğrafya dersi için vazgeçilmez olan arazi çalışmaları hem arazi çalışma becerisinin gelişmesi için hem de pek çok coğrafi olayın yerinde görülüp daha iyi algılanması için çok önemlidir. Program tablosundaki açıklamalar kısmında bazı kazanımlar için arazi çalışması yönlendirmeleri koyulmuştur. Programda arazi çalışmaları yapılırken okul dışındaki daha uzak yerlere gidilebileceği gibi, imkânlar içinde okul bahçesinde bile bu çalışmaların gerçekleştirilebileceği belirtilmektedir. Arazi çalışmalarını kazanımlarla ilişkili olarak bir ticaret merkezi, mahalle veya yakın bir köy alanında bile yapılabilir.

KARAR:

- Yeni Coğrafya Öğretim programı gereği ders müfredatı da dikkate alınarak konuların daha da somutlaştırılması için yakın çevrelere mümkün oldukça geziler yapılmasına bu gezilerin yıllık planlarda belirtilmesine karar verilmiştir.

MADDE14-Dönem içerisinde öğrencilere 2 saatlik coğrafya dersleri için 2 yazılı 2 sözlü, 4 saatlik (2+2) coğrafya dersi için 3 yazılı 2 sözlü verilmesi kararlaştırıldı.

MADDE 16- Öğrenci başarısının ölçülmesinde kullanılan ölçme araçlarından birisi de ödevler ve projelerdir. Buna göre 2300-2348’e ek tebliğler dergilerinde yayınlanan ödev yönetmenliğinin ilgili maddeleri okundu. Öğrencilere Ekim ayı içerisinde verilen ödev konularının Nisan ayı içerisinde toplanması kararlaştırıldı. Ödevler değerlendirilirken aşağıdaki kriterlerin dikkate alınacağı belirtildi.

Ödevlerin Değerlendirilmesinde Esas Alınacak Not Baremi:

	DEĞERLENDİRİLECEK HUSUSLAR	PUAN
1	Ödevin özenle yapılması, tertip, temizlik ve estetik görünümü	10
2	Ödevin zamanında teslim edilmesi	10
3	Ödevin yazım kurallarına ve dersin özel kurallarına uygunluğu	10
4	Ödev için gerekli bilgi, doküman, araç-gereç toplaması ve kullanabilmesi	20
5	Konunun işleniş yeterliliği	50
	Toplam	100

***** Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği (RG:26421)’nin Genel İlkeler başlıklı 5.maddesinin g bendinde yer alan konulara göre verilen projeler değerlendirilirken **EK-1 de sunulan PROJE DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ** ‘nin dikkate alınarak değerlendirmelerin yapılması kararlaştırılmıştır.

Yine Ödevlerin veriliş tarihleri ile toplanma tarihleri arasında ödevlerin daha verimli olması için kontrol tarihlerinin belirlenmesine ve bunun öğrencilere bildirilmesine karar verildi.

Ödev veriliş tarihi : Ekim ayının son haftası

Ödev teslim tarihi : Nisan ayının son haftası

Ocak ayının ilk haftasında	: 1.kontrol
Şubat ayının son haftasında	: 2.kontrol
Mart ayının son haftasında	: Son kontrol

ÖDEV KONULARI

COĞRAFYA DERSİ (9. SINIF)

- 1- Giresun meteoroloji istasyonunun incelenmesi ve sıcaklık, yağış, basınç, rüzgârlar ve bulutluluk ile ilgili bilgi toplanması
- 2- İnsanın doğaya ve doğanın insana etkileri
- 3- Tablo, grafik ve harita yardımı ile Türkiye’de görülen iklimleri belirleme
- 4- Haritalardan yararlanarak Türkiye’deki yüzey şekillerinin özellikleri
- 5- Coğrafi bir bilinç sahibi kişinin hayatından çeşitli kesitleri hikaye yoluyla tasvir ediniz.
- 6- Giresun’da heyelan olaylarını neden sonuç ilişkisine dayanarak görsel materyaller eşliğinde değerlendirme
- 7- Küresel ısınmanın insan yaşamına etkilerinin araştırılması
- 8- Doğal afetlerden selin ilimizde yaptığı tahribatlar ve alınabilecek önlemleri görsel materyaller kullanarak yorumlama
- 9- İklimin doğal çevre ve ekonomik yaşam üzerindeki etkileri

COĞRAFYA DERSİ (10. SINIF)

- 1- Giresun’da nüfusun ekonomik faaliyet kollarına göre dağılımı ve eğitim durumu.

- 2- Türkiye’de toprak çeşitleri ve dağılımı (181 NURSEYDA)
 - 3- Doğal afetlerden sel, kuraklık, erozyon, çığın tanımları, oluşumları, etkileri ve korunma yolları.
 - 4- Giresun’un bitki örtüsü
 - 5- Doğal çevrenin insanlar tarafından yanlış kullanımı sunucunda ortaya çıkan sorunlar ve doğa da görülen çevre sorunları
 - 6- Ülkemizdeki kara ve demir yollarının özellikleri ve sorunları
 - 7- Nüfusun dağılışını etkileyen etmenleri araştırınız.
 - 8- Teknolojinin insan yaşamına katkıları ve kaybettirdiklerinin araştırınız. (Görsel fotoğraflarla) (115 SEZGİN)
 - 9- Müfredata uygun öğrencinin belirleyeceği bir konu
- Not:** - Öğrenciler çalışmalarını resim, tablo, grafik ve şekillerle zenginleştirebilirler.
- Çalışmalarını sunum, pano, albüm, kitapçık şeklinde hazırlayabilirler.

COĞRAFYA DERSİ (11. SINIF)

- 1- Giresun’da şehirleşme ve gelişimi
- 2- Doğal kaynaklar ve kalkınma üzerindeki rolü(İLKNUR)
- 3- Türkiye ekonomisini etkileyen faktörler
- 4- Atatürk dönemi ekonomi politikaları
- 5- Madenler ve enerji kaynaklarının ekonomimizdeki yeri
- 6- Küresel ısınmanın Türkiye tarımına etkisi (AYŞEN)
- 7- İlimizde sanayi ve sanayileşme
- 8- Giresun’da yayla turizm potansiyeli (RAMAZAN)
- 9- Japonya’nın sanayileşme tarihi

10-Teknolojik değişimlerin çevresel sonuçları (MELTEM)

11-Madenler ve enerji kaynaklarının kullanımı ile ortaya çıkan sorunlar

12-Çevre sorunlarının oluşum ve yayılması

13-Müfredata uygun öğrencinin belirleyeceği bir konunun sunumu

COĞRAFYA DERSİ (12. SINIF)

1-Küresel ısınma ve doğada yaşanan ekstrem iklim olayları

2-Eski uygarlıklar ve insanlığa katkıları

3- Türkiye'nin turizm potansiyeli, önemli turizm bölgeleri.

6-Almanya ve Nijerya'nın coğrafi özellikleri

7-Çin'in coğrafi özellikleri

8-Türkiye'de ulaşım

9-Türkiye'de ticaret

Not: - Öğrenciler çalışmalarını resim, tablo, grafik ve şekillerle zenginleştirebilirler.

- Çalışmalarını sunum, pano, albüm, kitapçık şeklinde hazırlayabilirler.

Okul Müdürü Salih UZUN, yıllık ödevler verilirken öğrencilere ödevin konusuyla ilgili kaynakların muhakkak belirtilmesi gerektiğini söyledi.

Ömer Bektaş, ödevlerin elle ya da bilgisayarda yazılması gerektiği, çünkü internet çıktısını öğrencilerin çoğu zaman incelemeyeceği ve okumadığını söyledi.

PROJE KONULARI

COĞRAFYA 9-10-11-12

- Doğal çevrenin yanlış kullanılması sonucu doğal çevremizde meydana gelen değişimler(Sunu)
- Coğrafi yeryüzü şekilleri maketi yapılması

- Suyu verimli kullanma
- Nüfus sayımı çevresinden 15 hanelik mini ölçekli nüfus sayımı yapılması
- İnsan yaşantısında iklime bağlılığın en az düzeye indirilmesi için üretilecek çözüm önerileri
- Türkiye’deki Milli Parklar(sunu)
- Doğal Afetler(sunu)
- İstanbul’da iç göçlerin ortaya çıkardığı sorunlar
- Öğrencinin kendisinin belirleyeceği bir proje

NOT: Ödevler Sunu veya metin şeklinde de yapılabilir.

KARAR:

Yıllık ödevler ilgili yönetmelikler esas alınarak verilecek, ölçme - değerlendirme belirlenen kriterler esas alınarak yapılacak ve bu kriterler önceden öğrenciye bildirilecek.

- Ayrıca verilen yıllık ödevlerin belirli periyotlarla takip edilmesi sağlanacak ve projeler ekte sunulan değerlendirme skalasına uygun olarak değerlendirilecektir.
- Verilecek olan ödevler öğrencinin seviyesine uygun olmalıdır.
- Yıllık ödevler Ekim ayı içerisinde verilecek Nisan ayı içerisinde ise toplanacaktır.

MADDE 17-Öğrencilerin okul içinde yıl sonunda yazılı sınavlarda coğrafya dersi başarı oranı %80 ile %100 arasında değişmektedir. Bu veri bize coğrafya derslerinin verimli geçtiğini öğrenciler tarafından anlaşıldığını göstermektedir. YGS ve LYS sınavlarında öğrenciler hedeflenen netlere ulaştığı görülmüştür.

MADDE 19-Coğrafya Öğretmeni Gülşah DOĞANAY: Öğrencilerle görüşüp istekli ve azimli öğrenci bulabilirsem Tübitak ve Proje yarışmalarına hazırlanabiliriz dedi. Zümre Başkanı Ömer BEKTAŞ Coğrafya dersinin bu tip yarışmalar için avantajlı ve cazip olduğunu ve öğrencilerin mutlaka teşvik edilmesi gerektiğini vurguladı.

MADDE20-

2012 YGS Sosyal Bilgiler Ortalaması: 18,21

2012 LYS Coğrafya Ortalaması: 8,96

MADDE 21-

2013 YGS Coğrafya hedef:10 net

2013 LYS 3 (coğrafya1): 15 net

2013LYS4 (coğrafya 2): 10 net

Olarak kararlaştırıldı.

MADDE 22- Teklif edilen başka gündem maddeleri olmadığı tespit edilmiştir.

Madde23-Zümre Başkanı Ömer BEKTAŞ İyi bir eğitim öğretim dilekleriyle toplantıyı sonlandırdı

Ömer BEKTAŞ

Coğrafya Öğretmeni

Gülşah DOĞANAY

Coğrafya Öğretmeni

.... / 09 / 2012

UYGUNDUR

EK 2. GİRESUN AKSU ANADOLU LİSESİ 2012- 2012 EĞİTİM- ÖĞRETİM YILI 2.DÖNEM BAŞI COĞRAFYA DERSİ ZÜMRE ÖĞRETMENLER KURULU TOPLANTI TUTANAĞI

TOPLANTI NO: 2

TOPLANTI TARİHİ:

17.02.2013

GÜNDEM:

- 1- Açılış ve yoklama
- 2- Türk Milli Eğitiminin genel amaçları ve T:C Anayasasının eğitim-öğretim hakkı ve ödevi ile ilgili 42. Maddenin görüşülmesi,Ortaöğretim Kurumlar yönetmeliği ve Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliğinin incelenmesi.
- 3- Dönem başı zümre toplantılarında alınan kararların gözden geçirilmesi ve uygulama durumlarının değerlendirilmesi.
- 4- 19.07.2010 tarih ve11257 sayılı ekinde gönderilen ‘‘2011-2012 Eğitim-Öğretim Yılı Ortaöğretim Kurumları Giresun ili Başarıyı arttırma Eylem Planının’’ ve 02/01/ 2012 tarih ve 46 sayılı yazı ekinde gönderilen ‘‘ Başarıyı Arttırma Eylem Planı Çalıştay Değerlendirme Raporunun’’ değerlendirilmesi.
- 5- Yıllık planların uygulama durumlarının gözden geçirilmesi, ünitelendirilmiş yıllık planlarda ‘‘Atatürkçülük’’ konularına Milli Eğitimin Temel Amaçları doğrultusunda yer verilmesi.
- 6- Derslerin işlenişinde kullanılan yöntem ve tekniklerle ilgili karşılaşılan güçlüklerin değerlendirilmesi.
- 7- Öğrenci başarı ve başarısızlık durumlarının detaylı gözden geçirilmesi ve uygulanabilir somut kararlar alınması.
- 8- ÖSS Çalıştay kapsamında yapılan çalışmaların değerlendirilmesi ve alınan kararlar.
- 9- Giresun Valiliğince uygulamaya konulan ‘‘Türkiye Okuyor’’ okuma alışkanlığı kazandırma projesinin değerlendirilmesi.
- 10- 2012 YGS ve LYS sınavları ile ilgili hedeflerin belirlenmesi.
- 11- Ders araç ve gereçlerinin kullanımı ve donanımı ile ilgili detaylı değerlendirmeler ve alınan kararlar.

12- Yenilenen ders müfredatının içerik, uygulama karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerinin değerlendirilmesi.

13- 12. Sınıfların sınav tarihlerinin belirlenmesi

14- Dilek ve temenniler.

TOPLANTI YERİ VE SAATİ: Öğretmenler odası, Saat 12:00

TOPLANTIYA KATILANLAR: Coğrafya Öğretmenleri: Ömer BEKTAŞ, Gülşah DOĞANAY

GÖRÜŞMELER / KARARLAR

1-Açılış ve yoklama yapılarak zümre öğretmenlerinin hazır olduğu görüldü.

2- 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, orta öğretim kurumları ile sınıf geçme ve sınav yönetmelikleri Hasan KÜLEKÇİ tarafından okundu. Okullarda derslerin 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ve diğer ilgili yönetmeliklere uygun olarak işlenmesi benimsendi. Anayasanın 42. maddesi okundu bu maddeye uygun davranışlar gösterilmesinin yasal bir zorunluluk olduğu hatırlatıldı.

MİLLÎ EĞİTİMİN GENEL AMAÇLARI

Millî Eğitimin genel amacı bütün bireyleri;

1. Atatürk ilke ve inkılâplarına ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk Millîyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin millî, ahlâkî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlâk, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya

görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yaptırmaktır.

MİLLÎ EĞİTİMİN ÖZEL AMAÇLARI

Türk eğitim ve öğretim sistemi genel amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenir ve çeşitli derece ve türdeki eğitim kurumlarının özel amaçları, genel amaçlara ve temel ilkelere uygun olarak tespit edilir.

MİLLÎ EĞİTİMİN TEMEL İLKELERİ

1. Genellik ve Eşitlik
2. Ferdin ve Toplumun İhtiyaçları
3. Yöneltilme
4. Eğitim Hakkı
5. Fırsat ve İmkân Eşitliği
6. Süreklilik
7. Atatürk İnkılâp ve İlkeleri ve Atatürk Millîyetçiliği
8. Demokrasi Eğitimi
9. Lâiklik
10. Bilimsellik
11. Plânlılık
12. Karma Eğitim
13. Okul ile Ailenin İş Birliği
14. Her Yerde Eğitim

T.C. ANAYASASI MADDE 42.

Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.

Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir.

Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılâpları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz.

Eğitim ve öğretim hürriyeti, Anayasaya sadakat borcunu ortadan kaldırmaz.

İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve Devlet okullarında parasızdır.

Özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak, kanunla düzenlenir.

Devlet, maddî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır.

Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez.

Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez. Eğitim ve öğretim kurumlarında okutulacak yabancı diller ile yabancı dille eğitim ve öğretim yapan okulların tâbi olacağı esaslar kanunla düzenlenir. Milletlerarası antlaşma hükümleri saklıdır.

3-Bir önceki dönem zümre tutanakları okunarak alınan kararların hemen hemen hepsinin uygulandığı tespit edildi. Müfredat programının ve yıllık planların Lise II ve Lise III ve Lise IV konuları normal bir şekilde yetiştirildiği ve 1. Dönem ders konularının tamamlandığı görüldü. Ancak Yeni hazırlanan **Lise I** Coğrafya ders müfredatı iyi hazırlanmasına karşılık bazı eksikliklerinin olduğu gözlemlendi. Müfredata göre geri kalındığı görüldü. Bu durum konuların zorluğu, öğrencilerin ilköğretimden yetersiz şekilde gelmesi, nedeniyle ve Lise I. sınıfta ders saatinin yetersiz olması planların

yetiştirilmesinde güçlükler çekilmesinde etkili olduğu görüldü. Ayrıca sınıfların 30 kişilik yani kalabalık olması öğrencilerin derse olan konsantrasyonlarını etkilediği üzerinde duruldu

KARAR :

- Toplantıda alınan kararlara uyulması
- Ders müfredatlarının yıllık planlara uygun bir şekilde bitirilmesi
- Yıllık planlarda aksayan yönlerin plan üzerine not alınması,
- Lise 1 lerde müfredat programının yetiştirilmesi için gereken gayretin gösterilmesine karar verildi.

4-15/10/2010 tarih ve 17925 sayılı yazı ekinde gönderilen ‘‘Giresun’da Eğitimde Verimliliği Artırma’’toplantısında alınan kararların değerlendirilmesi yapıldı. Bu kararlar doğrultusunda verimliliği artırmak için gerekenlerin yapılması benimsendi.

5- 2104, 2212, 2488 sayılı tebliğler dergilerindeki Atatürk İlke ve İlkeleri konularının yıllık planlarda Milli Eğitimin genel amaçlarına uygun olarak derslerin işlenmesi esnasında dikkate alınması ve derslerin bu doğrultuda işlenmesi benimsendi.

6- Coğrafya Öğretmeni Ömer BEKTAŞ ‘‘-- Coğrafya derslerinde ders ve konuların özelliğine göre anlatım, soru-cevap, araştırma, inceleme, gezi-gözlem, tartışma, kavram haritası oluşturma, ders kitabında yer alan etkinliklerin gerçekleştirilmesi, coğrafi bulmaca çözümleri, harita ve grafik çizimleri gibi etkinlikler, problem çözme, Powerpoint sunumları gibi metotlarla derslerin işleneceğini ‘‘söyledi. Gülşah DOĞANAY ‘‘-- Ayrıca derslerin programın amacına uygun etkin bir şekilde işlenebilmesi için öğrencilerin de derse hazırlıklı gelmelerinin gerektiğini, bu amaçla ödevler verileceğini hatırlatarak ödevlerin denetleneceğini, öğrencilerin yaptıkları bütün çalışmaların ölçme ve değerlendirme hususlarına göre değerlendirilmesi gerektiğini ayrıca coğrafya 9 konularını işlerken özellikle görsel materyallerin kullanılması gerektiğini’’ söyledi. Konu aşağıdaki gibi karara bağlandı.

KARAR:

Derslerde öğrenci merkezli öğretim metotları kullanılması, görsel materyallere yer verilmesi,

- Derslerin anlatım, soru-cevap, araştırma, inceleme, gezi-gözlem, tartışma, kavram haritası oluşturma, coğrafi bulmaca çözümleri, harita ve grafik çizimleri gibi etkinlikler, problem çözme, Powerpoint sunumları gibi metotlarla işlenmesi,
- Çevre koşulları da dikkate alınarak yeni müfredat doğrultusunda yakın çevrede arazi çalışmaları yapılması (fırsat buldukça)
- Öğrencilerin derse hazırlıklı gelmelerinin sağlanması için ödevler ve araştırma konuları verilmesi, ödevlerin denetlenmesi ve öğrencilerin yaptıkları bütün çalışmaların ölçme ve değerlendirme hususlarına göre değerlendirilmesi,
- Öğrencilerin ders araç gereçlerini yanlarında bulundurmaları ve okuldaki araçları en iyi şekilde kullanmalarının sağlanması,

7- Derslerdeki başarı oranları I. Dönem için şöyle gerçekleşmiştir.

Ömer BEKTAŞ: Coğrafya derslerinin başarı durumu değerlendirildiğinde genellikle 9. sınıflarda başarı durumunun diğer sınıflardaki başarı durumuna göre istenen seviyede olmadığı görülmektedir. Bu durumun temel sebebi olarak :” Özellikle 9.sınıf coğrafya ders konularının çok soyut olması anlaşılması ve kavranması en zor olan Coğrafya konularını kapsamaması ayrıca 9.sınıf öğrencilerimizin ilköğretim temellerinin zayıf olması ve daha henüz lise yaşamına ayak uyduramamaları söylenebilir dedi. Gülşah DOĞANAY: Öğrenciler ilköğretimden gelen alışkanlıklarını bırakamadıklarını, soyut düşünme ve düşündüğünü kavrayabilme yeteneğinin yetersiz olduğunu, konuyu genel olarak değerlendirmede zorluk çektiklerini vurguladı. Diğer sınıflarda ise başarının iyi olduğu ve daha da artırılması için gayret gösterilmesi kararlaştırıldı.

8. Gülşah DOĞANAY “Bilindiği gibi çalıştay kapsamında okulumuzda her öğretmene Koordinatörlük görevi verildi. Bu kapsamda bizlere verilen görev çerçevesinde öğrencilerin teker teker dershanelerini gezdim. Ayrıca, hepsinin olmasa da yarısına yakınının evlerine moral ziyareti yaptım. Yine veli toplantısı da yaptık. Öğrencilerin deneme sınavlarında aldıkları notların takibini gerçekleştirdik.” Diğer zümre öğretmenleri de benzer çalışmaları yaptıklarını ifade ettiler.

Karar: 1. Koordinasyonluk görevi olanaklar ölçüsünde bu dönemde devam ettirilecektir.

2. Coğrafya netlerinin artırılması için yeni sisteme uygun çoktan seçmeli testlerin artarak uygulanması

3. Özellikle son sınıf öğrencilerinin eksik konularını tamamlamada yardımcı olunması

9. Ömer BEKTAŞ “Giresun Valiliğince uygulamaya konulan “Türkiye Okuyor” okuma alışkanlığı kazandırma projesi kapsamında eğitim öğretim yılı başında yapılan okul zümresinde coğrafyayla ilgili üç kitap belirledik. Bunlar;

BİRAND, Hikmet, 1996,Alıç Ağacı ile Sohbetler, TÜBİTAK Yayınları, ANKARA

SPURGEON, Richard,1997,Ekoloji, TÜBİTAK Yayınları, ANKARA

BROWN, Lester R; FLAVIN,Critopher; POSTEL, Sandra, 1997, Gezegenimizi Kurtarmak, TÜBİTAK TEMA Vakfı Yayınları, İSTANBUL adlı kitaplardır.”

Gülşah DOĞANAY “Bazı sınıflarda öğrencilerin bu kitapları okumadıklarını gördüm. öğrenciler derslerden fırsat bulamadıklarını, bu yüzden okuyamadıklarını söylediler.”

Ömer BEKTAŞ “bazı öğrencilerde kitapları kırtasiyelerde bulamadıklarını ifade ettiler.

Karar: 1.Kitapların temini ve okunması konusunda öğrencilere yardımcı olunması.

2.Derslerin bazı saatlerinin kitap okumaya ayrılması

10. YGS Sınav sonuçları ayrıntılı olarak incelendi. Yapılan değerlendirme sonucunda net ortalamalarının Sosyal Bilimler için aşağıdaki gibi olduğu tespit edilmiştir.

Okul Ortalamaları	16,74
12 Fen A	8,3
12 Fen B	12,2
12 Fen C	8,51

12 TM A	20,6
12 TM B	22,4
12 TM C	21,6
12 Dil A	22,8

Ömer BEKTAŞ “Hedefimiz, diğer zümre öğretmenleri ile işbirliği yaparak Fen sınıflarında...13....., TM sınıflarında.....24.....’tür.”

Gülşah DOĞANAY “Okul ortalaması ...16,74.....olup istenilen düzeyin çok altında bu yüzden ortalama ...20..... net bizim için hedef olmalıdır.”

Ömer BEKTAŞ “LYS coğrafya ortalamaları daha elimizde olmadığından kesin hedef belirlememiz imkansız. Bu yüzden LYS ortalamaları elimize ulaştığında hedef belirleyebiliriz.

11. Gülşah DOĞANAY, Derslerde kullanılan araç-gereç ve elektronik malzemelerin özenli kullanılmasını ve amaçları dışında kullanılmamasını istedi.

Ömer BEKTAŞ, Coğrafya derslerinde araç-gereç kullanımının önemine değindi. Öğrencilerin mutlaka ders esnasında coğrafya atlaslarının olması gerektiğini vurgulayarak bu alışkanlığın kazandırılması için gerekli tedbirleri alacağını vurguladı.”Öğrencilerin Ders Dışı Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik” gereğince öğrencilere hazırlık ve alıştırma çalışmaları not tutmaları için defter tutturulduğunu ayrıca 10.sınıflarda etkinlik dosyaları hazırlatıldığına ders defterlerinin ve etkinlik dosyalarının doğru, düzenli, tertipli ve temiz bir şekilde yazılması için kontroller yapılarak defterlere ve dosyalara paraf atılacağını söyledi.

KARAR:

- Ders araç gereçlerinin etkili bir şekilde kullanılmasına
- Özellikle okulumuzdaki elektronik gereçlerin özenli kullanılması ve öğrencilerimizin bu konuda sık sık uyarılmasına
- Etkinlik dosyalarının düzenli periyotlarla takip edilmesine

- Dünya fiziki haritası, Model küre, taş koleksiyonu ve coğrafya dersliğinin ihtiyacı olan masa sandalye ve dolap gibi eksiklerin giderilmesi

12. Yenilenen ders müfredatlarının içerik, uygulama, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerinin değerlendirilmesi ilgili olarak söz alan Ömer BEKTAŞ 2005-2006 eğitim öğretim yılında uygulamaya konulan Coğrafya dersi öğretim programında 2011-2012 eğitim öğretim yılında ki yeni değişikliğin bu yılda 9. sınıflarda uygulandığını belirterek lise 1 müfredatında önemli bir rahatlama olduğunu, coğrafya 10'a eklenen Türkiye Coğrafyası konularının daha iyi işlendiğini söyledi.

13.12. sınıfların girecekleri YGS ve LYS sınavları için izin kullanacaklarından okul sınavlarının erken tarihlerde yapılması kararlaştırıldı.

1. Sınav: Mart ayının 2. Haftası

2. Sınav: Nisan ayının 2. Haftası

3. Sınav: Mayıs ayının 1. Haftası olarak belirlendi

14. İyi dilek ve temennilerle toplantıya son verildi.

Ömer BEKTAŞ

Zümre Başkanı

Gülşah DOĞANAY

Coğrafya Öğretmeni

UYGUNDUR

...../...../.....

EK 3. GİRESUN AKSU ANADOLU LİSESİ 2010-2011 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI 2. DÖNEM ZÜMRE BAŞKANLARI TOPLANTI TUTANAĞI

GÜNDEM MADDELERİ

- 1- Açılış, yoklama
- 2- Türk Milli Eğitiminin Temel Amaçları ve T.C. Anayasasının eğitim ve öğretim hakkı ve ödevi ile ilgili 42. maddesinin görüşülmesi.
- 3- 2.dönem dönem eğitim öğretim faaliyetlerinin değerlendirilmesi.
- 4- YGS sonuçlarının değerlendirilmesi.
- 5- Dilek ve temenniler.

GÜNDEM MADDELERİNİN GÖRÜŞÜLMESİ

- 1- Zümre başkanı Hasan KÜLEKÇİ hoş geldiniz arkadaşlar diyerek toplantıyı açtı. Yapılan yoklama sonucu tüm zümre başkanlarının toplantıda hazır bulunduğu tespit edildi. Gündem maddelerinin görüşülmesine geçildi.

2- MİLLÎ EĞİTİMİN GENEL AMAÇLARI

Millî Eğitimin genel amacı bütün bireyleri;

1. Atatürk ilke ve inkılâplarına ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk Milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin millî, ahlâkî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlâk, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların,

kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yaptırmaktır.

MİLLÎ EĞİTİMİN ÖZEL AMAÇLARI

Türk eğitim ve öğretim sistemi genel amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenir ve çeşitli derece ve türdeki eğitim kurumlarının özel amaçları, genel amaçlara ve temel ilkelere uygun olarak tespit edilir.

MİLLÎ EĞİTİMİN TEMEL İLKELERİ

15. Genellik ve Eşitlik
16. Ferdin ve Toplumun İhtiyaçları
17. Yöneltilme
18. Eğitim Hakkı
19. Fırsat ve İmkân Eşitliği
20. Süreklilik
21. Atatürk İnkılâp ve İlkeleri ve Atatürk Millîyetçiliği
22. Demokrasi Eğitimi
23. Lâiklik
24. Bilimsellik
25. Plânlılık
26. Karma Eğitim
27. Okul ile Ailenin İş Birliği
28. Her Yerde Eğitim

T.C. ANAYASASI MADDE 42.

– Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.

Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir.

Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılâpları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz.

Eğitim ve öğretim hürriyeti, Anayasaya sadakat borcunu ortadan kaldırmaz.

İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve Devlet okullarında parasızdır.

Özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak, kanunla düzenlenir.

Devlet, maddî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır.

Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez.

Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez. Eğitim ve öğretim kurumlarında okutulacak yabancı diller ile yabancı dille eğitim ve öğretim yapan okulların tâbi olacağı esaslar kanunla düzenlenir. Milletlerarası antlaşma hükümleri saklıdır.

3- 2.dönem dönem eğitim öğretim faaliyetlerinin değerlendirilmesi.

2.dönem dönem eğitim öğretim faaliyetlerinin değerlendirilmesi ile ilgili olarak zümre başkanı Hasan KÜLEKÇİ söz alarak bu değerlendirmenin yapılması için ayrıca geçen dönemki zümre tutanakları okunarak değerlendirilmelidir.” dedi. Levent TEK zümre tutanaklarını okudu. Bu zümreler ışığında genel olarak kararlara uyulduğunun görüldüğü belirtildi. Söz alan Cemalettin AYDINOĞLU ; “okulumuz 2010-2011 eğitim öğretim yılında sosyal, kültürel alanlar ile sportif yarışmalarda il genelinde başarılı bir yıl geçirmiştir’dedi.

Söz alan Matematik öğretmeni Y.Alp YILDIRIM; ”Matematik ve Geometri derslerinde özellikle 9.sınıfların hazır bulunuşluk seviyesi yeterli seviyede

olmadığından ders başarılarının genel itibariyle çok iyi düzeyde olmadığı ,diğer sınıfların başarı durumlarının daha iyi olduğu görülmüştür”dedi. Söz alan Kimya dersi zümre başkanı Gülşah CANDEMİR 9.sınıf öğrencilerinde kimya dersinde de aynı sıkıntının olduğunu belirterek çocukların ilgisizliğinden bahsetti.10 sınıflarda iki ders saatinin müfredatı yetiştirmeye yetmediğini, gelecek yıl üç saat seçilmesini istedi. Ayrıca ders seçiminden önce okul idaresinin branş öğretmenlerinden fikir almasını istedi.

- 4- YGS sonuçlarının değerlendirilmesi. Söz alan Hasan KÜLEKÇİ, 2010-2011 yılları YGS sonuçları karşılaştırılıp değerlendirildi.”2011 yılında, 2010 yılına göre puanlarda düşüş olduğunu, Ancak bu düşüşün Türkiye genelinde de yaygın olduğu nu belirtti.’ Okul başarısının artırılması için 2011-2012 eğitim öğretim yılı başında yapılacak ilk toplantıda ayrıntılı bir değerlendirme yapılmasına ve gerekli önlemlerin alınmasına karar verildi. Okulumuzun 2010-2011 eğitim öğretim yılı karşılaştırılmalı değerlendirilmesi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	2010	2011
YGS 1	281.360	263.803
YGS-2	268.858	256.037
YGS-3	319.205	308.742
YGS-4	306.836	297.619
YGS-5	320.370	303.102
YGS-6	307.164	288.163
TÜRKÇE NET	29.31	30.95
SOSYAL	16.74	17.20
MATEMATİK	20.43	15.53
FEN	8.28	8,83

- 5- Dilek ve temenniler. Başka söz alan olmadı.Toplantı başkan Hasan KÜLEKÇİ'nin iyi tatiller arkadaşlar dilekleriyle tamamlandı.

<u>ADI</u>	<u>SOYADI</u>	<u>BRANŞI</u>	<u>İMZA</u>
1-	Hasan KÜLEKÇİ	Coğrafya Öğretmeni	
2-	Erol GÜNAYDIN	Tarih Öğretmeni	
3-	Gülşah CANDEMİR	Kimya Öğretmeni	
4-	Gıyasettin AYDEMİR	Biyoloji Öğretmeni	
5-	Emine G. YÜKSEL	Fizik Öğretmeni	
6-	Levent TEK	Felsefe Öğretmeni	
7-	Fatma YAZICI	T.D.E Öğretmeni	
8-	Cemalettin AYDINOĞLU	Din K.Ahlak B. Öğretmeni	
9-	Yakup Alp YILDIRIM	Matematik Öğretmeni	
10-	Arzu ÇAM	İngilizce Öğretmeni	
11-	Sebile KUL	Almanca Öğretmeni	
12-	Mustafa ARGUN	Resim Öğretmeni	

13- Bilal DİZDAR

Müzik

Öğretmeni

23.06.2011

UYGUNDUR

Salih UZUN

Okul Müdürü

**EK4. 2011-2012 ÖĞRETİM YILI GİRESUN İLİ COĞRAFYA
ÖĞRETMENLERİ 1. DÖNEM BAŞI ZÜMRE ÖĞRETMENLER TOPLANTI
TUTANAĞIDIR**

Toplantı Yeri: Atatürk Anadolu Lisesi

Toplantı No : 01

Toplantı Tarihi : 14 / 09 / 2011 Saat: 09.00

Toplantıya Katılanlar :

GÜNDEM MADDELERİ

- 1- Açılış, yoklama ve İstiklal marşı
- 2- Türk Milli Eğitiminin temel amaçlarının ve T.C. Anayasasının eğitim ve öğretim hakkı ve ödevi ile ilgili 42. maddesinin okunması
- 3- Bir önceki eğitim öğretim yılının değerlendirilmesi.
- 4- Değişen ders programlarının içerik uygulama, karşılaşılan sorunlar ve çözüm yollarının değerlendirilmesi
- 5- Değişen programlarda ön görülen ölçme-değerlendirme araçlarının ayrıntılı bir şekilde irdelenerek bunlardan hangilerinin ne ölçüde kullanılabileceği konusunda mutabakat sağlanmasının görüşülmesi
- 6- Eğitim ve öğretimin temel paydaşlarından biri olan öğrenci velilerinin sorumluluklarının bildirilmesi için yapılması gerekenler
- 7- Okul ve kurumların bilişim teknolojisini ve diğer ders araç ve gereçlerini en üst düzeyde ve etkili bir şekilde yararlandırılması için gerekli çalışmaların yapılması
- 8- Öğrencilere verimli ders çalışma, okuma alışkanlığı kazandırma ve yazma yolu ile kalıcı öğrenmenin sağlanabileceği gerçeğini kavratmak için alınacak tedbirlerin görüşülmesi
- 9- T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük konularının derse yansıtılması
- 10- Öğrencilerin yüksek okullara hazırlanmasında paydaşlarla işbirliği yapılması
- 11- Dilek ve temenniler

GÜNDEM MADDELERİNİN GÖRÜŞÜLMESİ ve ALINAN KARARLAR

1- Toplantıya katılan öğretmenler:

1-Hasan KÜLEKÇİ : Aksu Anadolu Lisesi

2-Ömer BEKTAŞ : Aksu Anadolu Lisesi

3-Gencer ERGÜLÜ : Atatürk Anadolu Lisesi

4-Mustafa EYİBİL : Atatürk Anadolu Lisesi

5-Necati KAYA : Atatürk Anadolu Lisesi

6-Temel DİNÇ : Giresun Lisesi

7-Emine MINDİZ : Giresun Lisesi

8-Güner TOKAÇ :Giresun Lisesi

9-Oğuzhan AKIN : Hamdi Bozbağ Anadolu Lisesi

10-Timur DOĞAN : Hamdi Bozbağ Anadolu Lisesi

11-Çiğdem BEKDEMİR: Hamdi Bozbağ Anadolu Lisesi

12-Yakup CEBECİOĞLU: Mimar Sinan Anadolu Lisesi

13-Orhan IŞIK : İMKB And. Öğretmen Lisesi

Yoklamadan sonra İstiklal Marşı okundu. Toplantıya geçildi.

Zümre başkanlığına Hasan KÜLEKÇİ, yazmanlığa Oğuzhan AKIN seçildi. Müteakiben gündem maddeleri üzerinde duruldu,gündem maddelerine yeni bir madde ekleme teklifi olmayınca gündem görüşülmeye başlandı. Aşağıdaki kararlar alınarak yazılı hale getirildi.

2. Orhan IŞIK, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunundan, Türk Milli Eğitiminin Genel ve Özel Amaçları ile ilgili (2, 10 ve 43.) maddelerini okudu. Bu maddeler ile; Türk Milli Eğitiminin düzenlenmesinde esas olan genel amaçlar ve ilkeler, eğitim sisteminin genel yapısı, öğretmenlik mesleği, öğretmenin

görevleri, okul bina ve tesisleri, devletin eğitim ve öğretim alanındaki görev ve sorumlulukları incelendi. Eğitim-Öğretim sırasında, tüm ders içi ve ders dışı faaliyetlerimizde bu esasların her zaman göz önünde bulundurulması gerektiği belirtildi. . **KARAR: Eğitim-Öğretim faaliyetleri sürdürülürken Türk Milli Eğitimi'nin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri esas alınacak ve bunlardan sapmaya taviz verilmeyecektir**

Anayasanın 42. Maddesi okundu bu maddeye uygun davranışlar gösterilmesinin yasal bir zorunluluk olduğu hatırlatıldı.

T.C. ANAYASASIMADDE 42.

– Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.

Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir.

Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılâpları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz.

Eğitim ve öğretim hürriyeti, Anayasaya sadakat borcunu ortadan kaldırmaz.

İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve Devlet okullarında parasızdır.

Özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak, kanunla düzenlenir.

Devlet, maddî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır.

Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez.

Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez. Eğitim ve öğretim kurumlarında okutulacak yabancı diller ile yabancı dille eğitim ve öğretim yapan okulların tâbi olacağı esaslar kanunla düzenlenir. Milletlerarası andlaşma hükümleri saklıdır.

- 3- Temel DİNÇ söz alarak; “-2010-2011 eğitim öğretim yılında Mimar Sinan Anadolu Lisesinde başarı özellikle TM sınıflarında YGS ve LYS başarısı yüzde yüzdür. Herhangi bir olumsuzluk yaşanmamıştır” dedi.

Timur DOĞAN:”-Bizde de geçen eğitim öğretim yılında tüm bölümlerde başarı yüzde yüzdür. YGS ve LYS de okulun başarı durumu bir nebze düştü. Bu durumun temel sebebi öğrenci profilinin giderek düşmesidir. İlimizde Anadolu Öğretmen Liselerinin açılmasıyla başarılı öğrencilerin bu okulları tercih ettiği görülmüştür. Coğrafya dersinin görsel ağırlıklı olması nedeniyle sınıf sistemine geçilmesinin öğrenci başarısını artıracakını düşünüyorum.” dedi.

Güner TOKAÇ:”- Giresun Lisesin de başarının bir önceki yıla göre 2011 de ortalanın üzerine çıktığını söyledi.”

Gencer ERGÜLÜ;-Bir önceki eğitim öğretim yılında başarının daha önceki yıllarla hemen hemen aynı olduğunu, Anadolu Lisesi kapsamındaki öğrencilerle başarının daha da yükselmeye çıkacağına inanıyorum.” Dedi.

- 4- Hasan KÜLEKÇİ; Değişen müfredat programına uygun olarak yıllık planlarda gösterilen kazanım numaralarının ders defterlerine yazılması gerektiğini söyledi. Oğuzhan AKIN; Etkinlik çalışmalarına ağırlık vermeliyiz dedi.

KARAR: Okul idareleri ile iş birliğine gidilerek coğrafya dersliği kurulması için çaba gösterilmesine karar verildi.

- 5- Emine MINDİZ öğrenci profilinin önemli olduğunu ve öğrencinin istekli olmasının önemini vurguladı.

KARAR: Değişen müfredat programının içeriğinde yer alan ölçme ve değerlendirme araçlarının yıllık planlarda ayrıntılı olarak gösterilip uygulanmasına karar verildi.

- 6- Çiğdem BEKDEMİR;’’Veli toplantıları ya da bireysel olarak velilerle görüşölüp eğitim öğretim açısından veli-okul işbirliğinin öneminin anlatılması gerektiğini söyledi.

KARAR:: Okul-veli işbirliği sağlanmasında gerekli ihtimamın gösterilmesine karar verildi.

- 7- Emine MINDİZ; ‘’-Giresun Lisesi’nde projeksiyon sınıfımız yok.Her hangi bir şlayt, sunu vb. öğrencilere gösteremiyoruz.İşlediğimiz konuların görsel yönü eksik kalıyor.’’ Dedi.

Hasan KÜLEKÇİ; ‘’-Fatih Projesi kapsamında bu problemlerin tamamen çözüleceğine inanıyorum.’’ Dedi.

KARAR: Okullardaki mevcut imkanlardan faydalanılarak derslerin yapılandırmacı öğretime uygun olarak işlenmesine karar verildi.

- 8- Söz alan Hasan KÜLEKÇİ;’’-Derslerimizi işlerken kitaba bağlı kalmak zorunda değiliz.Bu programın en güzel özelliği şu;her öğretmene kazanım içeriğini vermek koşuluyla özgürlük tanınmasıdır.’’ Dedi.

KARAR: Öğrencilerde okuma ve yazma alışkanlığının kazandırılması ve kalıcı öğrenmenin sağlanması için mutlaka etkinlik ve kazanım içeriğine öğrenciler mutlaka dahil edilmelidir.

- 9- 2104, 2212, 2488 sayılı tebliğler dergilerindeki Atatürk İlke ve İnkılapları konularının yıllık planlarda ve derslerin işlenmesi esnasında dikkate alınması ve derslerin bu doğrultuda işlenmesi benimsendi

- 10- Yakup CEBECİOĞLU söz alarak;’’-Okul- veli dersane işbirliği ile öğrencilerin takip edilmesi çok önemlidir.’’ dedi.

KARAR: Yüksek öğretime hazırlanan öğrencilerin başarılarının artırılması için eğitimin paydaşlarıyla işbirliği yapılmasına karar verildi.

11-Dilek ve temenniler bölümünde söz alan olmayınca zümre başkanı Hasan KÜLEKÇİ başarılı bir eğitim öğretim yılı diliyorum arkadaşlar diyerek toplantıyı bitirdi.

- 12- Kapanış.

ÖZ GEÇMİŞ

Gülşah Doğanay 01.01.1973 tarihinde Bingöl ilinin Karlıova ilçesinde doğdu. Sırasıyla Erzurum Kâzım Yurdalan İlkokulu'nu, Elazığ Mezre Ortaokulu'nu ve Elazığ Mehmet Akif Ersoy Lisesi'ni bitirdi. 1992 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği'ni kazandı. 1996 yılında mezun olan Doğanay, aynı yıl Malatya Sümer Lisesi'ne Coğrafya öğretmeni olarak atandı. Sırasıyla Elazığ Keban Lisesi, Erzurum Kâzım Yurdalan İlköğretim Okulu, Erzurum Ziya Gökalp Lisesi, Erzurum İMKB Lisesi, Erzurum Anadolu İmam Hatip Lisesi ve Erzurum Merkez Anadolu Lisesi gibi Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yaptı.

Evli ve iki çocuk annesi olan Doğanay, 2011 yılından beri Giresun Aksu Anadolu Lisesi'nde Coğrafya öğretmeni olarak görev yapmaktadır.